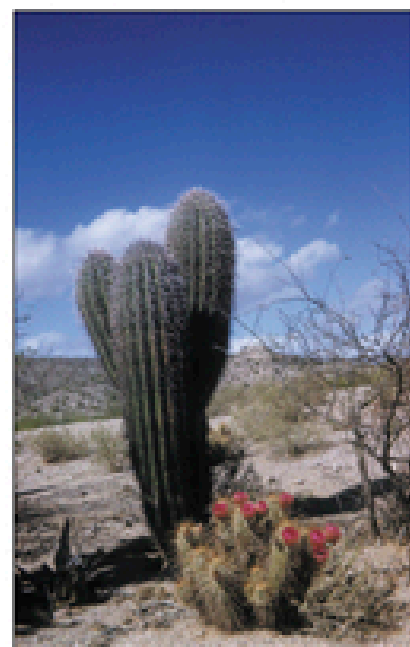
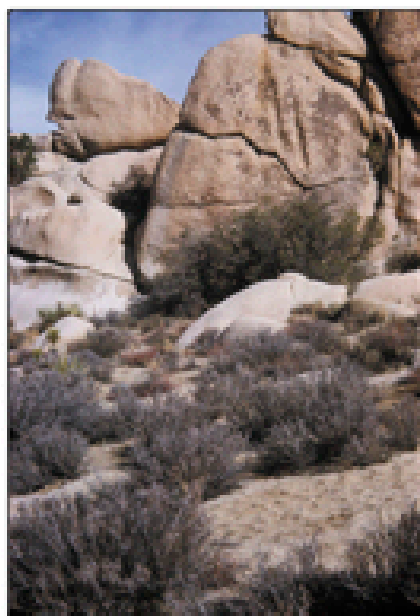

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2014. június – július

Zechmeister László fényképei

A Kari Tanács ülése

2014. június 12.

Dékáni megbízólevél átadása

Dr. Bódis József rektor átadta a dékáni megbízólevelet dr. Miseta Attila régi-új dékánnak

1. Pro Facultate Medicinae kitüntetésekre történő felterjesztés

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa döntött a *Pro Facultate Medicinae* kitüntetések adományozásáról. A kitüntetéseket a kar vezetése az Egyetemi Orvosnapok keretein belül adja át.

2. Igazgatói Pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi tanári pályázatról szóló előterjesztést (a táblázatban tartalmazza a korábbi szavazások eredményeit is). A szavazatok sorrendje: igen, nem, tartózkodás.

Név	Intézeti szavazás	Dékáni véleményező Bizottság	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
Dr. Büki András Idegsebészeti Klinika	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	6, 0, 0	11, 0, 0	39, 0, 0	68, 0, 1
Dr. Karádi Zoltán Élettani Intézet	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	6, 0, 0	8, 2, 1	36, 0, 3	62, 3, 2

3. Rector emeritus címre történő felterjesztés

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a *Rector Emeritus* címre az előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Lénárd László Élettani Intézet	67	0	2

4. Egyetemi magántanári cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi magántanári címre szóló/történi előterjesztést/felterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Gasztonyi Beáta főorvos	63	3	3

5. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a címzetes egyetemi docensi előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Szemelyácz János főorvos	68	0	1

6. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása

7. A PTE ÁOK 2014/2015. tanév kurrikulumának elfogadása

8. Transzfúziológiai nem önálló tanszék létesítése

Forrás: www.mta.hu

Jobst Kázmér kapta az Akadémiai Aranyérmet

A sejtmag örökítő anyagának szöveti struktúrája és kémiai tulajdonságai terén végzett több évtizedes nemzetközileg is elismert kutatómunkájáért, a modern hazai laboratóriumi diagnosztika megteremtéséért, az egészségügyi ellátásban, a tudományszervezésben és az oktatásban hosszú évtizedeken át végzett kiemelkedő tevékenységéért, az MTA rendes tagja, a celluláris klinikai kémia nemzetközi hírű kutatója vehette át a Magyar Tudományos Akadémia 185. közgyűlésének hétfői nyilvános ünnepi ülésén az Akadémiai Aranyérmet. Az akadémiai életműdíjat az MTA Elnöksége évente egy akadémikusnak adományozza kiemelkedő tudományos, tudományos közéleti, tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismeréseként.

„Hitvallásom a megbízhatóság. Minden mozdulatomban, cselekedetemben, kapcsolatomban megbízhatónak kell lennem“ – vallja a klinikai laboratóriumi diagnosztika iskolateremtő professzoraként tisztelt tudós, aki elsősorban a sejtmag szubmikroszkopikus morfológiájában elért eredményeivel vált széles körben ismertté. A laboratóriumba most is naponta bejáró, idén kilencvenesztendő professzor 1946-ban szerzett vegyész-mérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd elvégezte a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karát is. 1956-ban kórbonctan-kórszövettanból, 1959-ben laboratóriumi vizsgálatokból szerzett szakképesítést. Tudományos és oktatói pályája a baranyai megyeszékhellyel fonódott össze. A Pécsi Orvostudományi Egyetemnek 1974-ben lett professzora. 1973-tól hat éven keresztül az intézmény tudományos rektorhelyetteseként dolgozott. Akadémikussá 1982-ben választották meg, majd 1990-ben az MTA rendes tagja lett. A Magyar Tudományos Akadémián – 1990 és 1995 között az MTA, Orvostudományi Osztály elnökeként – aktív tudományszervezői munkát végzett.

Kíváncsiság és példamutatás – *Jobst Kázmér* szerint e kettő nélkül elképzelhetetlen az eredményes kutatói munka és a megszerzett tudás hatékony továbbadása. Mindehhez pedig „mindig magasabb követelményt kell kitűzni, mint amit teljesíteni lehet“. A professzor egykori tanítványai – ma már többen akadémikusok – közül van, aki tekintélyt parancsoló, de a laboratóriumban vibráló, mindig újat kereső, nyitott egyéniségként emlékszik rá, más pedig azt mondja: az egyik legfontosabb dolog, amit megtanultak tőle, hogy kérdezni nem szégyen, csak fontos tudni, kitől kell kérdezni.

Jobst Kázmér nevéhez fűződik a klinikai kémia önálló tudományágként való megteremtése Magyarországon. Kutatótársai, tanítványai a természettudományos alapokon nyugvó klinikai kutatás olyan kiváló képviselőjeként tekintenek rá, akinek személyisége sokak számára volt meghatározó jelentőségű későbbi tudományos pályájuk szempontjából.

Eredményeit mintegy kétszáz publikációban adta közre, a fő művének tartott *Kemodiagnosztika* 1985-ben jelent meg. Számos magyar és nemzetközi társaság tagja, tíz éven keresztül, 1984-től 1993-ig a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság elnöke volt, 1998-ban a társaság örökös tiszteletbeli elnökévé választották. Létrehozta hazánkban a régi klinikai laboratóriumi eszközök, műszerek és könyvek első, ma már védett muzeális gyűjteményét, amely a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán tekinthető meg.

Munkásságát számos kitüntetéssel, egyebek mellett Széchenyi-díjjal, Batthyány-Strattmann-díjjal és a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével is elismerték.

Balog Zoltán díjakat adott át Pedagógusnap alkalmából

Kiemelkedő oktató-nevelő munkája, pedagógusi életművéért Eötvös József-díjban részesült: *dr. Krisztián Béla*, a Pécsi Tudományegyetem nyugalmazott címzetes egyetemi tanára.

Kiemelkedő oktatási, kutatási és nevelési munkája elismeréseként Szent-Györgyi Albert-díjban részesült Dr. Szeberényi József, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának egyetemi tanára.

Kiemelkedő oktatási munkája elismeréseként a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetésben részesült dr. Kovács Magdolna, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának egyetemi tanára

Kiemelkedő hatású oktató, nevelő és gyógypedagógiai munkája, a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenysége elismeréseként Apáczai Csere János-díjban részesült *dr. Kurucz Rózsa*, a Pécsi Tudományegyetem, Illyés Gyula Kar főiskolai tanára, és *dr. Varga Lajos*, a Pécsi Tudományegyetem, Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar főiskolai tanára.

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk!

Confabula 2014. május

Dr. Miseta Attila professzor ■ interjú

Egyre nagyobb problémát jelent a magyar egészségügy számára az orvosok és rezidensek kivándorlása. Kérdéseinkre dr. Miseta Attila dékán válaszolt.

Mi a véleménye a rezidensek kivándorlásáról?

Ebben a formában, ahogy az elmúlt 6-7 évben elindult és felgyorsult, nem jó az országnak. Hiszem, hogy az orvosi szakmában a delikvenszeknek el kell tölteni néhány évet külföldön nem csak a nyelv, hanem a szakmai és tudományos környezet miatt is, de aztán haza kell jönni. Nagyon sokan véglegesen, vagy igen hosszú időre hagyják el az országot. Kétségtelen tény az is, hogy a kormányzatnak talán 2 vagy 3 évvel ezelőtt meghozott intézkedései – mint a *Murkusovszky-ösztöndj* – egy bizonyos mértékig csökkentették a rezidensek elvándorlását. Paradox módon az idősebb kollégák viszont nagyobb számban indultak meg. Per pillanat az becsülhető, hogy túl sokan hagyják el orvosok az országot. Hosszabb távon ez a folyamat rendkívül veszélyes.

A friss diplomások közül mekkora arányt kezd külföldön praxist?

Pontos adataim erről nincsenek, hiszen az egyetem nem rendelkezik megfelelő nyilvántartással. Akik az ország elhagyásához kérnek engedélyeket a központi irányítástól, azoknak a száma az utóbbi években valóban valamelyest csökkent a friss diplomások körében. A *Rezidens Szövetség* szerint is kisebb ez a szám, de még mindig nagyon magas.

Milyen elhelyezkedési lehetőségeket kínál az egyetem Pécsen?

Mi a magunk részéről próbáljuk azt a többletjövédelmet, ami az idegen nyelvű képzésből bejön a tehetséges fiatalok itt-tartására fordítani. Az kétségtelen tény, hogy a pécsi klinikumhan és általában a magyarországi kórházakban egészen más a beteg-orvos arány, mint a fejlett külföldön. Több orvost kellene foglalkoztatni, de ugyanez igaz a segédszemélyzetre és a szociális aspektusokkal foglalkozókra is. Ugyanakkor túl sok az adminisztráció. Éppen ezek miatt alapvető célunk lenne, hogy minél több rezidentet tartunk itthon. Természetesen a kvóták adottak és a lehetőségek limitáltak. Bizonyos helyzetekben viszont az orvoskar támogatja a rendkívüli rezidensi pozíciók kiállítását.

Mi az oka annak a paradox helyzetnek, hogy vannak érdeklődők a hiányszakmákra is, viszont nincs számukra hely?

A szűkös anyagi források a legnagyobb probléma. A rezidensek egy része közvetlenül foglalkoztatott a klinikum által, tehát ma-

„El kell kicsit menni, majd vissza kell jönni. Viszont nem csak azért kellünk Németországban és Amerikában, mert olyan jó a hírünk, hanem hogy azt a munkát végezzük el, amit a hazaiak nem akarnak.”

gához a *Klinikai Központ*hoz tartozik, ami krónikus mértékben deficit az elmúlt években. Az orvoskar anyagilag jól áll – köszönhetően az idegen nyelvű képzésnek – és rendelkezik a központi rezidensek felett, akiknek a száma viszont limitált. Ez tízen-egynéhány évente. Ezenkívül szükséges létrehozunk egy-két új pozíciót, amit támogatunk. Nyilvánvaló, hogy tucatjával nem lehet, hiszen nagyon sok pénzbe kerülne. Tehát valóban van egy ilyen helyzet, véleményem szerint is több rezidensi helyre lenne szükség.

Ezzel párhuzamosan milyen hazai munkavállalást és munkahelyeket népszerűsítő programokat szerveznek?

Mindenki tudja, hogy milyen helyek vannak. Jó kapcsolataink révén az oktatókórházak börzéjét évről évre megrendezzük. Amúgy mi nem vagyunk egy reklámintézmény, hallgatóink kivétel nélkül elhelyezkednek. Én azt szeretném, hogy legyen egy nagyon erős tudományos diákkörünk. A diákévek alatt úgy lehet igazából közel kerülni a szakma egyik vagy másik ágához, illetőleg személyekhez, akik néhány esetben akár példaképek is lehetnek, hogyha együtt dolgoznak. Ebből az utánpótlásból kell minél többet itt tartanunk. Sok pénzt költünk arra, hogy belső ösztöndíjpályázatokat, illetve extra PhD-s helyeket hozzunk létre. Nagyon örülnék annak, hogyha több orvos-PhD-sünk lenne. Az utóbbi években – különösen az elméleti intézetekben – egyre több a TTK-s, viszont egyre kevesebb az orvos oktató. Nincs érdeklődés, pedig nagyon szép szakma, csak nem egyszerű. Az a baj, hogy a rezidentúra mellett lehet PhD-zni, viszont a PhD mellett nehéz rezidentúrát csinálni, ezért nem nagyon választják az elméleti intézeteket a hallgatók. Ezen változtatni kellene. Ami minket illet, minden jó kezdeményezést felkarolunk. 4 vagy 5 belső ösztöndíjrendszert is létrehoztunk a tudományos kutatás támogatására, valamint arra a célra, hogy minél több tehetséges fiatal maradjon itt, illetőleg jöjjön vissza külföldről.

Mi az álláspontja a hálapénzzel kapcsolatban?

Én, mint laboros, a következő álláspontot szeretném kinyilatkoztatni: „az erényesség leggyakrabban a kisértés hiánya”. Természetesen a hálapénz egyfajta puffer szerepét tölti be egy olyan rendszerben, ahol a dokik és a személyzet nem keresnek eleget.

Nyilvánvalóan vannak extrém csúnya példák is. Előbb-utóbb a hála-pénzt ki kellene iktatni a rendszerből, az biztos.

Mennyire versenyképes a pécsi diploma? Igaz, hogy nyugatabbra a gyakorlati képzés van előtérbe helyezve, míg itthon inkább az elméleti tudás az, ami egy orvost jobban jellemez?

Teljes mértékben. Nagyon érdekes, hogy a mi hallgatóink véleménye szerint és a Rezidens Szövetség felmérése alapján is, a klinikai évek alatt vannak a legnagyobb problémák az oktatással. Ennek ellenére külföldön még nehezebb hozzáférni a betegekhez. A különféle internetes és digitális technikai aspektusokban általában jól fejlettek, de kevés beteggel találkozunk a medikusok. Emiatt a mi képzési portfóliónk egyik erőssége – a gyengeségek ellenére is – a klinikai képzés. Viszont nekünk is el kell mozdulni, ezért épül a Skill laborunk.

Az is egy óriási gond, hogy mindenki kísérletezik az egészségügyben és a felsőoktatásban. Minden 3-4 évben előjön valami újabb fantazmagória. Például a legutolsó, amiben mediálnunk kellett, hogy a klinikumot ne válasszák le az elméleti intézetekről. (Bár meglehet, csak pletyka volt.) Belátható, hogy ennek itt nincs hagyománya. Az egész képzésünk egy integráns rendszer, ami több pozitívumot jelent, mint negatívumot.

Alulfinanszírozott nagyon az egészségügy is. 2006-ban még 6%-os GDP arányos összeget kaptunk, most ez olyan 4,6-4,8%, ami nagyon durva csökkenés. A felsőoktatásra is nagyon kevés pénz jut. Az orvoskarnak hiába van bevétele a külföldi képzésből, 2008 óta 1 milliárddal kevesebbet kap az államtól a magyar hallgatók után, annak ellenére, hogy a számuk nőtt. Ez volt az egyik vívmányunk még *Németh Péterrel*, hogy sikerült növelni Pécsen a magyar hallgatók számát. Itt volt a négy orvosképző egyetemen belül a legalacsonyabb magyar hallgatói létszám. Az én véleményem szerint ez az intézmény a magyar hallgatókért van, a magyar orvos-, fogorvos- és gyógyszerész-utánpótlás a fő cél. A külföldi képzést is azért csináljuk, hogy ennek a feltételeit megteremtjük. Ezzel együtt a hallgatói létszám nőtt, az állami támogatás viszont csökkent. Aki egészségügyi álláson volt, például a klinikán egy osztályon, az kapott fizetésemelést kétszer is, aki oktatott, az nem. Ezt saját forrásból kellett előteremtteni.

Az igaz, hogy a teljesítőképessége határán van az egyetem az oktatói és a hallgatói létszám aránytalansága tekintetében?

Az igazság az, hogy az egyetemen a legtöbb kar zsugorodott. A BTK jelentős hallgatói veszteséget szenvedett, a jogászoknál nagyon komoly volt a visszaesés. A közgazdászok úgy, ahogy tartják magukat, de a FEEK hallgatói létszáma jelentősen csökkent. A 90-es években olyan konjunkturális elképzelés volt, hogy diplomát kell adni mindenkinek, így a piac előbb-utóbb szaturálódott. Az ETK-nak gondot jelentett, hogy ugyanarra a feladatra kell többet kifizetni, ha sok a diplomás nővér. Ennek az egyetemnek 10 éve még 30 000-et meghaladó hallgatói létszáma volt. Az orvoskarnak jóval kevesebb tanulója volt, de azóta majdnem a legnagyobb kara lett az egyetemnek, hiszen az aktív hallgatók tekintetében közel akkora, mint a BTK.

Van elég oktató ennyi embernek az orvosi karon?

Ezért hoztuk létre a visszahonosítási programunkat. Jöttek vissza oktatók Új-Zélandról, az USA-ból és Németországból is. Nem csak a pénztelenség a probléma, hanem stabil környezet kellene, amelyben nem kell attól félni, hogy jövőre megint minden megváltozik, és esetleg munka nélkül marad az ember.

Továbbra is vannak olyan irányú törekvések, hogy az orvosi kar különváljon?

Realitástartalma az egyetem szétrobbantásának per pillanat nin-

csen. A *Fidesz-kormányzat* hozta létre az integrált egyetemet 2000-ben és egyelőre nem sok jele mutatkozik annak, hogy ez másként alakulna. A nagy egyetemen belül viszont annyi szakmai és oktatási specificitással bír az orvosképzés, hogy nagyobb önállóságot kellene kapnia. A nagyobb önállóság az anyagiak fölött való nagyobb rendelkezést jelentené.

Hihetetlen mértékű az egyetem adminisztrációja. Az orvoskar 1 milliárdot, a Klinikai Központ pedig a dupláját fizeti be adminisztratív célokra.

Van olyan kezdeményezés, hogy összekapcsolják az egyetemi képzést és a klinikai munkavállalást, hogy biztosabb helye legyen a friss diplomásoknak?

Évente 160-180 orvost avatunk. A legjobbakat szeretnénk itt tartani! Ilyen értelemben mi a hazai orvosutánpótlás egyötödét adjuk. Szegeden, Debrecenben körülbelül ugyanezek a számok, a Semmelweis pedig kétszer ekkora. Sokkal szélesebb szférát szolgálunk amiatt, hogy a klinikumunk sok nehézséggel küszködik, korlátozottak a lehetőségeink, holott, *ab ovo* jóval több fiatalra volna szükség, hogy hatékonyabban működjünk. Remélhetőleg a 400 ágyas rekonstrukciója jelent valamilyen vonzerőt. Mi nem termelő egység vagyunk, nekünk a nullszaldóra kell törekedni és minden pénzt visszaforgatni a személyi feltételek és az infrastruktúra javítására, valamint lefaragni az adminisztrációs kiadásokból, amit lehet. További nagy beruházásokra lenne szükség, hiszen eléggé lerobbant a Rét utca, de a Megyei Kórház bizonyos részei is. A pécsi városvezetéssel a kapcsolat jó, de nem hatékony.

Jó befektetés az orvosi diploma?

Természetesen! Az anyagi oldalt is lehet nézni. De hadd, ne tegyem! Én nem tudtam, hogy mi akarok lenni, végül ott ragadtam, ahol elkezdtem TDK-zni. Egy pillanatig sem bántam meg, hiszen ennél szebb szakma nincsen. Mindenki megtalálhatja a maga kedvére való diszciplínát, ha nem, vele van a baj.

Van megoldás arra a helyzetre, hogy ha elvégezzük az egyetemet, nem tudhatjuk, hogy Zalaegerszegen vagy például Debrecenben lesz munkánk?

Egyik célunk, hogy az oktatókórházi hálózatot újrapiáltsuk, hogy az állás-pool-okat jobban tudjuk mozgatni. Az állás megkeresése azonban ma sem igazán gond.

El kell kicsit menni, majd vissza kell jönni. Viszont nem csak azért kellünk Németországban és Amerikában, mert olyan jó a hírünk, hanem hogy azt a munkát végezzük el, amit a hazaiak nem akarnak.

Ha valamelyik szakmában gondok vannak, az kezd elnőiesedni, ahogy az orvossal is. Vannak törekvések olyan irányban, hogy családbarátabbá tegyék az egyetemet, könnyítsék a gyermekvállalást és a munkavégzést az orvosi pályán?

Én ezt nem gondolom így. Egyre nagyobb probléma – nem csak itt, hanem az egész világban –, hogy későbbre toódik a gyermekvállalás. Az is elég nehéz, hogy akik „a tápláléklánc végén vannak” (kezdők), azoknak kell a legrosszabb munkákat elvégezni. A jelenlegi környezetben nem sok ötletem lenne egészen teoretikus és elvont dolgoktól eltekintve, hogy hogyan lehetne ezt megoldani. Egész egyszerűen több dokira lenne szükség, és akkor kisebb lenne a teher.

Hajdú Máté

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

2014. március 17.

1. Habilitációs ügyek

1. a Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottságok véleményét is figyelembe véve a tanács engedélyezi alább nevezetteknek a nyilvános eljárás megindítását: *dr. Berenténé dr. Bene Judit*, egyetemi adjunktus, Orvosi Genetikai Intézet; *dr. Funke Simone*, egyetemi adjunktus, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Neonatológiai Tanszék; *dr. Gaszner Balázs*, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet; *dr. Grama László*, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet; *dr. Gyimesi Csilla*, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; *dr. Kovács Norbert*, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; *dr. Kumánovics Gábor*, egyetemi adjunktus, Reumatológiai és Immunológiai Klinika; *dr. Wiegand Norbert*, egyetemi adjunktus, Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék

1. b Habilitációs pályázat lezárása

A tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését: *dr. Kvell Krisztián*, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék.

2. Doktori ügyek

2. a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Werling Dóra, II. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Bánki Eszter Márta, III. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2. b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Ioannis Hatzipetros, levelező PhD-hallgató (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) szigorlatai 2014. február 25-én 73%-os eredménnyel megtörténtek.

Dr. Ottóffy Gábor, levelező PhD-hallgató (Gyermecklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2. c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Berta Gergely, egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) tényleges témavezetője ifj. dr. Sétáló György egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kispál Zoltán Farkas, egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika, Gyermecklinika) korábban elfogadott egyik opponense a feladatot nem tudja elvállalni. Az új opponens kijelölése megtörtént.

Dr. Mikó-Baráth Eszter, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) tényleges témavezetői: dr. Hollódy Katalin egyetemi docens és dr. Jandó Gábor egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja. Nevezett elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Futó Kinga, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) szigorlata

2014. február 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Kupi Tünde, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) szigorlata 2014. február 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Herczku Csaba, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) szigorlata 2014. február 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Tékus Valéria, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) szigorlatai 2014. február 28-án 86 és 93%-os eredménnyel megtörténtek.

Csöngéi Veronika, egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai Intézet) szigorlata 2014. február 28-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

3. Egyebek

■ *Dr. Kiss István*, egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában *dr. Szilárd István* c. egyetemi tanárt. A téma címe: Migránsok befogadásának egészségügyi körülményei Magyarországon. A kérést a DHT támogatja.

■ *Dr. Bogner Péter*, egyetemi tanár kreditpont-megállapítást kér „A Mágneses Rezonancia (MR) képalkotás alapjai” továbbképzésen részt vett és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 2 kredit beszámítását engedélyezi.

■ *Szmolenszky Ágnes Márta*, honosítási kérelme (Frankfurti Johann Wolfgang Goethe Egyetem, 2001. július 4.). A DHT javasolja az EDB-nek a fokozat honosítását.

■ *Dr. Frederic Zuhorn*, levelező hallgató (Németország) folytatni szeretné PhD-tanulmányait. A DHT kivételesen engedélyezte tanulmányainak folytatását.

■ *Dr. Seress László* egyetemi tanár beadványa a habilitációs követelményrendszer felülvizsgálatára. A DHT a körülmények áttekintése után dönt a felvetett kérdésben.

■ **TÁMOP 4.2.3.A Konferenciapályázat:** *dr. Kiefer Éva* iroda vezető ismertette a beérkezett pályázatot. A DHT egyhangúlag javasolja az alább nevezettek részére a támogatás odaítélését: *Zuhorn Frederic dr.*, Magatartástudományi Intézet, 49 600, *Kuzma Mónika dr.*, Gyógyszerészi Kémiai Intézet, 70 000 Ft.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár

a PTE ÁOK Doktori és

Habilitációs Tanácsának elnöke

2014. április 28.

1. Habilitációs ügyek

1. a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezettek részére a cím odaítélését: *dr. Berenténé dr. Bene Judit*, egyetemi adjunktus, Orvosi Genetikai Intézet; *dr. Gasz Balázs*, szívsebész szakorvos, Zala m. Kórház Szívsebészeti Osztály; *dr. Gaszner Balázs*, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet; *dr. Grama László*, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet; *dr. Gyimesi Csilla*, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; *dr. Kovács Norbert*, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; *dr. Kumánovics Gábor*; egyetemi adjunktus, Reumatológiai és Immunológiai Klinika; *dr. Wiegand Norbert*, egyetemi adjunktus; Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék.

2. Doktori ügyek

2. a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Kálovics Judit, I. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tanulmányait levelező hallgatóként szeretné folytatni 2014. május 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Kovács Viktória, III. éves PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) tanulmányait egyéni felkészülőként szeretné folytatni 2014. június 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2014. szeptember 1-től 2015. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sándor Barbara, III. éves PhD-hallgató (I. Belklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Tóth András, II. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lohner Szimonetta, III. éves PhD-hallgató (Gyermecklinika) elkészítette értekezés tervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Felső Péter, III. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2. b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Szarka Nikolett (Kórleltani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Koller Ákos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz 2014. május 1-től az FP SmArteR képzési projekt keretében. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szabó Zsuzsanna (Pécs) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Tényi Tamás, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetője: dr. Fekete Sándor, egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kraft Hunor Norbert, levelező PhD-hallgató (Szülészeti Klinika – Marosvásárhely) 2014. szeptember 1-től 2015. augusztus 31-ig tanulmányait halasztását kéri munkahelyi elfoglaltsága miatt. A kérést a DHT támogatja.

2. c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Maász Gábor, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tényleges témavezetői dr. Reglődi Dóra, egyetemi tanár és dr. Márk László, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hegedűs Ivett, egyéni felkészülő (Patológiai Intézet) a dr. Pajor László, egyetemi tanár által vezetett programból a dr. Miseta Attila, egyetemi tanár által vezetett programba jelentkezik át. Témavezetői dr. Tornóczki Tamás, egyetemi docens és dr. Márk László, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Semjén Dávid, egyéni felkészülő (Patológiai Intézet) a dr. Pajor László, egyetemi tanár által vezetett programból a dr. Miseta Attila, egyetemi tanár által vezetett programba jelentkezik át. Témavezetője dr. Tornóczki Tamás, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Fülöpné Jakobik Viktória, egyéni felkészülő (Gyermecklinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati

tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lábadi Árpád, egyéni felkészülő (IBI) elkészítette értekezéstervezetét. A korábban kijelölt előbírálók a feladatot nem tudják ellátni, ezért az új előbírálók kijelölése megtörtént.

Opper Balázs, egyéni felkészülő (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Berta Gergely, egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Kamson Olayinka Oladimeji Dávid, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bittner Nóra, egyéni felkészülő (Országos Onkológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Kellermayer Zoltán, egyéni felkészülő (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Perjés Péter Ábel, egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Kuzma Mónika, egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lempel Edina, egyéni felkészülő (Fogászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Hegedűs Gábor, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Futó Kinga, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) opponenseinek és a védési bizottság tagjainak kijelölése megtörtént.

Dr. Rozmer Zsuzsanna, egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) szigorlati tárgyainak, a szigorlati bizottságának, az opponenseknek és a védési bizottság tagjainak kijelölése megtörtént. Nevezett hallgató tényleges témavezetője dr. Perjési Pál egyetemi tanár.

Csöngéi Veronika, egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai Intézet) korábban kijelölt egyik opponense egyetemi foglalkoztatása miatt nem láthatja el az opponensi teendőket, ezért az új opponens kijelölése megtörtént.

Dr. Szele Eszter, egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) szigorlata 2014. március 19-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A korábban kijelölt egyik opponense összeférhetetlenség miatt nem vállalhatja az opponensi feladatokat, ezért az új opponens kijelölése megtörtént.

Dr. Mándl Adél, egyéni felkészülő (I. sz. Belklinika) szigorlata 2014. március 20-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Süttő Balázs, egyéni felkészülő (SBO – Farmakológiai Intézet) szigorlata 2014. március 21-én 100%-os eredménnyel

megtörtént.

Dr. Poór Miklós, egyéni felkészülő (Laboratóriumi Medicina Intézet) szigorlatai 2014. március 21-én 100%-os eredménnyel megtörténtek.

Dr. Légner András, egyéni felkészülő (Székesfehérvár) szigorlata 2014. április 9-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Kispál Zoltán Farkas, egyéni felkészülő (Gyermekklinika) szigorlatai 2014. április 15-én 100%-os eredménnyel megtörténtek.

Dr. Dömötör András, egyéni felkészülő (Veszprém) szigorlata 2014. április 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Pankovics Péter, egyéni felkészülő (ÁNTSz) értekezésének védeése 2014. március 25-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Tóth Ildikó, egyéni felkészülő (AITI) értekezésének védeése 2014. április 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ **Dr. Miseta Attila** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Tornóczki Tamás egyetemi docent. A témák címe: 1. Az ALK onkogén szerepe a humán daganatok kialakulásában 2. A here csírasejtes daganatainak komplex klinikopathológiai vizsgálata 3. A colorectalis daganatok komplex klinikopathológiai vizsgálata. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Pintér Erika**, egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Papp Nóra, egyetemi adjunktus mellett dr. Kerényi Monika, egyetemi docent. A téma címe: Etnofarmakobotanika: gyógynövény-ismereti gyűjtőutak Erdélyben, a népi orvoslás gyógynövény taxonjainak szövettani és fitokémiai vizsgálata. A kérést a DHT támogatja.

■ **TÁMOP 4.2.3.A Konferenciapályázat**: dr. Kiefer Éva irodavezető ismertette a beérkezett pályázatokat. A DHT egyhangúlag javasolja az alább nevezettek részére a támogatás odaítélését.

Duga Balázs, Orvosi Genetikai Intézet, 118 000 Ft
Szabó András, Orvosi Genetikai Intézet, 118 000 Ft
Mátyás Petra, Orvosi Genetikai Intézet, 118 000 Ft
Springó Zsolt dr., Kórélettani Intézet, 150 000 Ft

■ **Dr. Szeberényi József**, egyetemi tanár, elnökhelyettes beszámolója az ORPHEUS konferenciáról (2014. április 3-5. Svájc, Lausanne).

■ **Dr. Fischer Emil**, egyetemi tanár, elnök beszámolója a Graz-i Orvosegyetem küldöttségének látogatásáról.

■ **Dr. Kovács L. Gábor**, egyetemi tanár, doktori iskolavezető beszámolója a MAB üléséről.

■ **Dr. Fischer Emil**, egyetemi tanár, elnök beszámolója az EHHB üléséről.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Orvoskarunk új szervezeti egysége, a Műveleti Medicina Tanszék

Március idusáig állt az Elméleti Tömb első emeleti galériáján az a kiállítás, mely az I. Világháború egyik tábori kórházának mindennapjait megörökítő fényképsorozatát mutatta be. Sokan kérdezték, hogy a gyűjteményt létrehozó Műveleti Medicina Tanszék neve voltaképpen mit is takar? A tanszék 2013-ban alakult meg, amikor a dékáni vezetés felismerte, hogy a különleges helyzetekben szükséges orvosi tudás műveléséhez, átadásához erre speciálisan képzett kutatási-oktatási egységre van szükség. A sorkatonai szolgálat megszűnte, és az európai politikai helyzet várt megnyugvásának elmaradása (gondoljunk a délszláv háborúra, vagy éppen az ukrán forradalomra, a migrációs nyomásra), valamint a világszerte végbemenő terrortámadások együttese az orvoslást és az ápolást is új feladatok elé állította. Az ugyanakkor senki számára nem kétséges, hogy a jövő orvosnak legalább elméletben fel kell készülnie olyan tömeges sérült- és betegellátásra, melynek speciális szabályai vannak. A honvédelmi oktatás megszűnésével az orvosi curriculumból kikerült az a tudásanyag, mely nemcsak a beteg- és sérültellátás gyakorlatában nélkülözhetetlen, de ugyanakkor a „helyzetbe csöppent” orvos saját túlélőképességét is lényegesen megemeli a szélsőséges helyzetben.

A korábban létezett honvéd-, katasztrófa-orvostan és migrációs medicina elnevezést, mint megjegyezhető és emblemikus címet – mivel olyan fontos elemek, mint a

rendvédelmi szervek tevékenységének orvosi aspektusai és a lefedett terület példatárul szolgáló kultúrorvostani tudásbázis, hiányoztak a megnevezésből – célszerűnek tűnt átalakítani. A Műveleti Medicina, mint a tervezett oktatási-kutatási tevékenység egészét tükröző, azonban mégis tömör és megfelelő ernyőnév 2012 őszén született meg Miseta Attila dékán úr és Molnár F. Tamás professzor megbeszélései során.

A klinikai orvoslás tudásanyagának háborúban, terrortámadás idején vagy tömegkatasztrófában való alkalmazása önálló diszciplína számos, nemzetközileg jegyzett, a medicina társadalmi felelősségét átlátó és vállaló civil oktatási rendszerben. A tengerentúlon a Tactical Medicine önálló tantárgy ill. részleg (division) olyan neves “tudásgyárakban”, mint a Yale University, a Johns Hopkins University vagy az ohioi Wright State University. Taktikai orvoslás alatt egyes szerzők csak a hadszíntéri sürgősséget értik, míg mások a rendvédelmi (law enforcement, SWAT etc.) katonai (military) és egyéb első ellátó (first responder) tevékenységet is ide sorolják. Hasonló, számos tekintetben átfedő profilt jelent a migrációs medicina, melynek ugyancsak helye van a Műveleti Medicina (Operational Medicine) körében. Medical Humanities címen több európai és tengerentúli egyetemen létezik önálló tanszék. A klinikai és társadalomorvostan határán álló szintetikus profil tudásbázisához, aktív példatárhoz integráns módon tartozik a kultúrorvostan,

melynek koncepciója szintén egyetemünkről származik. Medical Humanities, Arts in Medicine, Cultural Medicine és hasonló elnevezések alatt működnek hasonló profilú intézetek, egyetemi részlegek Nyugat- Európában, az USA-ban, Ausztráliában és Ázsiában: Közép-Európában azonban ez a profil vagy hiányzik vagy csökevényes formában egzisztál.

Egyetemünkön korábban is voltak sikeres interdiszciplináris orvostani programok, melyek közül kiemelkedett a „Kultúrorvostan” kreditpontos kurzus, és a „Történeti egészségtan” című tárgy is. Kiötlése, létrehozása közös gondolkodás eredménye volt 2008-2010-ben: Ember István professzorhoz, Varga Csaba tanár úrhoz és Molnár F. Tamás professzorhoz kötődik. Tankönyve 2011-ben az Egyetemen, az „Év Tankönyve” díjat kapta.

A Művelési Medicina Tanszék vezetője Bogár Lajos professzor úr. A katonai orvosi és rendvédelmi egészségügyi profilt Rendeki Szilárd főorvos úr vezeti, Molnár F. Tamás professzor úr támogatásával. A Művelési Medicina profiljába a rendvédelmi szervek tagjainak egészségügyi oktatása is beletartozik. A Kultúrmedicina munkacsoport a profil klinikai aspektusainak kidolgozásáért, a kutatások összehangolásáért felel. A tárgy célja, hogy a humaniorák tudásanyaga hozzájáruljon a medicina műveléséhez (taxatív tudás) és felébressze a vágyat a hallgatók egy részében, hogy maguk is felfedezzék a határfelületeket, iránytűt adjon nekik, motivációt a társtudományok vagy művészetek valamelyikének művelésére. A graduális oktatásban tehát pótolni tervezi azokat a hiányokat, amelyek akadályai a hatékony természettudományos képzésnek. Helyet és teret, intézményes keretet kíván nyújtani azoknak az orvosi és rokon egyetemi tanulmányokat folytatóknak, akiket érdekel a szervezett formájú interdiszciplinaritás és eminens módon képesek üzni ezt a tudományágat a maguk örömeire és a köz javára. Az egyetemi háttér, beágyazottság minden előnye adott: építeni lehet a tudás generációjának ezer éves, máig eleven, jellegzetesen európai gyökere formájára. Ez alapvetően több a tudás összességét jelentő ismeretösszeggel jellemezhető formációnál – a valódi erőt a

kapcsolódások és határfelületek eseményterei adják. Az Egészségtudományi Karral, a Bölcsészettudományi Karral, illetve a Művészeti Karral való közös programokban rejlő lehetőségek kiaknázása még előttünk van. A humaniorák és reáliák közötti hídverés feladatából, a kettős forrásból való táplálkozásból ez az új tanszéki forma erőt remél nyerni. A pécsi egyetem középkori gyökereinek, valamint a humanista (Janus Pannonius) és az egyházi múlt ápolása – az egyetem és a város javára – prioritást jelent a Kultúrorvostan működése során.

Szilárd István címzetes professzor úr vezeti a migrációs medicina profilt. A tanszék működésének legfontosabb feltétele a tárgyak graduális oktatásának strukturálása, az oktatási program létrehozása. Ez a migrációs medicina és a kultúrmedicina tekintetében folyamatos, előbbinek MSc tananyaga is elkészült, ahogy mostanra a Honvéd-, Katasztrófa és Rendvédelem Orvostan kurzusáé is. Mind a kreditérték, mind az előadások számának tervszerű fejlesztése határozott céljaink közé tartozik. Jelenleg kéttannyelvű (magyar, angol) az oktatás, mely bővíthető igény szerint a német nyelvi oktatás irányába. A posztgraduális képzésben (NATO-együttműködés, illetve saját PhD-programok) és a nemzetközi tudományos közéletben (kongresszusi részvétel, publikációk) régóta aktív a tanszéki részvétel, ami újdonság, az a „saját zászló alatt való hajózás”.

A klinikummal való állandó, kétoldalú és igen termékeny kapcsolatot az intenzív aneszteziológia, a sürgősségi medicina és a mellúri, hasúri sérülések gyakorlati és elméleti kutatása jelenti. Ennek kiemelkedő eleme a 2011 óta évente szervezett, áthatoló hasi és mellkasi sérülések konferenciája (Szent Sebestyén Napok), mely remélhetően hamarosan nemzetközivé válik. Ugyanilyen fontos a NATO Battlefield Emergency Injury Course-on és hasonló európai, sőt transzatlanti fórumokon való markáns tanszéki jelenlétünk.

Dr. Molnár F. Tamás, FETS egyetemi tanár, az MTA doktora

Két rangos szakmai elismerés a Fül-orr-gégészeti Klinikának

2014. május 22-24-ig Győrött, az ETO Park Hotelben került megrendezésre a Magyar Fül-orr-gégeorvosok Egyesülete Audiológiai Szekciójának 51. Vándorgyűlése.

Immár hagyomány, hogy az Audiológiai Vándorgyűléseken két rangos szakmai díjat ítélnék oda. A legjobb audiológiai vagy fülészeti témával foglalkozó pályamunka a Békési György díjat nyeri el, míg a legjobb 35 évesnél fiatalabb előadó a Widex díjban részesül. Ebben az esztendőben mindkét szakmai elismerést a PTE, Fül-orr-gégészeti Klinika munkatársai nyerték el.

A Békési díjat, a legjobb pályamunka elismeréseként Dr. Németh Adrienne nyerte el „PACAP hatásának vizsgálata a belső fülben *in vitro* és *in vivo* kísérletekben” című dolgozatával. A Widex díjjal jutalmazott legjobb előadást Tóth Tamás tartotta „Objektív küszöb-audiometriai módszerek pontossága, információtartalma” címmel.

A Cholnoky László Szakkollégium megalapítása

A Gyógyszerésztudományi Szak Gyógyszerésztudományi Karrá válásának folyamata nem ér véget az adminisztratív lépésekkel. A karrá válás kötelező. A Gyógyszerésztudományi Szak jelenlegi vezetői és oktatói gárdája a tudományos tevékenység szervezett és jövőbe mutató fejlesztésébe kezdett, amelynek elengedhetetlen része a gyógyszerészhallgatók és oktatóik szorosabb kapcsolattartása és a hallgatók tudományos munkába történő aktív bevonása. Ehhez a célkitűzéshez szorosan kapcsolódik a tudományos és közéleti tevékenység célzott fejlesztése. Ezen céloknak kiváló keretet biztosít a szakkollégium.

A névválasztás sem véletlen. Cholnoky László professzor, akadémikus a magyar – s ami jelen esetben talán még fontosabb – a pécsi vegyész- és gyógyszerésztársadalom kiemelkedő alakja, nemzetközileg elismert kutató és oktató, akinek személye és munkássága mindenkor motiváló lehet a Pécsi Tudományegyetemen tanuló gyógyszerészhallgatók számára.

Noha a szakkollégium a szenátusi jóváhagyását követően már megkezdte működését, a 2014. szeptember 19-ére tervezett hivatalos Cholnoky László Szakkollégium nyitókonferenciával kíván emléket állítani a névadó tudósra és

felhívni a figyelmet a gyógyszerészdiploma széles körű tudományos és társadalmi elismerést biztosító alkalmazásainak. A Cholnoky család képviselőin túlmenően, a szakkollégium vezetősége a nyitókonferenciára magyar és külföldi gyógyszerészeket meghívott, hogy az érdeklődő hallgatók láthassák diplomájuk sokszínűségét és a benne rejlő lehetőségeket, hiszen a meghívottak között egyetemi oktatók, nemzetközi hírű gyógyszerész-kutatók is szerepelnek. A konferencia viszont nem töltené be funkcióját, ha a hallgatók nem találkozhatnának kötetlen formában az előadókkal, illetve nem mutathatnák be tudományos munkáikat. Éppen ezért a tudományos munkában résztvevő gyógyszerészhallgatóknak lehetőségük lesz előadások és poszterek bemutatására. A nyitókonferenciára fő szervezők (dr. Kvell Krisztián, dr. Horváth Györgyi és dr. Farkas Ágnes) a gyógyszerészet illetve a gyógyszerészeti tudományok iránt érdeklődő középiskolások részvételét is várják, ezzel is népszerűsítve a pécsi gyógyszerészképzést és annak sokszínűségét a tudományok iránt érdeklődő fiatalok körében.

Dr. Pongrácz Judit Erzsébet, egyetemi tanár
a Cholnoky László Szakkollégium elnöke

Jótekonysági tekerés Pécssett május elsején

Még soha ennyi spinning biciklit nem állítottak ki szabadtéri rendezvényen Pécssett! Dr. Ráth Gábor, a PTE Gyermekklinikai Fül-Orr-Gégészeti részlegének vezetője és Boros Linda, a Color Bike Fitness vezető edzője szervezésében 125 spinning kerékpárra ülhetett fel a nagyszámú érdeklődő adakozó és vehetett részt egy ritmusos zenéssel kísért, jó hangulatú, pörgős, maratoni, kétórás spinracing edzésen a pécsi Kossuth téren. A rendezvény bevétele teljes egészében „A Gyermekklinikai Fülészetéért Alapítvány”-t és ezen keresztül a PTE, Gyermekklinikai Fül-Orr-Gégészeti részlegét támogatta. Köszönjük a részvételt és a támogatást!

2014-ben pécsi hallgató az Év Gyógyszerészhallgatója

A legtöbb gyógyszerész felismerte már, hogy a szakma jelentősen megváltozott az utóbbi években. Egyre újabb elvárásoknak kell megfelelnünk a mindennapi gyakorlat során a betegekkel, társadalmi elvárásokkal és gazdasági kihívásokkal szemben. A közfoglalmú gyógyszerellátás egyik aktuális kérdése, hogy miként válhat a napi rutin részévé a gyógyszerészeti gondozás. Ennek kapcsán – nemcsak hazánkban, hanem számos nyugati országban is – további kérdések is felmerülnek. Milyen mértékű a fogyasztók/betegek és az orvos kollégák részéről a gyógyszerészek ezen tevékenységének elfogadottsága? A gyógyszerellátásban dolgozók miként definiálják és gyakorolják a „gyógyszerészeti gondozást”? Mennyire képes a gyógyszerészképzés jelenlegi formája felkészíteni a fiatalokat a hatékony gondozási folyamathoz nélkülözhetetlen kommunikációs, klinikai és farmakoterápiás gyakorlati ismeretekre?

A kérdésekre a választ nem csupán a vonatkozó jogszabályokban és szakmai irányelvekben kereshetjük, hanem az évente megrendezésre kerülő Év Gyógyszerészhallgatója című gondo-

zási versenyen is. A világ számos országában évtizedek óta működő oktatási módszertan (angolul Patient Counselling Event) támasztja alá az ilyenfajta rendezvények szükségességét, mely évek óta háziversenyek formájában már Pécssett is gyakorlattá vált. A külföldi mintára elindult és a meghatározó hazai gyógyszerészeti szervezetek összefogásával megrendezett országos verseny a gyógyszerészi gondozás kulcselemeit foglalja magában. Egyfelől kiemeli egy újabb, gyakorlatiasabb szemléletű oktatás fontosságát. Egyértelmű sikerét és fontosságát hangsúlyozza a kezdeményezésnek, hogy az első országos versenyt követően a szegedi gyakorlatot figyelembe véve megrendezésre kerültek – a fővárosi képzőhely kivételével – házi versenyek a többi egyetemen. A rendezvény egyúttal rávilágít a helyes gyógyszerészi kommunikáció kiemelt fontosságára, hiszen nem elegendő „tudni” valamit, azt meg is kell értetnünk azt a beteg/vevőkkel. Természetesen a versenyző gyógyszerészhallgatók mindig izgulnak a kamerák és zsűri jelenlétében lezajló éles gondozási szituációk közben, azonban többségük bámulatosan ügyesen és frappánsan kezeli a szokatlan helyzetet és hasznos tanácsokkal látja el a betegeket.

Idén április 26-án már negyedik alkalommal rendezték meg Budapesten az „Év Gyógyszerészhallgatója – Gyógyszerészi Gondozási és Betegtanácsadási Versenyt”. A hallgatók a „Thromboemboliák kezelése; anticoaguláns gyógyszerek” témakörben mérettettek meg a Magyar Gyógyszerészeti Kamara székházában kialakított képzeletbeli officinában.

A hazai képzőhelyek diákjainak ezen neves versenye lehetőséget biztosított a versenyzők elméleti és egyúttal gyakorlati felkészültségének összemérésére. A jelentkezők nagy számára való tekintettel a délelőtti folyamán először egy rövid „beugró” feladatsor megírására került sor.

Ezt követően a legjobbnak bizonyult versenyzők két különböző gyógyszerészeti expedialást modellező szituációkban kellett, hogy bebizonyítsák a felkért zsűrinek és önmaguknak egyaránt, hogy ők az Év Gyógyszerészhallgatói. Az egyik beteg, az újabban könnyen jelentkező véraláfutásaira kért vény nélkül kapható gyógyszert. A beszélgetés során ki kellett derülnie, hogy a hatvanas hölgy kumarin véralvadásgátlót is szed. Alapos kikérdezést követően fény derült arra is, hogy ennek hatását a beteg ismerősei által javasolt tőzegáfonya tartalmú étrend-kiegészítő fokozta és ez állhat a véraláfutással járó panasz hátterében. A másik szituációban a patikába betérő fiatal férfi kérte gyógyszerésze taná-

csát arról, hogy használhatja-e a családja által javasolt véralvadásgátló LMWH injekciót a saját receptjén szereplő, ám másik elnevezésű, készítmény helyett. Itt az injekciók használatának elmagyarázása mellett tisztázásra került a helyettesíthetőség kérdése és az LMWH-k mellett szedhető fájdalomcsillapítók köre is. A nőbeteget Fazekas Fruzsina budapesti orvostanhallgató, míg a másik szituációt - a sokak által ismert humorista – *Beliczai Balázs* játszotta.

A zsűri elnöke *dr. Szökő Éva* professzor (SE), tagjai *dr. Botz Lajos* professzor (PTE), *dr. Soós Gyöngyvér* professzor (SzTE), *dr. Bácskay Ildikó* (DE) és *dr. Horváth-Sziklai Attila* (MGYK) voltak.

A szakértő zsűri egyhangú véleménye alapján a verseny győztese, így „2014. Év Gyógyszerészhallgatója” *Romvári Zsófia*, ötödéves pécsi gyógyszerészhallgató lett. A második helyezett *Szalai Gábor* (SzTE, V. évfolyam.), a harmadik helyezett *Bacsikai Nóra* (DE, V. évfolyam).

A verseny a Magyar Gyógyszerészhallgatók Egyesülete, a Gyógyszerészi Gondozás Szakmai Bizottság és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Ifjúsági Bizottságának szervezésében, a Magyar Gyógyszerészeti Kamara, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, a Magángyógyszerészek Országos Szövetsége és az egyetemi Hallgatói Önkormányzatok partneriségével és támogatásával valósult meg.

Ezúton is szeretnénk gratulálni Zsófinak és a nem utolsó sorban a felkészítő pécsi oktatóknak (*Abrahám Eszter, Fittler András, Vida Róbert*) kitartó munkájukért!

A PTE ÁOK Gyógyszerészeti Intézet munkatársai

„A Pécsi Tudományegyetem ÁOK új akadémiai doktorai”

c. előadássorozat következő előadása, az MTA Székház Előadótermében (7624. Pécs, Jurisics M. u. 44.) 2014.06.18-án 18 órákor került megrendezésre. Az előadás címe: „A combfej keringésének meghatározása combnyaktörés után osteoscopyval”. Az előadó *dr. Nyárády József* egyetemi tanár.

Cocktails for a Cause

Az Általános Orvostudományi Kar külföldi hallgatói 533 000 forintot adományoztak a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinikának

Egy alcím, azaz egy mondat egy összeggel *majdnem* mindent elmond. Lakonikusan is fogalmazhatunk, de mennyi mindent rejt még egy ilyen adomány átadása...

Sok éves hagyomány, hogy karunkon az angol és német programos hallgatók kimondottan a beteg gyermekek segítésére jótékonyági estet szerveznek.

Ezek az estélyek igazán elegánsak, a vendégsereg bálokhoz illő ruhában jelenik meg, a party-fotósok alig várják, hogy beengedjük őket, hiszen ilyen jól öltözött közönség ma már ritkán gyűlik össze fiatalokból.

Az izgatott készülődés elsősorban persze nem a dekoratív megjelenés háttere. A belépőjegyek árusítása már hetekkel korábban megkezdődik, a hírverés az interneten jól követhetően mutatja a várható résztvevők számát, mégis szinte tíz percenként szalad hozzám egy szervező, hogy hol tartunk, hányan jöttek, vagyis, izgulunk, hogy mennyi adományt sikerül összegyűjtenünk ez alkalommal. Nem is csodálkozom, hiszen ez a cél, ez a legfontosabb.

Példás, ahogy az első estélyt szervező hallgatók, *Zohar Raanan és Michael Soltis* tovább adta a szervezői stafétát *Kaltrina Gjuka* részére. Idén ő is végez már, így az újabb utódot felkérve együtt adták át a Gyermekklinikán az idei adományt *Dr. Molnár Dénes* professzor úrnak, aki köszönő beszédében elmondta, hogy ezúttal a kórházi osztályok költöztetésére kell fordítaniuk a kapott pénzt, mivel saját keretükből ezt nehezen tudnák megvalósítani.

Az átadáson összegyűlt orvosok, ápolók kis közösségét látva felidéződött bennem, amikor a kis betegekkel együtt rajzoltunk, festettünk képeket, dekorációt, melyek az estélyről készült fotók hátterét adták.

A hagyományok az adott közösség értékrendjét, világszemléletét tükrözik. A Cocktails for a Cause hagyományunkra ezúttal is büszkék lehetünk.

Földényi Gabriella

A PTE lett a VIII. Országos Felsőoktatási Véralóverseny második helyezettje

Június 14-én volt a VIII. Országos Felsőoktatási Véralóverseny ünnepélyes eredményhirdetése és díjátadója, ahol bejelentették: a tavalyihoz képest egy helyet javítva, idén az ezüstérmét szerezte meg a Pécsi Tudományegyetem.

A „véres küzdelmet” kategóriánként az az intézmény nyeri, amelyik a nappali hallgatói létszámához képest, arányaiban a legtöbb véradót mozgósítja a tanév során. A 2013/14-es tanévre 38 hazai felsőoktatási intézmény nevezett, akik három kategóriában versenyeztek: 1000 fő alatti, 1000 és 10 ezer közötti, valamint 10 ezer feletti kategóriában, a PTE ez utóbbiban, tehát a legnagyobbak között szerepelt és végzett a második helyen.

A véralóverseny ideje alatt egyetemünkön összesen 30 ki szállásos véradás valósult meg, 943 fő adott vért és ezzel 2829 beteg ember gyógyulását segítették. Külön öröm, hogy 258-an adtak most először vért, biztosítva, hogy folyamatosan bő-

vüljön a véradók tábora.

A kampány a véradás fontossága mellett a példaképekre és az egészséges életmódra fókuszál, így a VIII. Országos Felsőoktatási Véralóverseny két arca, *Jakabos Zsuzsanna*, Európa-bajnok, olimpikon úszó és *Rozsonits Tamás*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hallgatója lett, aki 18 éves kora óta rendszeres véradó, a következő véradása lesz a huszadik. A PTE képviselőjeként a díjátadón Zag Gábor vehetett át oklevelet az elmúlt években végzett egyetemi véradásszervező tevékenységéért.

Az Országos Felsőoktatási Véralóversenyt 2005-ben azzal a céllal indította el a Magyar Vöröskereszt, együttműködésben az Országos Vérellátó Szolgálattal, hogy minél több fiatal csatlakozzon a véradó mozgalomhoz, és váljon rendszeres véradóvá.

További információ: **Halász Kinga**, PTE, EHÖK

A Tokiói Orvosegyetem rangos delegációjának látogatása Pécssett

A szakmai és a tudományos kapcsolatok tovább mélyítése volt a fő célja a rangos Tokiói Orvostudományi Egyetem látogatásának a PTE Általános Orvostudományi Karán, május idusán.

A Tokiói Orvostudományi Egyetemet Dr. Masahiko Usui elnök úr, Dr. Miki Izumi, a Nemzetközi Kapcsolatok Munkacsoport vezetője, Prof. Jeremy Williams, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának elnöke és Aya Nagata, külügyi koordinátor képviselte.

A japán küldöttséget május 13-án délelőtt fogadta az ÁOK vezetése a dékáni tanácssteremben. A megbeszélésen részt vett több intézetvezető, akik a találkozó során felmerült szakmai kérdésekben egyeztettek a meghívott japán vendégekkel.

Azt, hogy nem egyszerű udvariassági látogatásról van szó, jól mutatja, hogy itt tartózkodásuk során több konkrét új együttműködési területet is megneveztek a japán küldöttség tagjai.

Nagy érdeklődést mutattak oktatóik és hallgatóik angol szaknyelvi képzésében való kollaborációja iránt, és igényüket fejezték ki a jövőbeli közös munka területén. Megtisztelő elismeréssel beszéltek a magyar kollégák magas szintű oktatói tevékenységeiről.

Karunkon nem új keletű a japán egyetemekkel való szoros együttműködés, több kutató is dolgozott hosszabb-rövidebb ideig Japánban, jelesen *dr. Karádi Zoltán*, *dr. Lénárd László* és *dr. Gallyas Ferenc* professzor urak, akik a megbeszélés során szintén megosztották tapasztalataikat a vendégekkel.

A jelenlegi tokiói kapcsolat másfél évvel ezelőtt kezdődött. Majd egy éves levelezés után 2013 októberében *dr. Koller Ákos* tudományos dékánhelyettes és *dr. Menyhei Gábor*, mint a kari Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának elnöke, illetve Tomózer Anett, a Nemzetközi Kapcsolatok Irodájának vezetője látogatást tett Tokióban, ahol kétoldalú egyezményt írtak alá, elsődlegesen hallgatói csereprogramra vonatkozóan. 2014 áprilisában két, hatodéves japán hallgató vett részt 1 hónapos szakmai gyakorlaton klinikáinkon. A program végén nagy meglepéssel nyilatkoztak a Pécssett eltöltött 4 hétről, otthoni beszámolójukban közö-

nettel gondoltak vissza az őket segítő, támogató lelkes hallgatókra, kollégákra.

A mostani elnöki látogatás a magyar fél meghívására történt, a már létező hallgatói csereprogram fejlesztése mellett a PhD-programban részt vevők illetve karunk oktatói, kutatói, klinikai munkatársai számára szeretnénk további együttműködési lehetőségeket találni. Négynapos itt tartózkodásuk során több alkalommal volt lehetősége karunk képviselőinek a részletek egyeztetésére; ugyanakkor nyilvánvaló, hogy további szoros kapcsolattartásra, együtt gondolkodásra van szükség ahhoz, hogy a most elképzelt, megtervezett közös munkafolyamatok minél előbb meg is valósuljanak.

A Szívcentrum, a Szentágotthai Kutatóközpont és több intézet bemutatása, illetve a Zsolnay-negyed és számos egyéb pécsi nevezetesség megismerése után a japán vendégek elégedetten, lekötöztetetten tértek vissza Tokióba.

A következő személyes találkozóra várhatóan jövő év szeptemberében kerül sor Tokióban, amikor is dr. Koller Ákos szakmai konferencián vesz részt Japánban.

A Tokiói Orvostudományi Egyetem kitérő szándéka „nyugat” felé nyitni, közös kutatási projekteket támogatni, és ezért komoly anyagi áldozatokat is szándékozik hozni. A lehetőség adott, éljünk vele!

Tomózer Anett

Új Dunántúli Napló 2014. június 11.

Ismét Bódis József a Magyar Rektori Konferencia elnöke

Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora lesz július elsejétől a Magyar Rektori Konferencia vezetője. Az eddigi elnök, Mezey Barna kétéves megbízatása most jár le, s ugyan a konferencia eddig nem hozta nyilvánosságra, hogy a PTE első embere lesz az utód, a hír tegnap mégis megjelent a sajtóban.

– A hír igaz – mondta el lapunknak Bódis József. – Természetesen örülök a bizalomnak. Június végén lesz egy átadás-átvétel, s július elsejétől töltöm be hivatalosan is ezt a tisztséget.

A Pécsi Tudományegyetem első emberének nem lesz teljesen idegen ez a megbízatás: Mezey Barna előtt ugyanis két évig ő volt a Magyar Rektori Konferencia elnöke, azaz valószínűleg pontosan tudja, mivel jár ez a munka. Igaz, a helyzet azóta nem egyszerűsödött, ám tény: a harmadik Orbán-kormány felsőoktatást érintő politikájának kialakításakor már a pécsi egyetem vezetőjével kell majd tárgyalnia az új oktatásügyi államtitkárnak.

F. Z.

Évkönyv

Az első, kari gondozásban megjelenő évkönyv rövid krónikája

Egy jó kiadvány felkelti az ember érdeklődését és képes végig fenn is tartani azt. Megjelenésében és tartalmában is vonzónak kell lennie. A grafika és a fotók elrendezése, sőt a tartalom képe is a megjelenés része. A tervezés, szerkesztés során ezért sok energiát fektettünk a megfelelő elrendezésre, a grafika megrajzolására, a jó tipográfia és fotók kiválasztására, hiszen kulcsfontosságúnak tartjuk mindezt.

Minden adat, melyet tartalmaz, igen becses számunkra, hiszen közzétettük hallgatóink névsorát, portréfotóját, sommázó gondolataikat és emlékidéző képeiket. Egy kis szelet történelem, benne felrémlik számtalan vizsga, a rengeteg tanulás, a tudás megszerzése és a felejtetetlen diákévek minden derűje is.

Hónapok kellettek hozzá, míg minden a helyére került. Közel 300 hallgatót talárban lefotózni, mindegyiküktől jó minőségű, a tanulóévekhez kapcsolódó fotókat begyűjteni és papírra vetett gondolatait elrendezni még kevésnek is bizonyult.

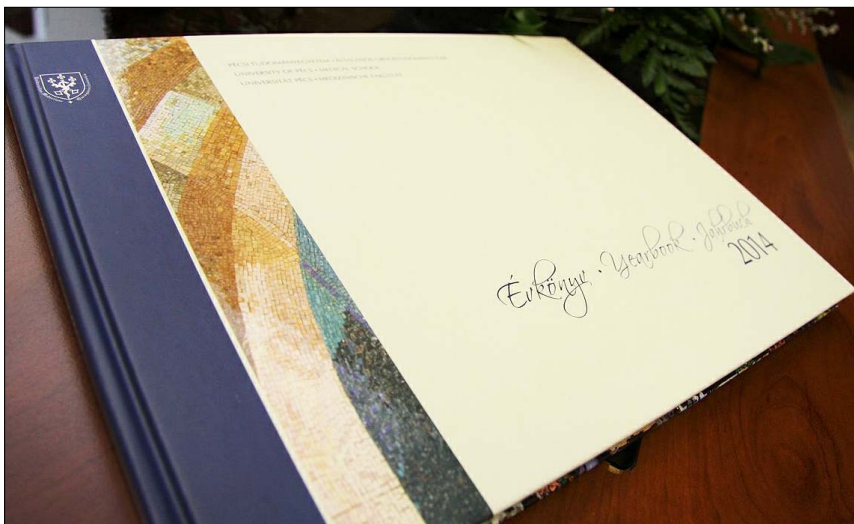
Óriási összefogás kellett, hogy valamennyi közös és egyéni kérést és problémát megoldjunk, s nagy elszántság, elkötelezettség, hogy a grafika, a szerkesztés, a nyomdai előkészítés rendben haladjon.

Engedtessek meg, hogy a rengeteg élmény közül pár apró, de szívet melengető emléket felidézzek:

...állítsa meg a bojtot kérem...nekem sose volt még rúzs a számon...tényleg így nézek ki talárban, sapkában? ...légy szíves igazítsd meg a hajam, szerintem nekem több van...mosolyogjon, ne vicssorogjon, már túl van a vizsgán...olyan gyönyörű vagy, mint egy filmsztár (és tényleg)...nyakkendő nem hoztam, nekem nincs is...és a szöveg? nagyon várjuk! én nem tudok írni... én nem vehetem fel ezeket babonából...azt hittem majd a diplomaosztón lesz a fotózás...én úgy örülök.... idézetet? de kitől?...nincs fotóm, én csak tanultam...mindenki kap Évkönyvet, tényleg? de jó...és közben elfelejtettek: válaszolni, csatolni, írni, küldeni, eljönni...de...nagyon szépen köszönöm, hogy tetszenek csinálni, hogy újra írt, hogy törődtek velem, hogy szólt, hogy...

S ez alatt, mi mindent átéltünk mi kollégák is: térdmütét, foghúzás, gyökerkezelés, elfelejtettünk a „gyerekért” menni, nem tudtuk, hány óra és milyen nap, szinte a Tanácsteremben laktunk, levelek százait küldtük és csak válaszoltunk és újra kértünk, majd rimánkodtunk ..., de suhogott a talár, készült a smink, himbálózott a bojt, kötöttünk száz nyakkendőt, hoztunk inget otthonról, ittuk az elénk rakott „anyai” kávékat, igazítottuk a hajfűrtöket, voksoltunk a képekre, mondtuk, hogy szuperül néznek ki, neveltünk a küldött fotókon és kerestük, hívtuk, igazítottuk a hallgatót, mert minden róluk és értük szólt...

Az Évkönyv elkészült. Bevallom, kissé érzékenyülve tartom a kezemben, s gondolok a fentiekre. Egy kiadvány útjára indítása, hasonlóan a végzett hallgatóink pályára bocsátásához, reményekkel és izgalommal teli.

Szerkesztette és összeállította: *Kittkáné Bódi Katalin és Földényi Gabriella*
 Grafika, tipográfia és borítóterv: *Simon Adrienn*
 Nyomdai előkészítés: *Cserép Zoltán és Czulák Szilvia*
 Portrék és városképek: *Kalmár Lajos*
 A napi küzdelemben velünk tartott: *Tasnádiné Wágner Emese, Horváth Attila*
 A szerkesztésben közreműködött: *Berta Anikó, dr. Pintér Éva, Varga Zsuzsanna*

Bízunk abban, hogy a karunk szerkesztésében, gondozásában és kiadásában idén első ízben megjelent Évkönyv szép életút előtt áll, s minden évben újabb kötetel bővíthet. Hisszük, hogy az a sok törődés és szeretet, mellyel készült, megfelelő útravaló lesz egy hosszú, tartalommal teli, szép pályához.

Földényi Gabriella
 (az Évkönyv-Csapat nevében)

Gyógyszer-finanszírozási anomáliák egyetemi klinikai szemszögből

Magyar Kórházszövetség XXVI. Kongresszusa, Siófok, 2014. április 3.

A klinikai gyógyszerfelhasználás finanszírozása számos olyan anomáliát hordoz magában, ami káros hatása a Klinikai Központ gazdasági egyensúlyának fenntartására. A gyógyszer-finanszírozás egyes csatornáit vizsgálva megállapítható, hogy azok több ponton rossz arányokat tükröznek, illetve egyes intézményi feladatokat egyáltalán nem vesznek figyelembe, ami fedezet nélküli kötelezettséget ró az intézményi költségvetésre.

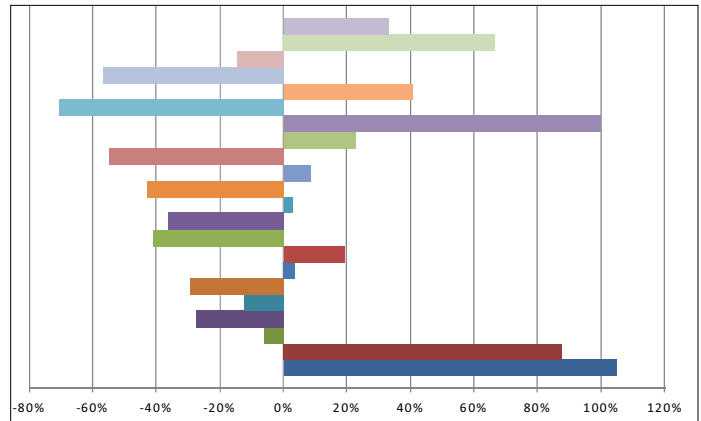
A HBCs-alapú gyógyszer-finanszírozás összességében fedezi a Klinikai Központ évi mintegy 1,9 milliárd forint összegű felhasználásait, ugyanakkor szakmánként jelentős a szórás. Van, ahol a 60 vagy akár a 100 százalékot is eléri az eltérés, másutt jelentős megtakarítások jelentkeznek, ugyanakkor az eltérések intézményen belül kiegyenlítődnek.

A szakmánként kimutatható ilyen jelentős eltérés miatt azonban a HBCs-súlyszámtömb gyógyszerterialma nem tekinthető mérvadónak a klinikai gyógyszerkeretek meghatározásához. Ez az eltérés azonban nem csak a gyógyszer esetében áll fenn, hanem egyéb költségelemek vonatkozásában is (pl. szakmai anyag, bér, műtő költsége, adminisztráció, stb.), ami miatt egyes HBCs-k alul-, míg más HBCs-k túlfinszírozottak lesznek. Ennek következtében tehát az intézmények szakmai portfóliója visszahathat a gazdasági eredményre, ami ellentétes a HBCs-finanszírozás alaplogikájával.

A leginkább az egyetemi klinikákon megjelenő, HBCs-finanszírozáson kívül eső ritka betegségek gyógyszereivel kapcsolatosan 2013-ban (9 beteg kezelésére) 556 millió forintot kellett az egyetemnek előfinanszíroznia, ami jelentős pénzügyi erőforrásokat kötött le. Az OEP-finanszírozás csúszása miatt tavaly a 350 millió forintot is meghaladta az egyetem ilyen irányú követelése az OEP-pel szemben. A helyzetet azóta engedményezési szerződéssel sikerült megoldani, ami alapján az OEP közvetlenül a nagykereskedőnek fizet, nem terhelve ezzel az intézmény költségvetését.

2013-ban 11 klinikán tételes elszámolás alapján 1315 beteget kellett ellátni, aminek gyógyszerköltsége 4,2 milliárd forintot tett ki. Ezt az OEP az egyetem számára közvetlenül, természetben biztosította, tehát a költségvetésben nem jelent meg. Az elszámolási feladat ugyanakkor számottevő erőforrást köt le (gyógyszerész, finanszírozási szakember, adminisztratív létszám), aminek ellentételezésére az OEP semmilyen többletforrást nem biztosít. Ha pedig hiba csúszik az adminisztrációba, az egyetemnek kell kifizetnie a gyógyszer árát. 2012-ben például ez 37 millió forintos kárt jelentett az intézménynek.

A fentiekben túl speciális esetekben (pl. Yervoy kezelés) extra finanszírozási vagy egyedi méltányossági kérelem keretében lehet gyógyszerköltségekre finanszírozást lehívni az OEP-től. Ilyen esetekben azonban általában a betegellátási igény jóval hamarabb felmerül, mint mire az OEP jóváhagyó döntést hoz a kérelemmel

1. táblázat: Klinikai gyógyszer-felhasználás eltérése a HBCs gyógyszerterialmától, 2013. év

kapcsolatban. A rendszer felkészületlen az elszámolási döntés gyors meghozatalára, így emiatt az intézmény sodródik bele a fedezetlen kötelezettségvállalás kockázatába.

A gyógyszer-finanszírozás problémái között meg kell még említeni a tartozásállomány problematikáját is. A tartósan késedelmes fizetés miatt 2013-ban a gyógyszer-nagykereskedők a Klinikai Központ részére összesen 106 millió forint kamatot számoltak fel. Ezt figyelembe véve 1000 forint értékű gyógyszer árára a kamatok miatt átlagosan további 60 forint rakódik rá, ami szintén nincs beépítve az OEP-finanszírozásba.

A fentiek alapján összegző javaslatként a következők fogalmazhatók meg:

A HBCs súlyszámértékei jelentős torzulásokat tartalmaznak, ezért átfogó revízió szükséges (nemcsak a gyógyszerterialom vonatkozásában).

Az egyéb csatornákon keresztül megvalósuló gyógyszer-finanszírozás (ritka betegségek, tételes elszámolás) nem fedezi az egyéb járulékos terheket (adminisztráció, átmeneti finanszírozás stb.), ehhez az ilyen feladatokat ellátó intézmények számára külön forrást kellene biztosítani.

A tartozásállomány görgetése összesen évi mintegy 150-200 millió forintjába kerül a Klinikai Központnak. Az állomány egy részét év végén a konszolidáció ill. kasszasöpítés ugyan rendezni. Kérdés, hogy megéri-e ilyen áron görgetni az adósságállományt év közben, vagy olcsóbb lenne az állam számára is, ha ez az összeg beépülne a havi finanszírozásba, elkerülve ezzel a tartozás növekedését?

Zemplényi Antal
PTE, Gazdasági Főigazgatóság

Magyar Nemzet 2014. június 6.

ÚJRÁZNAK A REKTOROK

Rektori kinevezéseket adott át tegnap Áder János köztársasági elnök a Sándor-palotában. Az emberi erőforrások miniszterének javaslatára az Eötvös Loránd Tudományegyetemen Mezey Barna egyetemi tanárt, a Kaposvári Egyetemen Szávai Ferenc Tibor egyetemi tanárt, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen Fülöp József egyetemi tanárt, a Pécsi Tudományegyetemen Bódis József egyetemi tanárt, a Szegedi Tudományegyetemen Szabó Gábor egyetemi tanárt, valamint – az emberi erőforrások miniszterének a fenntartóval egyetértésben tett javaslatára – a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen Fekete Károly egyetemi tanárt, az Evangélikus Hittudományi Egyetemen Szabó Lajos egyetemi tanárt, a Károli Gáspár Református Egyetemen Balla Péter egyetemi tanárt, a Közép-európai Egyetemen John Shattuck rektort, az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetemen Schöner Alfréd egyetemi tanárt bízta meg a rektori feladatok ellátásával.

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Gyógyszerészi Hetilap (1862-1944)

Az 1862-1944 között megjelenő *Gyógyszerészi Hetilap* – amint ez alcíméből is kiderül – a „gyógyszerészi tudományok fejlődésének közlönye” kívánt lenni. Szerkesztő tulajdonosa 1902-ig Schédy Sándor volt.

Schédy Sándor 1831. augusztus 19-én született Vas vármegyében, Borostyánkőn, ma Bernstein, Ausztria, Burgenland tartomány. 1855-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet a pesti egyetemen. Több gyógyszerértében is gyakorlalkodott, így a győri Arany Sasban, a budai Városiban, a pesti Szentháromságban. Később a budafoki – promontori – gyógyszerértét vette bérbe. 1862-től indította útjára és haláláig szerkesztette a *Gyógyszerészi Hetilapot*. 1863-tól éves rendszerességgel jelentette meg a *Gyógyszerészek zsebnaptárát*. A Magyarországi Gyógyszerészi Egylet tikári feladatát is betöltötte. Több könyve jelent meg. Ő írta a Gyógyszerészi Egylet 25 éves történetét 1897-ben [1].

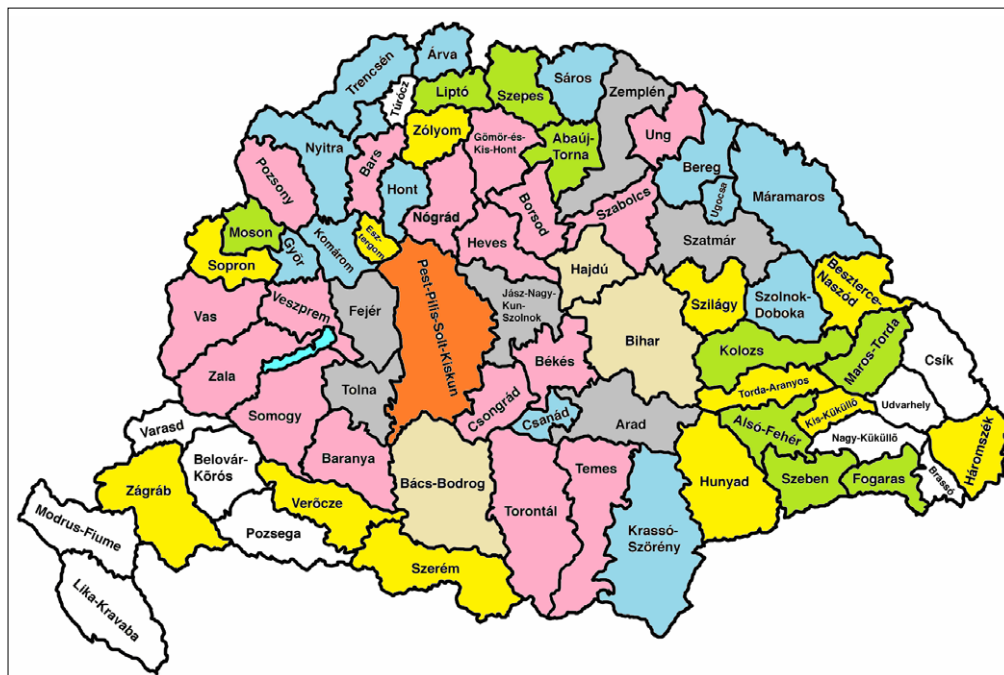
Egészsége 1898-tól fokozatosan leromlott. Budapesten halt meg 1902. augusztus 18-án.

Könyvtárunkban Schédy Sándor munkái közül a Budapesten 1887-ben megjelentetett *A magyar gyógyszerészetre vonatkozó törvények és szabályok gyűjteménye: tekintettel a hazai gyógyszerészek reformtörekvéseire* található meg.

A *Gyógyszerészi Hetilap* megjelenését a szerkesztő tulajdonos Schédy Sándor így indokolta: „Szaklapirodalmunkban mindazáltal nagy hiány érezhető, nevezetesen a fővárosunk keblében megjelenő negyvennégy magyar lap sorában nem látjuk a gyógyszerészetet képviselve, s míg az 'Iparosok Lapja', a 'Férfi Divatközlöny', 'Pesti Hölgy-divatlap' az illető osztályok legszébb részvételének örvendenek: hazánk egyik tudományos – hatszáznál több tagot számláló – testületének nincs közlönye; pedig a tudományos osztályok közt éppen a gyógyszerészet azon szak, melyre nézve nélkülözhetetlen kellékké, égető szükségé vált egy ily tudományos folyóirat létesítése, mely nemcsak a külföld e szakbani újításait, fölfedezéseit ültetné át irodalmunkba, hanem önmagunkat is tette, munkára serkentene, eszméink megvitatására tért alkalmat nyújtana, s hazánk gyógyszerészeit egy testté léleké olvasztaná össze” [2].

A *Gyógyszerészi Hetilap* feladatául tűzte ki az „általános, orvosi, gyógyszerészi, törvényszéki és műipari vegytan legújabb álláspontját terjeszteni”, valamint a „gyógyszerészeti gyakorlat” ismertetését.

Közölni kívánta a „gyógyszerismeit, növény- és természetani cikkeket”, a „gyógyszerészeti rend ügyét” valamint a „gyógyszerészi rend jogait” tagláló írásokat. Fontosnak tartotta hírt ad-

1. ábra A Gyógyszerészi Hetilap előfizetőinek száma 1862-ben, az egyes vármegyékben

A sötétedő árnyalatok jelentése (fő)

ni a „kül- és belföldön megjelent szakkönyvekről”, a „gyógyszerészi rend napi eseményeiről”, „megüresült segédállomásokról, ajánlkozó segédekről”.

A folyóiratban közölt első cikk Than Károly, „a kir. m. tudomány-egyetem vegytanára” írása *Az elméleti vegytan föladatairól és jelen állapotáról*.

Az első számból értesülhetünk arról is, hogy 1862-ben összesen 151 hallgató „írta be magát a vegytanra” akik közül 59 orvos, 51 első, és 41 másod éves gyógyszerész hallgató volt.

A *Gyógyszerészi Hetilap* első évfolyamában közli teljes előfizetői – 413 fő – névsorát, foglalkozásukkal és lakhelyükkel – összesen 266 településsel – együtt. Legtöbben – 56-an – Pestről, 11-en Debrecenből, 8-an Nagyváradról, 6-6-an Budáról és Szegedről, 5-en Ungvárról, 4-4-en Zomborból, Aradról, Miskolcra, Székesfehérvárról és Nyíregyházáról, Nagykárolyból, 3-3-an Bajáról, Egerből, Simontornyáról, Munkácsra, Lugosra, Dunaföldvárról, Szombathelyről és Szolnokról, 2-2 példányt pedig 31 településről fizettek elő. Sajnos voltak olyan vármegyék, ahonnan nem érkezett megrendelő (1. ábra).

Pécsről Sipőcz Ferenc fizetett elő a lapra.

A folyóirat teljesítette küldetését, hiszen 1944-ig folyamatosan jelen tudott maradni az akkor már egymással konkuráló gyógyszerészi lapok között.

Az ÁOK Könyvtárában csupán az 1862-ben megjelent első évfolyam, valamint az 1868-ban, az 1892-1896 és az 1930-1934 között megjelent kötetek találhatók meg.

1 SZINNYEI József: A magyar írók élete és munkái. XII. köt. 343-344

2 SCHÉDY Sándor: Előrajzunk. Gyógyszerészi Hetilap. 1862. 1. 1-3.

Gracza Tünde

Magyar-brazil vendégprofesszor a PTE Gyermekgyógyászati és Urológiai Klinikáján

A háromévenkénti gyermeksebész világkongresszust 2010-ben Argentína fővárosában, Buenos Airesben rendezték. Az igen színvonalas szakmai programot érdekes, a távoli kontinensre jellemző, társasági program egészítette ki.

Az egyik ilyen eseményre (csatajelenetek egy focipályán a hódító spanyolok és az őslakos inkák között) autóbuszok vitték a vendégeket. Az autóbuszon egy portugálul beszélő férfi ült, zakóján névtábla, rajta a neve:

Francisco Tibor. A nemzeti érzéstől hajtva megszólítottam és nem tévedtem: a kollega neve Dénes (Francisco) Tibor volt. Szülei Aradról és Brassóból érkeztek Sao Paoloba még a II. világháború kitörése előtt. Felesége, a művészi vénákkal rendelkező építész már csak törve beszél a magyart.

Dénes Tibor az orvosi egyetemet részben Sao Paoloban, részben az Egyesült Államokban végezte. Általános sebészi, urológiai és gyermekurologiai képzését részben Braziliában, részben az USA-ban szerezte. Dénes professzor évek óta a modern Sao Paoloi Orvosegyetem gyermekurologiájának a vezetője, de a felnőtt urológiai ellátásban is aktívan részt vesz. Az elmúlt években négyszer járt Magyarországon, háromszor Budapesten, egyszer Szegeden.

Igen aktív, mert megszámlálhatatlan továbbképzésen, szimpóziumon, kongresszuson vett részt, szervezett, tartott előadást. Ha-

sonlóan igen produktív a közlemények, könyvfejezetek, könyvek megjelentetésében is. Tevékenyen részt vesz a lassan már csak „maroknyi” magyar összetartásában Sao Paoloban, de sajnos ez a kevés magyar is „porlad”. Ezért a tevékenységéért a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét kapta meg 2 évvel ezelőtt.

Összebarátkoztunk, már amennyire egy tudományos ülés keretében lehet. Meghívtam egy pécsi látogatásra, előadás tartására, esetleg műtét végzésére. Úgy beszéltek meg, hogy a távolság, az idő és a költségek miatt erre a következő európai útja alkalmával kerül sor, addig e-mailen tartjuk a kapcsolatot. A pécsi látogatásra az ez évi innsbrucki Európai Gyermekurologiai Kongresszus adott lehetőséget.

Dénes dr. szakmai és társasági programja zsúfolt volt. Két bonyolultabb laparoscopos urológiai műtétet végzett (pyelonplastika és heminephro-ureterectomia). Nekünk gyermeksebészeknek hasznos volt a két műtét megtekintése, egy pesti kollega (Kálmán Attila) is lejött, hogy lássa az operációkat.

Az Urológiai Klinikán Farkas László professzor vendége volt, aki egy „nagyviziten” megismertette a vendéget a klinikán folyó munkával, valamint a magyar felnőtturologiai ellátás szerkezetével. Dénes dr. érdekes előadást tartott az április 28-i, hétfői Tudományos Szakosztályban „20 éves tapasztalat a gyermekurologiai laparoscopiában” címmel. Később bowlingozás, majd a Kodály Központ zenei műsora egészítette ki a rövid pécsi látogatást. Dénes dr. építész feleségéről sem feledkeztünk el. *Dr. Bachmann Zoltán* (Kossuth- és Prima Primissima-díjas építész) megismertette Pécs egyedülállóan gazdag római kori építményeivel, ásatásaival.

Pintér András dr.

3rd Pannonia Congress of Pathology, Bled, Szlovénia, 2014. május 14-17.

A harmadik Pannon Patológus Kongresszust a szlovéniai Bledben rendezték. Az üdülőváros Bled festői környezetben fekszik a Triglav nemzeti park közvetlen közelében.

A négynapos kongresszus első napján a nem kissejtes tüdőrák (főként molekuláris) diagnosztikáját értékeltük. Az elhangzottak szerint Közép-Európában a KRAS/EGFR mutáció analízis rutinszerűen folyik, ugyanakkor csak Csehországban és Ausztriában történik úgynevezett „reflex testing”, azaz a vizsgálat az adenocarcinoma diagnózisát követően automatikusan megtörténik, függetlenül a beteg állapotától és a betegség stádiumától. Régiókban inkább elterjedt gyakorlat a célzott terápiához kapcsolt molekuláris vizsgálatok klinikai indikációja. A molekuláris vizsgálatok nagy költsége minden országban égető kérdés, hiszen a IIIb. és IV. stádiumban lévő kissejtes tüdőrákban szenvedő betegeknek eleve el kell végezni a vizsgálatot. A nagy erőforrásokat igénybe vevő diagnosztika fenntartása mellett érdemes tudni, hogy a kissejtes tüdőrákot tekintve a közép-európai populációban ritkábban fordulnak elő tirozin-kináz érzékenyítő genetikai események az USA-hoz viszonyítva. Ebből kifolyólag is fontos fejlemény, hogy egyes immunhisztológiai vizsgálatok a jövőben részlegesen kiválthatnak drága molekuláris technikákat (például ALK immunhisztokémiával szűrhető az ALK-fehérje overexpressziója, így kisebb szám-

ban lesz szükség ALK FISH break apart vizsgálatra).

A grazi egyetem bemutatta a patológia osztályán 2005-ben elindult új generációs szekvenálást (NGS). Az NGS a genom jelentős részének szekvenálására képes egy nap alatt, így nagy számú mutáció vizsgálható egyidejűleg a tumorokban. DNS- és RNS-alapú vizsgálatokra is különféle paneleket határoztak meg, a vaskagbél-tüdő közös panel például 21 gén vizsgálatát foglalja magába.

A jövőbeni célzott tumorelles terápiaik egyike lehet a fázis 2-es vizsgálatú Necitumumab (EGFR-TKI), mely várhatóan tüdő-laphámrák ellen lesz hatékony. További klinikai vizsgálat folyik a carcinomaössejtek génextpresszióját gátló mythramycinnel (tüdő és nyelöcsőcarcinoma, fázis 2) illetve p53 mutációt hordozó daganakok esetén WEE1 nevű cell cycle checkpoint protein gátlásától várnak tumorelles hatást (AZD1775 - ATP kompetitív antagónista).

A konferencia további napjain uropatológia, gastrointestinalis patológia és dermatopatológia témájú előadások, esetismertetések, gondolatébresztő diszkussziók folytak.

Dr. Smuk Gábor – Dr. Semjén Dávid

Beszámoló a Környey Társaság 2014. évi tudományos üléséről

A Pécsi Környey Társaság 2014. április 11-én tartotta szokásos évi emlékülését Pécsen. Az ünnepi események a hagyományoknak megfelelően a Rét u. 2. sz. alatti klinikai tömbben kezdődtek, ahol a résztvevők megtekintették az épület folyosóján a Környey Emlékfalat, majd *dr. Kopa János* elhelyezte a megemlékezés koszorúját a klinika bejáratánál, *Reuter Camillo* és *Környey István* domborművénél.

Üdvözlő beszédében köszöntötte a megjelenteket és elmondta, hogy ismét eljött a tavasz, és mi ismét itt találkozunk a Rét utcai klinikák kertjében, hogy régi mesterünkre emlékezve elhelyezzük köszönetünk és hálaunk jeléül a koszorúkat Környey István emléktáblájánál. Az élet bölcs törvényszerűsége szerint most már teljesen az új generáció vette kezébe a hagyományok ápolását, szervezi és rendezi a Környey Emlékületeket. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy tevékenységük sikeres. Az emlékülések évről-évre új gondolatokat és új eredményeket is gerjesztenek, egyben rangot adnak a pécsi klinikai idegtudományok képviselőinek, tovább növelik a klinikák hírnevét, sőt mondhatjuk, becsületét is. Ezáltal Környey István szellemisége a közvetlen tanítványok segítségével a legújabb nemzedék erkölcsi és tudományos haladásának alapja lett, hirdeti a helybéli klinikai idegtudományok töretlen fejlődését. Ezért az eredményért az új nemzedéket dicséret illeti.

Ezután *dr. Környey Edithet*, örökös tiszteletbeli elnököt virágcsokorral köszöntötték, majd a résztvevők átvonultak a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházába, ahol megkezdődött a tudományos ülés programja. *Dr. Komoly Sámuel* a Társaság elnöke köszöntötte a hallgatóságot és röviden ismertette az elmúlt év jelentősebb eseményeit és a tudományos ülés programját. Ebben az évben a Társaság Kuratóriuma *dr. Palkovits Miklós* akadémikusnak ítélte a Környey Emlékfa Díjat. Az emlékelőadás megkezdése előtt *dr. Komoly Sámuel*, a Pécsi Neurológiai Klinika tanszékvezető egyetemi tanára, a Környey Társaság elnöke ismertette *dr. Palkovits Miklós* igen gazdag tudományos pályafutását, majd felkérte az emlékelőadás megtartására.

Dr. Palkovits Miklós az előadásában (Centrális catecholaminok szerepe a stresszválaszban) a legújabb tudományos eredményeit ismertette, amely olyan érdeklődést keltett, hogy a szokásoktól eltérően hozzászólásoknak is helyet kellett biztosítani. A beszélgetésjellegű vita után a jelenlévők is nagy elismeréssel nyilatkoztak *dr. Palkovits Miklós* tudományos eredményeiről. Ezt követően *dr. Komoly Sámuel* elnök és *dr. Kopa János* társelnök átadták *dr. Palkovics Miklós*nak a Környey Emlékfa Díjat, aki elismerését fejezte ki az iskolaalapító személyét illetően és kifejezte örömet, mivel a díjat jelentős megtiszteltetésnek tartja.

A díjátadás után a megjelentek közös ebéden vettek részt, ahol alkalom nyílt a tudományos eredmények további megbeszélésére és baráti beszélgetésekre is. A szünetet követően az emlékülés az idegtudományok területén tudományos munkát végző fiatal kutatók Környey Emlékérem pályázatának tájékoztatójára került sor. *Dr. Kovács Norbert*, a kuratórium titkára ismertette a pályázat eredményét. Elmondta, hogy ebben az évben 7 pályamunka érkezett a kuratóriumhoz. Szokásosan neves kutatókból álló zsűri bírálta el a pályaműveket. Mindegyik beérkezett pályaművet igen magas színvonalúnak értékelték, ezért úgy döntöttek,

Dr. Kopa János megkoszorúzza a Környey Emléktáblát

Dr. Palkovits Miklós

hogy a legkiemelkedőbb eredményt bemutató kutatás kapja a Környey Emlékérmeket, és a többi pályamunkát elismerő oklevéllel jutalmazza.

2014-ben a Környey Emlékérmeket *Tuka Bernadett*, az MTA-SZTE, Idegtudományi Kutatócsoport; SZTE, ÁOK, Neurológiai Klinika tudományos segédmunkatársa kapta meg A migrén pathomechanizmusának kísérletes és klinikai vizsgálata (a hipofizis

Tuka Bernadett

Dr. Ábrahám István

adenilat cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) szerepe a trigeminovascularis rendszerben) és lehetséges neuroprotektív molekulák tesztelése (kinurenin útvonal) című pályamunkájáért. A szerző szabad előadásban mutatta be az eredményeket. Az előadás után dr. Kovács Norbert, a Kuratórium titkára, jókívánságai kíséretében adta át a Környey Emlékérmét.

Elismerő oklevelet vehettek át a következő fiatal kutatók:

Dr. Forvithné dr. Demeter Ildikó (Szegei Tudományegye-

tem, Neurológiai Klinika): Neuroprotektív vizsgálatok kynureninsav analógokkal.

Dr. Kis Dávid (SZTE, Idegsebészeti Klinika): A funkcionális MRI és valószínűségi traktográfia felhasználási lehetőségei a klinikai idegsebészetben.

Orsi Gergely (Pécsi Diagnosztikai Központ): Különböző intrinsic és extrinsic környezeti tényezők hatása az agyi morfológiára.

Dr. Szabó Nikoletta (Szegei Tudományegyetem, Neurológiai Klinika): Primer fejfájásbetegségek és a neurodegeneratív kórképek neuroimaging módszerekkel való vizsgálata, biomarkerek azonosítása.

Dr. Szalárdy Levente (SZTE, ÁOK, Neurológiai Klinika): Új biomarkerek azonosítása sclerosis multiplexben.

Dr. Varga Eszter (PTE, ÁOK, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika): A nem szó szerinti nyelvhasználat vizsgálata szkizofréniában.

A tudományos ülés a legújabb kutatások tárgykorrel folytatódott. Ebben az évben a Környey Társaság Kuratóriuma dr. Ábrahám István egyetemi docenst, a PTE, ÁOK, Élettani Intézet; PTE, Szentágotthai János Kutatóközpont, Molekuláris Idegéletani Kutatócsoport; PTE, Idegtudományi Centrum; Centre for Neuroendocrinology, University of Otago, New Zealand) kérte fel legújabb tudományos eredményeinek bemutatására. Előadásának címe: Az ösztrogén nem-klasszikus hatásai a bazális előagyi kolinerg neuronokon: a molekulától a viselkedésig. Ezt az előadást is nagy érdeklődéssel és elismeréssel fogadta a hallgatóság, és ebben az esetben is a levezető elnök vitalehetőséget adott.

A tudományos ülés zárásaként Komoly Sámuel és munkatársai ismertették folyamatban lévő kutatásaik eredményét „Új biomarkerek azonosítása különös tekintettel az idegrendszerben le rakódó szabad vas-toxicitására, az vas-toxicitás kiváltotta oxidatív stresszre és innate immunreakcióra transzlációs vizsgálatokkal (TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0017)” címmel. A Környey Társaság összejövetelét közgyűlés zárta.

Dr. Kopa János

A Környey Társaság honlapja: <http://neurology.pote.hu>

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Lezárult a tananyagfejlesztési fogorvosi pályázat

„A magyarországi fogorvosképzés módszertani és tartalmi modernizációja korszerű hosszanti digitális tananyagfejlesztéssel három nyelven” című, TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0095 sz. projekt 2014. április 30. napjával befejeződött.

A projekt célkitűzése az volt, hogy a PTE, ÁOK, Fogorvos Szakon 74-74, a Semmelweis Egyetemen 45-45 magyar, angol és német (összesen 119 magyar, 119 angol és 119 német) fogorvoshallgató átfogó tananyagot kapjon az elméleti oktatástól a klinikumig. A komplett, elkészült, háromnyelvű tananyag teljes tartalma a tankönyvtár weboldalon látható lesz. A digitális tananyag remélhetőleg egyfajta vezérfonal lesz, ami a legelső perctől az államvizsgáig terjedő időszakban előre-hátra tekintést biztosít a hallgatók számára. Segít az összefüggések megértésében, a „teljes egész” átlátásának igényét alakítja ki a jövő szak-

emberében. A tananyag a XXI. század hallgatóinak segít a fogorvos szakma tudásának elsajátításában.

Köszönet a projekt szakmai vezetőjének, dr. Nagy Ákosnak, a PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika igazgatójának, aki a pályázatot szakmai tudásával és hozzáértésével támogatta. Továbbá köszönet a Fogászati és Szájsebészeti Klinika csapatának, a budapesti Semmelweis Egyetem szakmai közreműködőinek, valamint a NORDEX Kulturális és Kereskedelmi Kft. támogató munkájának.

Konkoly-Tegéné Keresztesi Bettina

Gdanski konferencia

A 22. nemzetközi tudományos diákkonferenciát 2014. április 23–25-én Gdanskban rendezték a helyi orvosi egyetem tudományos diákkörének szervezésében. Az előadók többsége Lengyelország egyetemeiről érkező TDK- és PhD-hallgató volt, és számos további ország diákjai is szerepeltek a rendezvényen.

A magyarországi orvosi karok közül 2 szegedi résztvevő mellett a PTE, ÁOK 5 előadóval képviseltette magát. Négyen az Anatómiai Intézet tagjaként (*Fülöp Balázs* és *Horváth Gábor* PhD-hallgatók, *Jüngling Adél* és *Vadász Gyöngyvér* V. éves hallgatók), jómagam pedig az Élettani Intézet TDK-hallgatójaként érkeztem.

A konferencia honlapjára feltöltött absztraktot tudományos bizottság értékelt, és az ott ismertetett szempontok alapján beválogatott munkák kerültek előadásra a 12 szekció valamelyikében, melyek az alábbiak voltak: alaptudomány, orvosi kémia-gyógyszertan, belgyógyászat-bőrgyógyászat, sebészet-traumatológia, neurológia-pszichiátria, közegészségtan, fej-nyaksebészet és fogorvostan, gyermek- és nőgyógyászat, onkológia, kardiológia, sebészeti esettanulmány, nem sebészeti esettanulmány. Mindegyik szekcióban kb. 40 előadó szerepelt.

Az Élettani Intézet, Tanulás és Motiváció Kutatócsoport TDK-hallgatójaként a neurológia és pszichiátria szekcióban indultam „The role of ventral pallidal D1 dopamine receptors in spatial memory consolidation“ című előadásommal. Az prezentációkra 7 perc állt rendelkezésre 5 perces vitával. A munkákat 4 tagú szakmai zsűri értékelt. A Neurológia és Pszichiátria szekcióban előadásommal első helyezést sikerült elérnem. A szekcióelőadások 23-án és 24-én voltak, a fődíjért a szekciónyertesek versenyeztek 25-én, ekkor a legjobb előadásokat az érdeklődők újra meghallgathatták. A Grand Prix díjat a Neurológia és Pszichiátria szekció nyerteseként én vehettem át, egyetemünk számára azonban fontos eredmény, hogy az Alaptudomány szekciót is magyar hallgató, Fülöp Balázs, az Anatómiai Intézet PhD-hallgatója nyerte, továbbá ebben a szekcióban Horváth Gábor és Jüngling Adél lett különdíjas szintén az Anatómiai Intézet delegáltjaként.

A fődíj egy tablet, orvosi szakkönyvek voltak, valamint publikációs lehetőséget kaptam a Polish Annals of Medicine folyóiratban. A Grand Prix szekció eredményhirdetése után fogadás volt élőzenével, valamint este egy belvárosi szórakozóhelyen informális záróünnepséget rendeztek.

Gdansk nagyon szép, igazi németalföldi stílusú óvárossal és számos látnivalóval. A Gdanski Orvosi Egyetem épületei és Klinikai Központja gyönyörűen felújított, európai színvonalú intézmények, melyek méltán adhattak otthont ennek a rangos rendezvénynek. Igazi öröm és megtiszteltetés volt számomra, hogy a sikeres pécsi küldöttség tagjaként tovább öregbítettem egyetemünk, karunk és az Élettani Intézet jó hírnevét.

Szabó Ádám, TDK-hallgató, Élettani Intézet

A Gdanski Orvostudományi Egyetem előtt

Gdansk

Beszámoló a The European Society of Human Genetics (ESHG) kongresszusáról

2014. május 31. és június 3. között rendezték meg a **The European Society of Human Genetics (ESHG)** 47. kongresszusát, melyen a PTE, KK, Orvosi Genetikai Intézet dolgozói évről évre rendszeresen részt vesznek, kutatási eredményeikkel gazdagítva az eseményt. A kongresszusnak, melynek többek között Barcelona, Bécs, Göteborg, Nürnberg, Párizs is adott már otthont, idén Milánó volt a házigazdája. A négynapos rendezvény a több mint 3000 résztvevővel, 215 előadással, tizenhárom workshop-pal, nyolc oktatói előadással és több mint 134 cég szakmai kiállításával az Európában rendezett humán genetikai témájú konferenciák egyik legfontosabb eseményévé nőtte ki magát az évek során. Az esemény fórumot teremt a humán genetikai területén dolgozó kutatóknak, orvosoknak, PhD-hallgatóknak stb., hogy a genetikai területének legújabb vívmányait, kérdéseit egymással megosszák, megvitassák, valamint sikeres új szakmai kapcsolatokat építsenek ki egymással és a már meglévőket ápolják.

Az előadásokat párhuzamos szekciókba rendezték különböző témakörben pl.: személyre szabott orvoslás, funkcionális genomika, új mutációs mechanizmusok, génhálózatok számítógépes analízise, populációgenetika a globalizált társadalomban, betegségek epigenetikai háttere, stb. Az érdekes előadások és az első napot záró „Networking Mixer” mellett több alkalommal nyílt lehetőségünk a tudományterület kutatóival szakmai beszélgetésekre. A konferencián jelen voltak olyan nagy kiadók is, mint pl.: Elsevier vagy a Nature Publishing, valamint a nagyobb laboratóriumi műszer-, eszköz- és vegyszergyártó cégek is képviselték magukat (pl.: Agilent, Bio-Rad, Centogene, Illumina, Life Technologies, Roche).

Az Orvosi Genetikai Intézet részéről több poszter is bemutatásra került a második nap folyamán populációgenetika, farmakogenetika és többszörös malformációk témakörökben:

Szabó, Z. és mtsai: *Genetic relationship of European Roma people and eight ethnic groups from the Caucasus area which suggest Romas probably admixed with during their migration;*

L. Magyarai és mtsai: *CYP11A1 variant in Roma population samples;* R. Szalai és mtsai: *CYP11A2 gene non-coding region polymorphisms in Roma and Hungarian population samples;* M. Czákó és mtsai: *Deletion of 9q22.3-33.1 in a child with corpus callosum hypoplasia and thymus asymmetry.*

A második nap előadásait és poszterbemutatóit este az ESHG tagok fogadással egybekötött közgyűlése zárta.

A negyedik és egyben a konferencia záró napjának egyik fontos előadása a „Mendel Lecture”, mely idén *Mario Capecchi* professzor (University of Utah School of Medicine, Salt Lake City, USA) előadásában „Gene Targeting into the 21st Century: Mouse Models of Human Diseases from Cancer to Neuropsychiatric Disorders” címmel hangzott el. Végül az idei ESHG konferencia zárásaként átadták a konferencia legjobbjainak járó díjakat.

Az Orvosi Genetikai Intézet mind a négy PhD-hallgatójának: *Duga Balázs* (III. év), *Mátyás Petra* (II. év), *Szabó András* (I. év) és *Szalai Renáta* (I. év) konferencián való részvételét a „TÁMOP 4.2.3. Konferenciapályázat, Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja – Önszerveződő és önkéntes részvételen alapuló tudományos tevékenységhez kapcsolódó kezdeményezések támogatása a Pécsi Tudományegyetemen” program támogatta.

Dr. Kövesdi Erzsébet

A 2014-es év gyógynövénye: az orvosi citromfű

Az alvászavarok kezelésére használt orvosi citromfű (*Melissa officinalis* L.) az ajakosok (Lamiaceae) családjába tartozó kellemes, citromra emlékeztető illatú növény. Kis-Ázsiában, Közép- és Dél-Európában, a Földközi-tenger menti országokban honos, de sok országban termesztik. Akár egy méter magasra megnövő, elágazó hajtásrendszerű évelő, de fagyérzékeny faj (**1. kép**). Szára négyszögletes, keresztben átellenes lomblevellei széles tojásdad vagy szív alakúak, megdörzsölve kellemes citromos illatúak. Június és szeptember között virágzik, ajakos virágai bimbós állapotban még sárga színűek, később fehérek lesznek (**2. kép**). Bimbós állapotban gyűjtik be, a gyógyászatban leveleit (*folium*) vagy föld feletti részét (*herba*) használják. A jelenleg érvényes VIII. Magyar Gyógyszerkönyvben a citromfű szárított lomblevelé (*Melissae folium*), az Európai Gyógyszerkönyv 6.6 kiadásban a száraz citromfűlevél-kivonat (*Melissae folii extractum siccum*) hivatalos.

A herba illóolajat tartalmaz, amelynek fő komponensei citromos illatúak [geraniál (citrál A), nerál (citrál B), citronellál)]. A növény további jellemző vegyületei a flavonoidok, hidroxifahéjsav-származékok (rozmaringsav, kávéssav, klorogénsav) és a triterpének (oleánolsav).

In vitro kísérletekben tanulmányozták a növény kivonatának (illóolaj vagy vizes-etanolos) görcsoldó, gyulladáscsökkentő, antioxidáns és vírusellenes hatását. Állatkísérletekben a levél vizes-alkoholos kivonata nyugtató hatásának bizonyult, míg az illóolaj esetében ez a hatás nem volt megfigyelhető.

A növények gyógyászati célú felhasználásánál különösen fontos, hogy rendelkezünk-e megfelelő minőségű humán vizsgálá-

1. kép Orvosi citromfű (*Melissa officinalis* L.)

2. kép Az orvosi citromfű akvarellje (Készítette: dr. Rácz-Kotilla Erzsébet). (A kép megtekinthető a PTE, ÁOK, Farmakognóziai Tanszékének „Gyógynövények illusztrációkon” című állandó kiállításán. Helyszín: Rókus u. 2., III. emelet)

lati eredményekkel. Az eddig publikált vizsgálatokban többnyire macskagyökérrel kombinálva tanulmányozták a citromfű szedatív hatását. A randomizált, kettős-vak, placebo-kontrollos vizsgálatokban a kombinációs készítmények a placebónál nagyobb mértékben javították az alvás minőségét. Egy vizsgálat szerint gyermekek nyugtalanságának csillapítására is biztonságosan és hatásosan alkalmazható a citromfűvet és macskagyökert tartalmazó kombinációs készítmény. A vizsgálatba 169, 12 évnél idősebb általános iskolás gyermeket vontak be. Több kutatás a vizes citromfűkivonatot tartalmazó készítmények (krém, ajakír) Herpesz vírusellenes hatására irányul. A szintén randomizált, kettős-vak, placebo-kontrollos vizsgálatok eredményei szerint a citromfűkészítmények ajakherpesz esetén is eredményesen használhatók (megjegyzés: a kezelést a herpesz kialakulásának korai szakaszában célszerű kezdeni). A citromfűkivonatok vírusellenes hatásáért a rozmaringsavat tartják felelősnek. Epeelválasztási, emésztési panaszokat csökkentő hatását nem támasztják alá humán vizsgálatok.

Alvászavarok kezelésére a citromfűlevél adagja 2-3 g, amelyből forrázatot kell készíteni, szükség szerint naponta 2-szer. Ezen indikációnál célszerű hasonló hatású gyógynövényekkel (pl. levendulával, macskagyökérrel, komlóval, gólgotavirággal) kombinálni. Herpesz esetén vizes kivonatát tartalmazó lokális készítményeket kell alkalmazni.

ménnyel naponta 2-4 alkalommal szükséges kezelni a beteg felületet.

A hazánkban forgalmazott gyógyszerkészítmények többsége a citromfű mellett macskagyökeret és/vagy észak-amerikai gólgotavirágot is tartalmaz (pl. Walbenosen bevont tableta, Mevapass bevont tableta, Sedogelat Classic filmtabletta, Sedacur Forte bevont tableta). A citromfű ezen kívül számos teakeverékben és belsőleg alkalmazásra javasolt cseppekben is megtalálható. Ez utóbbi gyógyszerformát funkcionális emésztési panaszok esetén is alkalmazzák.

Dr. Horváth Györgyi

Tudta-e?

A citromfű egyike a legrégebben használt gyógynövényeknek. A 17-19. században igen közkedvelt gyógyszer volt a Karmelita cseppek (*Spiritus melissae compositus*). A növényt kellemes íze és illata miatt gyakran alkalmazták likőrök, sörök ízesítésére. A citromfű alacsony illóolajtartalmú növény, ezért illóolajának magas ára miatt gyakran hamisítják a hozzá nagyon hasonló citronella illóolajával, amit egy ázsiai növényből (*Cymbopogon winterianus*) állítanak elő.

Felhasznált irodalom:

1. Csupor D. – Szendrei K. (szerk.) (2012): Gyógynövénytar. Útmutató a korszerű gyógynövény-alkalmazáshoz. 2. bővített, javított kiadás. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
2. Dános B. (1998): Farmakobotanika 3. Gyógynövényismeret. Semmelweis Kiadó, Budapest.
3. Kennedy DO., Scholey AB., Tildesley NTJ, Perry EK, Wesnes KA. (2002): Modulation of mood and cognitive performance following acute administration of *Melissa officinalis* (lemon balm). *Pharmacol. Biochem. Behav.* 72: 953-964.
4. Ballard CG., O'Brien JT., Reichelt K., Perry EK. (2002): Aromatherapy as a safe and effective treatment for the management of agitation in severe dementia: the results of a double-blind, placebo-controlled trial with *Melissa*. *J. Clin. Psychiatry* 63: 553-558.
5. Wölbling RH., Leonhardt K. (1994): Local therapy of Herpes simplex with dried extract from *Melissa officinalis*. *Phytomedicine* 1: 25-31.

Egy kis „forminológia” – forminfehérjék vizsgálata a Biofizikai Intézetben

A Biofizikai Intézetben már több évtizedes múltra tekint vissza az aktin vizsgálata. Ez a fehérje minden sejt számára nélkülözhetetlen vázként szolgál, és – hasonlóképpen az emberi csontrendszerhez – milliónyi kölcsönhatás révén biztosítja annak működését. Az aktin alapú sejtváza építőkövei az aktin monomerek. Ezek a kis gömbszerű molekulák összekapcsolódásuk révén képesek szálszerű struktúrákba, vagyis filamentumokba rendeződni. A filamentumok kialakulásának első lépése a nukleációs szakasz, amelyben 2-3, monomerekből álló magok, más szóval nukleuszok formálódnak. Ezt követően a nukleuszok hossza további monomerek beépülése révén növekedik, ez az elongáció szakasza. A nukleuszok instabilitása miatt az aktin filamentumok spontán összeszerelődése lassú folyamat.

Annak érdekében, hogy a sejten belül az aktinfilamentumok megfelelő módon – tehát ott ahol kell, akkor, amikor kell és olyan gyorsan, ahogy kell – épüljenek fel, szabályozó fehérjékre van szükség. Ebből a szempontból alapvető jelentőségűek azok a fehérjék, amelyek a monomerekből a filamentumok felépülését katalizálják vagy a nukleációs szakasz vagy pedig az elongációs szakasz felgyorsítása révén. Nevüket is innen kapták: összeszerelő faktorok. Mára már több ilyen fehérjecsatlád is ismert, mint például az Arp2/3 komplex vagy az Ena/VASP fehérjecsatlád, továbbá a Spire, Cordon bleu és a Leiomodin, valamint a forminok családjá. Munkacsoportunk ez utóbbi fehérjecsatlád tagjainak szerepét vizsgálja az sejten belüli aktin hálózatok összeszerelődésében.

A forminfehérjékről köztudott, hogy domén szerkezetűek, tehát különböző szakaszaikhoz különböző funkció társul. Tartalmaznak egy aktinkötő régiót, amelyet FH2 (formin homológia 2) doménnek hívnak. Ennek a szakasznak az egyik érdekessége a konzerváltsága, tehát a különböző forminok ezen része változott a legkevésbé a törzsfajlás során. Egy másik, aktin kötésben csak közvetetten részt vevő egység az FH1 (formin homológia 1) domén. Ez prolin aminosavakban gazdag régió, amely egy másik aktinkötő fehérjét, a profilint képes megkötni.

Ennek révén szinergikus módon működik együtt az FH2 doménnel az aktin filamentumok összeszerelésében.

Néhány évvel ezelőttig az az elképzelés tartotta magát, hogy a forminmolekulán belül az FH2 domén az egyetlen, amely az aktinnal direkt kölcsönhatást képes kialakítani. Nemrég azonban napvilágot látott az a felfedezés, hogy egy másik, korábban a molekula aktivitásának szabályozójaként leírt régió szintén szerepe lehet az aktinfilamentumok összeszerelésében. Ez a DAD (Diaphanous Autoregulatory Domain) szakasz, amely a forminmolekula C terminális részén, szinte a legvégén helyezkedik el. Mivel ez egy új, a formin kutatásban kevéssé feltárt terület, azt a célt tűztük ki, hogy az intézetünkben általunk vizsgált DAAM (Dishevelled-Associated Activator of Morphogenesis) formin-fehérjecsatlád esetében is leírjuk a DAD-nak az aktinnal való kölcsönhatását. Legújabb eredményeink arra utalnak, hogy az általunk tanulmányozott forminfehérjék autoregulációs DAD-szakaszai is képesek az aktinmonomerekkel kötést kialakítani. Ezáltal a DAD is képes, az FH1 doménhez hasonlóan, az FH2 doménnel szinergikus módon elősegíteni az aktin filamentumok kialakulását. Mindez bizonyítékul szolgálhat arra, hogy az egyes formincsaládok között nem csak a formin homológia domének, hanem az eddig autoregulátor funkcióhoz kötött DAD domén működése is nagy mértékben konzervált és fontos, aktin sejtváza szabályozó elem.

A kutatás a TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 azonosítószámú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergenciaprogram című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Huber Tamás
egyetemi tanársegéd
Biofizikai Intézet

Patogentől mikrogyöngyökön át a 3D mikrochipekig: avagy az aktinalapú biomimetika múltja és jövője

Mi is az a biomimetika? A kifejezés a görög bios (élő) és a mimézis (utánzás, másolás) szavakból tevődik össze. A biomimetika az élő rendszerek által már „kitalált” megoldások alkalmazása összetett problémák megoldása érdekében, tulajdonképpen a természet által inspirált innováció. A biomimetika hosszú múltra tekint vissza, fellelhetjük a különböző tudományterületeken és a művészetekben, de a mindennapi életünkben is lépten-nyomon tetten érhetjük. Gondoljunk csak *Leonardo da Vinci* „repülő gépére”, amit a madarak inspiráltak, vagy a tépőzárra, amihez a növényi tüskék felszínén található kis kampók adtak ötletet, illetve a természetvárok motiválta természetes hőházartást fenntartó épületekre (például Eastgate Centre, Zimbabwe). A biomimetika a biológiai és az orvostudományok területén is fontos jelentőségű az élő rendszerek, szervek, szövetek vagy éppen sejtek komplex folyamatait rekonstruáló modellekkel, amelyek hozzájárulnak azok megértéséhez vagy azok működésén alapuló eszközök kifejlesztéséhez.

Az aktinalapú biomimetika kezdetei: patogének. A biológiai tudományoknál maradván, a biomimetika kétség kívül hozzájárult a sejtek egyik nélkülözhetetlen fehérjehálózatának, az aktin sejtváza működéséért felelős mechanizmusok pontosabb megértéséhez. Az aktinalapú biomimetika története 1999-ben kezdődött. Az első biomimetikus modell egyes intracelluláris patogének (*Shigella flexneri*, *Listeria monocytogenes*, *Escherichia coli*) gazdasejten belüli mozgásáért felelős fehérje-fehérje-kölcsönhatásokat rekonstruálta, így segítve az e kórokozók által kiváltott betegségek patogenezisének részletesebb megértését. A mintegy másfél évtized alatt a biomimetika számos, az aktinhoz kapcsolódó folyamat háttérében álló molekuláris esemény feltáráshoz járult hozzá. Az aktinalapú biomimetika eszköztárának részletesebb bemutatására a saját munkámhoz kapcsolódóan az úgynevezett mikrogyöngyalapú modelleket választottam.

A mikrogyöngyök és a sejtmozgás. A sejtek mozgása során a membrán kitüremkedéseit két, aktinból felépülő hálózat, a lamellipodium és a lamella által létrehozott erőhatások eredményezik. A sejtbiológiai vizsgálatok szerint e két hálózat szerkezetileg, dinamikailag és molekuláris összetételben is különbözik, azonban a kialakulásuk háttérében álló mechanizmusok nem voltak pontosan ismertek. A munkám során kidolgoztam egy olyan biomimetikus rendszert, amely azt a minimális fehérjegyépezetet foglalja magába, ami a membránkitüremkedések formálásáért, valamint a lamellipodium és a lamella szegregációjáért felelős. A modell a következő megfontolásokra épül (*1. ábra. Az ábrát lásd a hátsó borítón – a szerk.*). A rekonstrukcióhoz elsőként szükségünk van egy olyan objektumra, amelynek a mozgását meg tudjuk figyelni, például fénymikroszkópián alapuló módszerekkel. Erre parányi, mikrométeres átmérőjű gyöngyöket alkalmazhatunk. Ezek felszíne felel meg a sejtmembránnak. A gyöngyöket aktint tartalmazó oldatba helyezzük, amely az intracelluláris környezetet hivatott rekonstruálni. Az oldathoz különböző aktinkötő fehérjéket adva, annak minőségi és mennyiségi összetételét lépésről-lépésre változtatjuk. A modell sajátosságait fáziskontraszt- vagy fluoreszcencia-mikroszkópia segítségével tehetjük láthatóvá. Meghatározhatjuk, hogyan befolyásolja az oldat fehérjeösszetétele a gyöngyök mozgásának sebességét, illetve az aktinhálózat szerkezeti, dinamikai és molekuláris jellemzőit. Az oldat összetételét mindaddig finomítjuk, amíg a sejtben megfigyelt sajátosságokat nem tapasztaljuk. Mivel az oldat jól szabályozható biokémiai környezetet jelent, annak alkotóit pontosan ismerjük, így az aktinhálózat sajátosságainak kialakításáért felelős mechanizmusokat viszonylag egyszerűen feltárhatjuk.

Az aktinalapú biomimetika újszerű elgondolásban: elektromos kapcsolatok. Az aktinalapú biomimetikus modellekben további, számos potenciál rejlik; a lehetőségeknek csak a saját vagy inkább a természeti kreativitás szab határt. Minden kétséget kizáróan a legfigyelemreméltóbb előrelépés ezen a területen az úgynevezett nanomintázat-technika. A módszer segítségével az aktinhálózatok geometriája tetszőlegesen és rendkívül precízen, nanométeres pontossággal, szabályozható. A nanomintázat módszerével, pusztán a fehérjék önszerveződése révén előállíthatunk akár elektromos áram vezetésére alkalmas parányi 3D aktinhálózat alkotta vezetékeket, amelyek sajátosságait az aktinkötő fehérjékkel finomhangolhatjuk. Ezen aktinalapú vezetékek vezetilátása és modularitása potenciális lehetőségeket rejt a mikro- és nanokészülékek, mint például a chipek előállításában.

Befejezésül had idézzem fel *Richard Phillips Feynman* rendkívüli elméleti fizikus és oktató sorait „*What I can not create I do not understand...*” Ez a rövid gondolat egyesíti a felfedezni és alkotni vágyás szellemiségét, ami nélkülözhetetlen a minket körülvevő világ aktív és kreatív megértéséhez. Talán hasonló gondolat inspirálta a biomimetika megteremtőit is.

Dr. Bugyi Beáta
Biofizikai Intézet

1. ábra: (A) A mikrogyöngyalapú biomimetikus modell megfigyelése fáziskontraszt-mikroszkópiával. A mikrogyöngy (átmérő = 2 μ m) fehér pontként jelenik meg a felvételen, az aktinhálózat pedig szürke csóvaként követi a gyöngyöt. (B) Fluoreszcensen jelölt fehérjék alkalmazása lehetővé teszi az aktinhálózat molekuláris összetételének vizsgálatát (piros szín: tropomiozin, zöld szín: aktin). (C) A vizsgálataim során megalkotott molekuláris modell sematikus ábrázolása. A lamellipodium (LP) és a lamella (LM) szerkezeti és dinamikai szegregációjának háttérében az Arp2/3 komplex (kék), az ADF (zöld) és a tropomiozin (lila) fehérjék közötti antagonisztikus kölcsönhatások állnak. Szürke vonal jelöli a sejtmembránt. A színek telítettsége az egyes fehérjék koncentrációjával arányos.

Köszönetnyilvánítás

„A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú *Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program* című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

Irodalomjegyzék

- Loisel TP, Boujema R, Pantaloni D, Carlier MF (1999) Reconstitution of actin-based motility of *Listeria* and *Shigella* using pure proteins. *Nature* **401**: 613-616
- Bugyi B, Didry D, Carlier MF (2010) How tropomyosin regulates lamellipodial actin-based motility: a combined biochemical and reconstituted motility approach. *EMBO J* **29**: 14-26
- Bugyi B, Le Clainche C, Romet-Lemonne G, Carlier MF (2008) How do in vitro reconstituted actin-based motility assays provide insight into in vivo behavior? *FEBS Lett* **582**: 2086-2092
- Galland R, Leduc P, Guerin C, Peyrade D, Blanchoin L, Thery M (2013) Fabrication of three-dimensional electrical connections by means of directed actin self-organization. *Nature Materials* **12**: 416-421

Újabb mérföldkő a RomaHealthNetwork életében – Célkeresztben a roma közösségek egészségének javítása

A RomaHealthNetwork web-alapú, virtuális közösség, amelyet az Open Society Institute Public Health Programja a Roma Health Project keretében támogatásra érdemesnek talált. Így 2011-ben elindulhatott ez a sokoldalú portál, amely az adatbázisok, közösségi oldalak és blogok előnyeit ötvözi. A virtuális szakmai közösség együttműködésén alapuló kezdeményezést a program gazdája, a Művelési Medicina Tanszék Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoportja az eddigi tevékenységet újabb dimenzióval kívánja bővíteni.

Számos külföldi és hazai kutatás is rávilágított, hogy a roma lakosság főbb egészségi mutatói mind egyéni, mind közösségi szinten jelentős mértékben elmaradnak a többségi társadalométól. Mindez komoly terhet, felelősséget is ró mindenkire. A probléma számos okból eredeztethető. A jelenségben szerepet játszanak szociális és kulturális elemek egyaránt.

A RomaHealthNetwork legfőbb célja, hogy a roma népesség nehézségeivel kapcsolatba kerülő, azt feltárni és azon segíteni szándékozó kutatókat, oktatókat, egészségügyi szakembereket, civil szervezeteket és azok képviselőit összekapcsolja, így biztosítva megfelelő fórumot az etnikai kisebbségek egészségügyi és emberi jogi aktuális kérdéseinek, problémáinak megvitatására.

Az eddigi adatokból világosan kiténik, hogy azok a programok, amelyek a roma közösségek társadalmi felzárkóztatását tűzték ki célul, és erre jelentős anyagi eszközöket is mozgósítani tudtak, nem igazán értek el mérhető eredményeket. Úgy gondoljuk, hogy ennek egyik oka a közösségek megközelítése módjában keresendő. Eddig főként a szegénység elleni küzdelem volt a fókuszban, anélkül, hogy komolyan disztingváltak volna a különböző célközösségek között. Mi úgy gondoljuk, hogy ezeket a programokat kulturális antropológiai alapra kell helyezni, ahol a közösség egésze kell hogy a célcsoport legyen, úgy, hogy a programok harmonizáljanak kulturális gyökereikkel, identitásukkal, elérve, hogy azzal azonosulni tudjanak, azokat sajátjuknak tudják tekinteni. Nem véletlen, hogy eddig a WHO egészségfejlesztési programjai nem igazán érték el őket.

2014 tavaszán kezdtük kidolgozni és előkészíteni a képzési programunk alapjait, amely a roma társadalom általános egészségi állapotának javítását célozza úgy, hogy erre – a képzési palettán eddig hiányzó – szakembereket képezzünk. Célunk olyan középfokú, akkreditált képzési forma kialakítása, amely főleg tutoriális, elsősorban távoktatási technikákra épül, és az új szakemberek a roma közösségeken belül, a teljes közösség egészségének érdekében tevékenykedve „közösségi egészségmentorok” legyenek.

Elképzelésünk első, kézzel fogható lépése a május 9-10-én lebonyolított, kétnapos munkacsoportülés volt, amelyet Beremenden rendeztünk. A programban a kutató-fejlesztői és a felhasználói oldal képviselői is részt vettek. Így a Pécsi Tudományegyetem oktatói, kutatói, közoktatási intézmények szakemberei mellett civil szervezetek, roma önkormányzatok kép-

viselői is szerepeltek a programban. A résztvevők tematikus munkacsoportüléseken oszthatták meg véleményüket, elképzeléseiket. A közös gondolkodás eredményeként sikerült megfogalmazni egy, a közösség kulturális értékeit szem előtt tartó, elsősorban preventív törekvéseket célzó képzési program alapjait. A résztvevők egyben támogató állásfoglalást is elfogadtak, jelezve, hogy az önkormányzatok igénylik és foglalkoztatnák az újonnan képzett szakembereket.

Az Egészségügyi Világszervezettel közösen, a Társadalmi Felzárkóztatási Államtitkárság támogatásával a Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport október 27-29. között EU-szintű szakértői konferenciát rendez „Healthy Ageing of Roma Communities” címmel. Kezdeményezésünket ezen a fórumon is be fogjuk mutatni.

Érdeemes megemlíteni, hogy az Orvosi Népegészségtani Intézetrel közösen az őszi szemeszterben „Roma közösségek egészsége és egészségügyi ellátásuk kérdései (kihívások, feladatok, lehetőségek)” címmel az ÁOK-n választható, kreditpontos kurzust indítunk, hogy a probléma megértését, és a továbblépés lehetőségeinek bemutatását a jövőendő orvosok számára is átadjuk.

Művelési Medicina Tanszék

TÁMOP 4.1.1.C-13/1/KONV Ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése az egészségtudomány területén című pályázat keretében

Az élettudományi- klinikai felsőoktatás gyakorlatorientált és hallgatóbarát korszerűsítése a vidéki képzőhelyek nemzetközi versenyképességének erősítésére nevezetű projekt 2 967 189 504 forint összegű támogatásban részesült.

A projekt szakmai vezetője: *dr. Horváth Örs Péter* egyetemi tanár
Projektmenedzser: *Czibók Balázs*

A projekt résztvevői:

Pécsi Tudományegyetem:

Általános Orvostudományi Kar,
Klinikai Központ,
Egészségtudományi Kar,
Szentágothai János Kutatóközpont,
Pályázati és Innovációs Igazgatóság

Debreceni Egyetem:

Általános Orvostudományi Kar,
Fogorvostudományi Kar,
Népegészségügyi Kar,
Egészségügyi Kar,
Gyógyszerésztudományi Kar

Szegedi Tudományegyetem:

Általános Orvostudományi Kar,
Fogorvostudományi Kar,
Gyógyszerésztudományi Kar,
Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar,
Természettudományi és Informatikai Kar,
Kutatás-fejlesztési és Innovációs Igazgatóság

MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont (SZBK):

Biokémiai Intézet
Genetikai Intézet
Növénybiológiai Intézet
Biofizikai Intézet

A projekt általános célja az orvos-egészségtudományi képzések és szolgáltatások közös fejlesztésével, ágazati összhangjának erősítésével olyan felsőoktatási szolgáltatások kialakítása és működtetése, melyek lehetővé teszik a konzorciumot alkotó intézmények számára, hogy a 21. század követelményeinek megfelelő, nemzetközileg is versenyképes, modern, szolgáltató intézményekké váljanak.

Konkrét célunk az egészségipar felsőoktatási bázisának strukturált fejlesztése. A konzorciumi összefogással megvalósuló élettudományi-klinikai együttműködés célja olyan szervezet- és képzésfejlesztési intézkedések végrehajtása, melyek alkalmazkodnak a munkaerőpiaci igényekhez, a társadalmi és szakmai elvárásokhoz, valamint elősegítik az orvosképzés nemzetközi piaci pozíciójának megerősödését.

A projekt rész céljai:

- A munkaerőpiaci szereplőkkel való kapcsolatok ágazati és intézményi szintű javítása, a munkaerőpiaci szükségleteknek megfelelő szakos képzési kínálat kialakítása, munkaerőpiaci szereplőkkel való együttműködések elősegítése az oktatás, gyakorlati képzés, kutatás, tudástranszfer, infrastruktúra, beruházási politika, logisztika, térségi-ágazati szolgáltatások területén.
- Párhuzamosságok megszüntetése, a szinergiák feltárása és hatékony közös ágazati felsőoktatási képzés- és szolgáltatásfejlesztés egymás jó gyakorlatainak megismerése, megosztása, együttműködésben végrehajtott fejlesztések végrehajtása által.
- Friss diplomások munkaerőpiaci alkalmasságának segítése és sikeres elhelyezkedésének növelése összehangolt felsőoktatási pályakövetési modell bevezetésével, illetve a képzések gyakorlat orientáltságú és munkaerőpiaci szempontokat figyelembe vevő modernizációjával.
- Az orvos-egészségtudományi képzés nemzetközi versenyképességének növelése a képzési tartalmak és módszertanok fejlesztésével
- A felsőoktatási karrierirodák szakmai profilbővítése, intézményi beágyazottság növelése, az azonos szakterületeken működő karrierirodák közös szervezeti és szolgáltatásfejlesztése.
- Kutatás koordináció megteremtése a kutatások és a kutatáskapacitások jobb kihasználása és a technológia transzferetvékenység intenzitásának növelése érdekében.
- Nemzetközi együttműködések megvalósítása regionális szintű – intézményközi és az ágazati célokhoz illeszkedő együttműködés keretében, nemzetközi hallgatóvonzó-képesség növelése.
- Határon átnyúló ágazati együttműködések kialakítása.
- Speciális mentori, koordinátori és tanácsadói, valamint tréning-szolgáltatások fejlesztése a felsőoktatási intézmények és a civil szféra partnerségében
- A felsőoktatási oktatók felsőoktatási pedagógiai képességeinek javítása képzők képzése által.

A projekt elsődleges célcsoportját képezik a pécsi, a szegedi és a debreceni egyetem hallgatói, hiszen a megvalósuló fejlesztések közvetlen hasznélvezői egyértelműen ők lesznek.

Közvetlen célcsoportnak tekintjük az intézmények kutatóit, oktatóit. A célcsoport tagjai számára szakmai továbbképzések és konferenciárésztvételek révén lehetőséget teremtünk, hogy az oktatási-kutatási területükön bővítsék meglévő ismereteiket, valamint nemzetközi kapcsolatrendszerüket. A célcsoport tagjai a tervezésben aktív szerepet vállaltak.

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar és a Klinikai Központ intézetei és klinikái a pályázatban 500 millió forint összegben az alábbi, röviden összefoglalt tevékenységek megvalósítását tervezték:

Tananyagfejlesztés, gyakorlatorientált képzés fejlesztése, nemzetközi képzési tartalmak, szolgáltatások kialakítása a diagnosztika, kardiológia, sürgősségi betegellátás, neurológia, elméleti, manuális, konzervatív képzések területén.

Képzők képzése, oktatói továbbképzések, szakmaspecifikus képzések lebonyolítása, szaknyelvi képzések;

Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, nemzetközi képzési tartalmak fejlesztése;

Hallgatói szolgáltatások fejlesztése, minőségbiztosítási koncepció kialakítása;

ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
Cím: 1134 Budapest, Váci út 45. "C" épület
Tel.: +36 1/273-4250
E-mail: eutamogatas@esza.hu
www.esza.hu
www.ujszeczenyiterv.gov.hu

A pécsi fogorvosképzés intézményi fejlesztése, valamint a hazai és nemzetközi kapcsolatainak kiszélesítése, új tantárgyak bevezetése, oktatási feltételek javítása.

Gyógyszerész szak intézményfejlesztése, oktatási struktúra harmonizációja, hazai és nemzetközi együttműködések növekedése, az idegennyelvű képzés fejlesztése;

A biotechnológus képzés során a szolgáltatás és képzési tartalmak fejlesztése.

Dr. Kiefer Éva

PTE, ÁOK, Pályázati és Innovációs Iroda

Könyvajánló

a Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár új szerzeményei közül

Harmful Effects of Solar Radiations, Myths and Facts about Sunscreen Agents, : Oxidative Stress, Cancer and Other Inflammatory Diseases. Attempts at Prevention

ISBN-13: 9780615840369

AUTHOR: Sosnovsky, George and Gnewuch, C. Thomas

PUBLISHER: Admiral Chemicals LLC

382. p.

A 2013-ban első kiadásként megjelentetett könyv hamar elfogyott, jelenleg már nem kapható. Az ÁOK kutatói számára különösen érdekes lehet, hiszen két, nemzetközileg elismert tudós ajánlásával jelent meg, akik közül az egyik karunk neves kutató professzora *Hideg Kálmán*.

Hideg és Kálai professzorok számos publikációjára találunk hivatkozást a fejezetek végén, mint például:

Kálai T., Kuppasamy ML., Balog M., Selvendiran K., Rivera BK., Kuppasamy P., Hideg K.: Synthesis of N- substituted 3,5-bis (arylidene)-4-piperidones with high antitumor and antioxidant activity. *J. Med Chem.* 2011. 54. 5414-5421.

Hideg K., Kálai T., Sár C.: Recent results in chemistry and biology of nitroxides. *J. Heterocyclic Chem.* 2005. 42. 437-450.

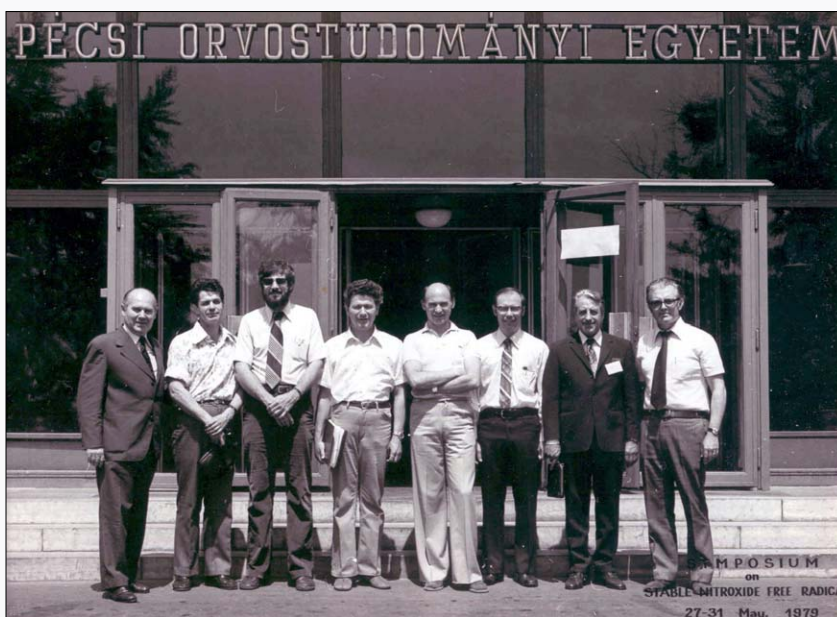
Kálai T., Hideg E., Jekő J., Hideg K.: Synthesis of paramagnetic BODIPY dyes as new double (spin and fluorescence) sensors. *Tetrahedron Letters.* 2003. 44. 8497-8499.

Hideg E., Kálai T., Hideg K., Vass I.: Singlet oxygen detection with sterically hindered amine derivatives in plants under light stress. *Methods in Enzimol.* 2000. 319. 77-85.

Hideg E., Kálai T., Hideg K. Vass I.: Photoinhibition of Photosynthesis in vivo results in singlet oxygen production detection via nitroxide-induced fluorescence quenching in broad bean leaves. *Biochemistry* 1998. 37. 11405-11411.

A szabad gyökök által okozott oxidatív stresszel kapcsolatos

kutatások a hetvenes évek közepétől megindultak az akkor még Pécsi Orvostudományi Egyetem falai között. Ennek emlékéül szeretnénk közkinccsá tenni a Pécsen 1979. május 27-31. között Symposium on Stable Nitroxide Free Radical című rendezvényen készült fotót. A képen balról jobbra Tigyi J., Volodarski I., Berliner L., Likhtenstein G., Rassat A., Keana JFW., Sosnovsky G. (fenti könyv egyik szerzője) és Hideg K. látható.

Érdekességképpen szeretnénk megjegyezni, hogy a magyar nyelvű orvosi periodikumokat feltáró Magyar Orvosi Bibliográfiában (MOB) 1984 óta szerepel tárgyszóként a „szabad gyök”. Az ebben a témakörben ott felsorolt cikkek közül az első: Vereckei A., Fehér J.: A szabad gyök reakciók klinikai jelentősége. *Orvosképzés* 1984. 59. 384-392.

1985-től rendszeres gyakorisággal jelennek meg az egyetemünk szerzői által publikált közlemények is. Ezek közül az első: Horváth T; Jávor T: A szabad gyökök biológiai jelentőségének klinikai vonatkozásai. *Az Orvostudomány Aktuális Problémái.* 1985. 51. 71-93.

Dr. Gracza Tünde

Tisztelt Olvasók!

Most kivételesen nem az irodalmi alkotásokat szeretném először figyelmükbe ajánlani, a jók úgyis magukért beszélnek, hanem azok őrzőjét, egy könyvtárat. 240 évvel ezelőtt: „Pécsről érkezett az örvendetes hír, hogy a tudós, főtisztelendő Klimó püspök úr saját költségén püspöki palotájában rendkívüli értékes könyvtárat létesített. Ez mintegy 20.000 kötetet tartalmaz, és Óméltósága szándéka szerint mindenki számára nyitva fog állani...”

(Fordította: Móró Mária Anna, forrás:<http://tgyoblog.wordpress.com>)

A híradás a pozsonyi Pressburger Zeitung április 13-án kelt számában látott először napvilágot. Azt nem tudom, hogy abban az időben a költő Faludi Ferenc járt-e a Klimó Könyvtárban, de jeles kortársunk Lázár Ervin, aki idén májusban lett volna 78 éves, bizonyára többször is megfordult az addigra a gyűjteménynek otthont adó Leonardo da Vinci, ma Szepesy Ignác utcai épületben.

„A könyvtár küszöbét titkon át ne lépd. A polcokhoz ne nyúlj. Kérd a könyvet, amelyet olvasni óhajtasz. Használd azt, de őrizd meg tisztán, ne rongáld hasogatással, szurkálással, sem jeleket bele ne rójj. Könyvjelzőt belehelyezned és bármit kijegezned szabad. Másolván a könyvre ne könyökölj, papirost se tégy reá és jó messze, jobb felől tartsd a tintát meg a porzót. Ostoba, üres fecsegő maradj távol. Csendben légy, hangos olvasással másokat ne zavarj. Elmenvén a könyvet csukd be. A kicsit add vissza a felügyelőnek, a nagyot reá bízva hagyd az asztalon. Fizetned semmit sem kell. Gazdagabban távozz, térj vissza gyakrabban!”

(A korabeli könyvtárhasználati szabályzat, Fényes Miklós fordítása.)

Kiss Tamás könyvtáros

Faludi Ferenc: Klimó György könyvtára

Itt, hol, Janus, hamvoidat, lantod, s koszorúdat
Nagy Korvin Mátyás sírba letette talán,
Költőkkel teli könyvtár állt, kebelében a dalnok
szívének kedves nagy görögök, latinok.
Azt az idő, a falánk, azt durva pogány kezek egykor
Szétszaggatták, rá végzete hozta a vést.
Itt van egy új, hazatértetek immár, tapsra, ti Múzsák!
Mennyire szép odabent! Mily nagy a hírneve kint!
Új könyvtár virul itt, tele rendbe szedett tudománnyal
S fontos, hogy mindent nyitva találj odabent.
Ég áldjon, püspök, te tudós tudománygyarapító!
Bízvást várjuk már azt is, amit magad írsz.

Lázár Ervin: Szárnyas emberem

Írni szenvedés. Hát még rosszat írni! Amikor a vad gyötrelmek, nekifeszülések, fogcsikorgatások után elkészült írás bandzsalítva rávigyorog az emberre. Mit, vigyorog?! Röhög! Ugye, nem erre gondoltál – mondja –, és zörgeti rissz-rossz mondatait, nyöszörögnek benne a helyüket nem lelő szavak.

Ez a szárnyas emberem most már tizedszer fogott ki rajtam.
Nem tudom megírní.
Roggyantan bámulom a papírt, a betűk akár egy poloskaraj.
– Apu, írtál valamit?
A lányom. Hétéves, másodikba jár.
– Igen – mondom szégyenkezve.
– Mese?
– Valami olyasféle akart lenni.
– Olvasd föl!
– Nem lehet.
– Miért?
– Mert rossz.

– Hogyhogy rossz?
– Úgy, hogy gondoltam valamit. Meg éreztem valamit. És meg akartam írni.
– Meg is írtad.
– Meg, de nem az lett belőle, amit gondoltam.
– És amit éreztél?
– Az meg különösen nem. Nem sikerült.
– És most mit csinálsz vele?
– Itt marad ebben a füzetben. Ez lesz a koporsója. Majd egyszer talán nekifogok újra, és megírom. Hátha sikerül.
– És ezt nem mutatód meg senkinek?
– Nem.
– Nekem se?
– Neked se. Mondtam már, hogy rossz.
– De én nagyon-nagyon szeretném hallani.
– Nem lehet. Nagyon-nagyon rossz mese.
– Amit te írsz, az nekem sohase nagyon-nagyon rossz. Olvasd föl!

Kezdek megtörni. Igazán szép tőle, hogy az írásaim neki sohase nagyon-nagyon rosszak.

– Hát nem bánom.

Szenvedek. Ez most a büntetés, ez a fölolvadás.

A történet egy emberről szól, aki nagyon szeretne repülni. Hisz benne, hogy neki egyszer szárnya nő. Az írásban, sajnos, ez az ember jellegtelen, nincs arca, csupa mellékes dolgot mondok el róla. A lányomat ez szemmel láthatóan nem zavarja, feszülten figyel. Még a lélegzete is elakad, amikor csapnivaló emberemnek csapnivalóan elkezd nőni a szárnya. Vakítóan fehér szárnyak. De ahogy én ezt leírtam! Nincs benne semmi igazi szárny-növés. A lányomat ez sem érdekli, várja, hogy az ember fölrepüljön. De az ember nem tud fölrepülni, mert a szárnya iszonyatosan súlyos. Meg sem tudja mozdítani. Tartani sem bírja. Összeesik a kozmikus súly alatt, beszakad alatta az aszfalt, egyre lejjebb süllyed, még megvillan a hófehér szárnyvég, és összezárul fölötte a föld.

– És?

– Mit és?

- Hogy van tovább?
 - Sehogy. Ennyi az egész.
 - Mi lesz a fehér szárnyú emberrel?
 - Hallottad. Elnyelte a föld.
- Nem szól semmit, tétován átmege a másik szobába.

Napok telnek el, szárnyas emberemet igyekszem betuszkolni tudatom egy rejtett zugába. Majd... talán... egyszer máskor. Most csak egyet akarok: elfelejteni, elfelejteni! Már-már sikerül, a kudarc egy gombostűfejnyi nyomássá szelídül odabent. S akkor előáll a lányom. Nagyon komoly, még a két kihullott tejfoga helye is komolyságot erőltet magára.

- Írtam egy verset – mondja.

Nocsak, mit meg nem érek! A kéziratpapíron bukdácsoló verébfejbetűk, a sorok szabadon kószálnak. De semmi kétség, az írásnak első ránézésre is vers formája van. A címe: Egy lepke.

*Véres csontok vázán
áll egy virág.
Messzi, messzi
a föld alatt.
A virág
kelyhében
fekszik
egy holtak
holta
lepke.
Kiterjesztett,
mintás szárnyai már nem csapkodnak,
és mégis vele száll a mennybe.*

Első olvasásra a vers mélyebb értelmét nem fogom föl, fönnakadok a „véres csontok vázán”.

- Ezt a „véres csontok vázán”-t, ezt honnan vetted?
 - Petőfi is ilyeneket írt, nem?
- Ez komoly tekintély-érv, nem is tudok rá mit mondani.
- Különben a verset neked írtam. Meg a szárnyas emberednek.
 - A szárnyas emberemnek? – a gombostűfej sajogni kezd.
 - Igen, mert az nem lehet, hogy csak elsüllyed és vége.
 - Hanem hogy lehet?
 - Amikor elsüllyed, zuhan egyre lejjebb és lejjebb, és egyszer csak egy nagy, fekete terembe ér. Ebben a teremben lakik a hét feketeszárnyú.
 - Kicsoda?
 - A hét feketeszárnyú. És a te fehér szárnyú emberednek meg kell küzdenie velük. Le kell győznie mind a hetet.
 - Le tudja győzni őket?
 - Persze hogy le! És akkor egyszeriben elég erős lesz hozzá, hogy elbírja a szárnyát. Akkor mindjárt tud repülni. Ki tud repülni a föld belsejéből, és ha akar, elrepülhet a csillagokba.

Csak ülök lehajtott fejjel, szomorúan és mégis reménykedve. Hát lehet, hogy ez a gyerek sokkal többet tud a világról, mint én? Hát ezért ágált és ellenkezett az én szárnyas emberem, mert kegyetlenül és reménytelenül elsüllyesztettem volna, ahogy egy kutyát sem illik?

- Érted? – kérdezi.
- Értem – bólogatok, holott azt kellene mondanom: Most megmentettél.

Hol járhat most a szárnyas emberem? Még csak zuhan? Vagy már küzd a feketeszárnyúakkal? Vagy talán már emelkedik? Akárhol van, sose veszítse reményét. Ezt üzeni neki a lányom.

*Novella Lázár Ervin Hét szeretőm című kötetéből.
(Digitális Irodalmi Akadémia).*

Könyvismertető

A közelmúltban jelent meg a *dr. Lázár László* és *dr. Szabó László Gy.* egyetemi tanár által szerkesztett „Dél-Dunántúl neves gyógyszerészei” című monográfia, amelynek technikai szerkesztője *dr. Keresztes György*, lektora *dr. Szmodits László*. A szerkesztők a könyvet a következő ajánlással tárják az olvasó elé: „Minden gyógyszerész emlékére, akik hivatásukat becsülettel teljesítették!”

A könyvhöz *dr. Miseta Attila*, egyetemi tanár, a PTE, ÁOK dékánja írt előszót, amelyben kiemeli, hogy a kiadvány olyan egyéniségeket mutat be, akik szakterületük „történetének sajátos korszakát képviselik”, valamint „példaképpül szolgálhatnak a mai olvasónak, elsősorban a fiatalabb gyógyszerészeknek, gyógyszerkutatóknak és történészeknek”. A 185 oldal terjedelmű könyv tizenkilenc szerzője Pécs, Baranya megye és a szomszédos megyék huszonhat neves gyógyszerészenek, gyógyszerész-családjának gazdag életútját és munkásságát mutatja be. A szerkesztők a válogatás során fő szempontként tekintettek a „kiemelkedő alkotói egyéniségeket, a tudományos munkásságot, az értékmentő aktivitást és a családi példaadást”.

A fényképekkel gazdagon illusztrált kötet bemutatja a neves gyógyszerész-elődök munkatársaik, családjaik körében, valamint gyógyszerertárban, laboratóriumban végzett munka közben is. Hivatásszeretetük, szaktudásuk, széleskörű műveltségük, az adott korszakban történt helytállásuk valamennyi munkatárs számára ma is követendő. A könyv ünnepélyes bemutatójára 2014. június 5-én került sor a PTE, ÁOK Tanácsstermében.

*Dr. Molnár Péter egyetemi tanár
PTE, ÁOK, GYTSZ, Farmakognóziái Tanszék*

Könyvbemutató

Az előzőekben ismertetett könyv – aminek létrejöttét a PTE, ÁOK támogatta – ünnepélyes bemutatójára június 6-án került sor az ÁOK Tanácstermében. *Dr. Miseta Attila*, dékán bevezetőjében hangsúlyozta, hogy egy munkahely akkor jó, ha közösségformáló erejű. Az ÁOK ezt küldetésnek tekinti, emiatt vállalkozott, hogy a karon belül működő gyógyszerészképzést ezen a módon is támogassa, az elődök munkáját a mostani kornak is bemutassa.

Dr. Szabó László Gy. szerkesztői hozzászólásában is hű maradt szűkebb szakterületéhez, a kultúrnövények nemesítéséhez. Kifejtette, hogy nemes anyag, nemes alkotás létrehozásához a gyökerekig kell leásnunk. Nemcsak az új, hanem a mostani gyógyszerész-generáció számára is hasznos, hogy az „elődök”, az 50-100 évvel ezelőtt tevékenykedő – és igazságtalanul ellehetetlenített, meghurcolt – gyógyszerészek életútját a mostani generáció, az „utódok” számára is hozzáférhetővé tegyünk.

Dr. László László gyógyszerész-történészként nem kell a szakmai közönségnek bemutatni. Szerkesztőként szót kapva mintha a könyvből kimaradt fejezeteket olvasott volna fel, pontos évszámokkal, megjelölve a tudománytörténethez, országos történelmi eseményekhez való kapcsolódásokat. A bemutató kötetlen beszélgetéssel és a szerkesztők általi dedikálással zárult.

Molnár Béla
PTE, KK, Gyógyszerár

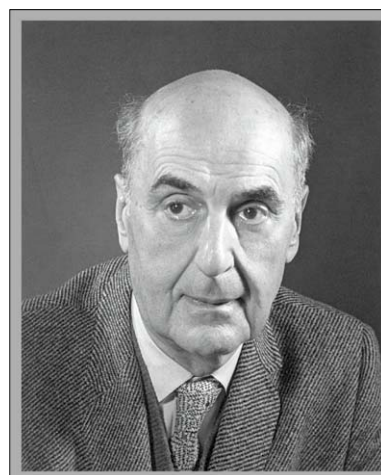
125 éve született Zechmeister László

125 évvel ezelőtt, 1889. május 14-én született Győrben az egyik legismertebb magyar kémikus, Zechmeister László. Győrben érettségizett 1906-ban, majd egy év katonaság után 1907-ben kezdte meg egyetemi tanulmányait Zürichben, az Eidgenössische Technische Hochschule-n, ahol 1911-ben vegyész-mérnöki, 1913-ban műszaki doktori oklevelet szerzett. 1912-től 1914-ig a berlini Kaiser Wilhelm Intézetben a világhírű Richard Willstätter mellett tevékenykedett, mint tanítvány és munkatárs. Az első világháború kitörésekor behívták katonának, a fronton megsebesült, majd három évet orosz hadifogságban töltött. Hazatérve a Chinoín gyár laboratóriumának és kutatási osztályának vezetője. 1921-1923 között Niels Bjerrum mellett dolgozott Koppenhágában, majd 1923-ban a Pécsre települő Erzsébet Tudományegyetem nyilvános rendes tanára lett.

Zechmeister csakhamar őszintén tisztelt tanáregyéniséggé, főleg a karotinoid kutatás terén pedig világszerte ismert szaktekintélyé vált. Ragyogó szervezőképessége abban is megnyilvánult, hogy bámulatosan rövid idő alatt fejlesztette a vezetése alatt álló intézetet oktatásra és kutatásra egyaránt alkalmassá. Olyan munkatársakat tudott maga köré gyűjteni, akik tevékeny segítők voltak a szervező, oktató és kutatómunkában, és akik később szintén a tudományos élet kiválóságaivá váltak. Ilyen keretben,

az intézet munkatársainak elhivatottságából és kémia szeretetéből olyan ötvözet alakult ki Pécsen, amelyből maradandó eredmények születtek.

A karotinoid kémiába való sikeres bekapcsolódásnak előfeltétele volt, hogy a pécsi kutatók a világon elsők közt ismerték fel a kromatográfia alkalmazásának nagyszerű lehetőségeit a szerves kémiában. Az 1933-1935 közötti években Zechmeister munkatársaival nagy hatású preparatív szerves kémiai elválasztó módszerré fejlesztette ezt az eljárást. A színes karotinoidok ugyanis jól láthatók a kromatográfiai oszlopon, ezáltal kromatográfiai viselkedésük és kémiai szerkezetük összefüggései felismerhetők. A módszert oly eredményesen alkalmazták a továbbiakban, hogy 1937-ben Cholnoky Lászlóval közösen megírták

nagysikerű „Die Chromatographische Adsorptionsmethode” (Wien, Julius Springer Verlag) című könyvüket, ezt később „Principles and Practice of Chromatography” címmel, a londoni Chapman és Hall könyvkiadó angol nyelven is közreadta (1943). A munka nemzetközi sikerét az is mutatja, hogy Bécsben kétszer, 1937-ben és 1938-ban, Londonban háromszor is kiadták (1943, 1948, 1953). A művet a kémiai szakirodalom, mint a legelső kromatográfiai kézikönyvet tartja számon. Az Akadémia – a Matematikai és Természettudományok Osztálya javaslatára – Zechmeister 1930-ban levelező, majd 1940-ben rendes tagjává választotta. A karotinoidok kutatása terén elért eredményeit már 1934-ben könyv formájában is megjelentette a Springer kiadónál (*Carotinoide: Ein biochemischer Bericht über pflanzliche und tierische Polyfarbenstoffe*). Ismereteink szerint ez az első, karotinoidokkal foglalkozó összefoglaló jellegű mű. 1938-ban a Springer kiadónál megalapította a *Fortschritte der Chemie Organischer Naturstoffe* (*Progress in the Chemistry of Organic Natural Products*) sorozatot, melyet 1969-ig szerkesztett.

Egyetemi előadásai élményszerűek voltak, az előadó valóban korszerű tudása, választékos és humorral átszótt előadói stílusa mindig telt házat vonzott az előadóterembe. Kísérletekkel illusztrált előadásokat tartott, melyek anyagát az „Organikus chemia. Felsőbb tanulmányok támogatására” című, kétkötetes tankönyvében tette közkincsé (1930-32). A munkáról még a szigorúan kritikus *Zemplén Géza* is azt írta, hogy „kitűnő pedagógiai érzékkel összeválogatott anyaga élvezetesen tárul az olvasó elé”. A tankönyvírás mai problémáihoz is tanulsággal szolgálhat a könyv szerkezete, módszere, stílusa. Követésre érdemes például Zechmeister azon gyakorlata, hogy tankönyvében több száz fogalom és szerves termék nevét angol, francia és német nyelven szótárszerűen mellékletként közölte. Előszavában Goethe mondását idézi: „A tankönyv vonzó legyen; ilyené akkor válhatik, ha a tudás és a tudomány legderűsebb, legkönnyebben hozzáférhető részét nyújtja.” Zechmeister professzor egyik kedvence volt a költőfejedelem, akiről a Magyar Kémikusok Egyesületében „Goethe és a természettudomány” címen nagy sikerű előadást is tartott (1933).

Zechmeister László munkásságának delén volt kénytelen elmenekülni abból az országból és városból, amelyet annyira szeretett. 1940-ben *Linus Pauling* hívására az Egyesült Államokban, Pasadenában telepedett le és folytatta tanári és kutatói tevékenységét (California Institute of Technology). Első felesége (*Benes Kamilla*), aki betegsége miatt nem tudott vele menni, 1941 júliusában elhunyt. Ez, mint barátainak írt leveleiből kiderül, igen megviselte: „...Erősen dolgoztunk; kb. 40 értekezést tettünk közzé. Heti két előadást tartok, még senki sem kérdezte meg, hogy miről. De több mint másfél éves betegségem alatt, mialatt dolgoztam, igen kínos életem volt. Most már kinn vagyok belőle.” (Pasadena, 1946. április 30.)*; „Előadói körúton voltam az Atlanti mentén. Mindenütt rendkívül intenzív kutatómunka folyik; rájöttek, hogy ez fontos. A dollármilliók csak úgy úsznak ebbe az irányba, és a német konkurrencia kikapcsolása (mondjuk szelíden) is soha nem látott új esélyeket nyit meg. Különösen a biológiai tudományok és főképp ezeknek fiziko-chemiai vonatkozásai fejlődnek rohamosan. De lesz-e emberiség, jó körülmények között, amely az új vívmányokat élvezni fogja? A fejlődés a majomtól a chemia-professzorig igen rövid ahhoz képest, amit a fejlődés a majomtól az ethikailag magasán álló és őszintén békeszerető emberig jelentene.” (Pasadena, 1946. december 28.)*.

1947-ben tért haza először, amikor is lemondott a pécsi ka-

tetráról. A pécsi, kétnapos látogatása nagyon megrendítette: „Ez a viszontlátás még sokkal inkább megrázott, feldúlt, mint ahogy magam is gondoltam. Egy életnek félig elfelejtett boldog szakasza elevenedett meg s annak az asszonynak az emléke, akit annyira szerettem. ... Nekem az élet nem hozott boldogságot miután elmentem. Nem hoz boldogságot a chemiai értekezések gyártása. Hírnév? – Sonkás cvekedli.” (Budapest, 1947. július 13.)*.

“A tavalyi utazásom sok mindent megszakított itt. Karácsony estén is egyedül voltam. Karácsonyfám pedig az a kis fenyőág volt, amelyet Te küldtél. ...

... Ha látnád levelezésemet, kétségbeesnél. Hogy hány ember akar pénzt, csomagot, állást, hajójegyet, egyetemi felvételt, télikabátot, orvosságot, pirított ebürüléket tatármártással, – azt nem bírod elképzelni. És én itt állok tehetetlenül, szegyenemmel. Minden hónapban jövedelmemnek bizonyos hányadát fordítom erre és 20 rendes kuncsaftom van 4 országban, azonban a Darius, sőt Rockefeller kincse sem volna elég!..

... Sajnos, nem találom már a helyemet e világba; nem lévén senkim, néha nagyokat utazom, hogy meneküljek önmagamtól. Azonban visszatérve, az első borotválkozásnál megint csak azt az undok pasast látom a tükörben.” (Pasadena, 1948. április 23.)*.

1949. március 16-án újból házasságot kötött. Második felesége a svájci *Elisabeth Sulzer* lett, akinek segítségével újult erővel dolgozott az egyetemen egészen 1959-ben történt nyugdíjazásáig, majd azt követően is: „Nekem négy foglaltságom volt; tanítás, kutatás, írás és szerkesztés. Az utolsó kettőt még erélyesen folytatam *Elisabeth* segítségével. Az egyetemen meghagytak nekem egy szobát s minthogy háziköntől két perc járásra van, ott szoktunk dolgozni, az elsőrangú könyvtár segítségével” (Pasadena, 1960. december 26.)*.

80 éves korában, 1969-ben fejezte be szerkesztői tevékenységét: „Tekintettel magas koromra és még magasabb vérnyomásomra, tudom, hogy sok évem már nincs hátra. Szerkesztői munkámról is elcsaptak öregségem miatt, miután 27 kötetet szerkesztettem 32 év alatt. Most tehát nyugalomba vonulandok. Bizonyos elégtételt jelent, hogy a kiadó 3 professzort alkalmazott teendőim elvégzésére.” (Pasadena, 1969. december 15.)*.

Feleségével bejárták az amerikai kontinent, amit az általa készített és kommentált közel ezer darab dia dokumentál. Többször jártak Európában is, ahol találkoztak Zechmeister rokonságával. Magyarországra, Pécsre, csak 1967-ben, a Pécsi Egyetem alapításának 600 éves évfordulójára rendezett ünnepekre látogatott el. De a pécsi egyetem csak 1971. október 15-én avatta díszdoktorává, betegsége miatt azonban már nem tudta vállalni a hosszú utat, így nem tudta személyesen átvenni az oklevelet. 1972. február 28-án hunyt el. Akaratának megfelelően hamvait a Csendes-óceánba szórták.

*De nem sejtitek, hogy Ő aki por lett,
Még mindig mily sokat rejt számotokra
(Stefan George: Goethe-nap, ford.: Szabó Lőrinc)*

* Az idézetek Zechmeister László első felesége unokahúgának, Vándor Gyulánának írt leveleiből származnak.

Deli József
egyetemi tanár

Az újság első és hátsó-belső borítóján Zechmeister László fotói láthatók – a szerk.

„Határtalan pszichológia”

2014. május 15-17. között, Marosvásárhelyen, a Sapientia Erdélyi Magyar Egyetem Műszaki- és Humántudományok Fakultás új épületében került megrendezésre a Magyar Pszichológiai Társaság „Határtalan pszichológia” című, XXIII. Országos Tudományos Nagygyűlése. A rendezvényen a PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet részéről *Kállai János* által szervezett szimpóziumon az intézet három munkatársa vett részt előadásokkal, poszter bemutatásával.

Előadások: *Kállai János és mtsai:* „A gumikéz illúzióra való érzékenységgel összefüggő temperamentum sajátosságok és pszichopatológiai szindrómák”; *Hegedűs Gábor és mtsai:* „Vizuális és téri jellegzetességek redukciójának hatása a gumikéz illúzió intenzitásának mértékére”; *Darnai Gergely és mtsai:* „Fantom kéz és műkéz kondicionálása: a testi integritás és a gumikéz illúzió egy újabb példája”.

Poszter: *Kerekes Zsuzsanna és mtsai:* „A szorongásra való érzékenység kérdőív faktoranalitikus vizsgálatának eredményei hazai mintán (EP10)”.

Az új Sapientia Egyetem konstrukciójában, az oktatási helyiségek felszereltségében európai színvonalú szolgáltatásokat nyújt, Erdély egy gyönyörű völgyére kilátást adó domboldalon, a város szélén, ideális oktatási környezetben, egy jelentős kiterjedésű oktatási park egyedüli birtokosaként. A konferencián a magyar pszichológia Angliában, az Egyesült Államokban, Franciaországban is tevékenykedő, jól ismert képviselői is bemutatták új kutatási eredményeiket. Az előadások sorát az egészségügyi ellátásban új lehetőségeket nyitó, egészségpszichológiai evidenciákon alapuló kutatási eredmények bemutatása uralta, elsősorban az onkológiai, kardiovaszkuláris és gerinc- és végtag sérült betegek ellátásának pszichológiai témái voltak napirenden. A Magatartástudományi Intézet munkatársai a testélmény és a testséma kognitív idegtudományokkal összefüggő kutatási eredményeiket mutatták be.

A Magatartástudományi Intézet munkatársai

By My Hero

Tartósélelmiszer-gyűjtés rászorulóknak

TARTALOM

A Kari Tanács ülése

Jobst professzor kapta az Akadémiai Aranyérmemet

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései
(Fischer Emil)

Interjú dr. Miseta Attila dékánnal
(Hajdú Máté)

A Műveltségi Medicina Tanszékről
(Molnár F. Tamás)

Rangos szakmai elismerések

A Cholnoky László Szakkolégium megalapítása
(Pongrácz Judit Erzsébet)

Pécsi az Év Gyógyszerészhallgatója
(A Gyógyszerészeti Intézet munkatársai)

Coctails for a Cause (Földényi Gabriella)

2. a PTE az Országos Véralóversenyben

A Tokiói Orvosegyetem delegációjának látogatása Pécsen (Tomózer Anett)

Kari Évkönyv (Földényi Gabriella)

Gyógyszerfinanszírozási anomáliák
(Zemplényi Antal)

A Környey Társaság ülése
(Kopa János)

Válogatás könyvtárunk magyar nyelvű folyóirataiból – Gyógyszerészi Hetilap
(Gracza Tünde)

Dénes Tibor professzor látogatása
(Pintér András)

Patológusok kongresszusa Bledben
(Smuk Gábor, Semjén Dávid)

Gdanski konferencia (Szabó Ádám)

Az ESHG 47. kongresszusa (Kövesdi Erzsébet)

Az év gyógynövénye a citromfű
(Horváth Györgyi)

Forminféhréjk vizsgálata (Huber Tamás)

Az aktinalapú biomimetika... (Bugyi Beáta)

Mérföldkő a RomaHelath Network életében
(Műveltségi Medicina Tanszék)

Pályázatokról

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

125 éve született Zechmeister László
(Deli József)

Különleges egyéniségek az „Aranykarban”
(Mess Béla)

Barla Szabó Jenőről – dr. Szabó László Gy.

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

Középen Bárdosi Attila – Reglódi Dóra:
Ami a retina mögött van

Az első borítón Zechmeister László fotói

ORVOSKARI
HÍRMONDÓ

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar, Sajtóiroda, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.

A hátsó borítón: Rodler Miklós (RM), Barthó Loránd (BL) fotói, valamint Bugyi Beáta (BB) írásának (24. oldal) ábrája látható.

A hivatalos fotókat Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

Különleges egyéniségek az „Aranykarban”

Az Orvoskari Hírmondó ez év januári számában „Legkedvesebb professzoraim” címen igyekeztem az „Aranykar” négy kiváló professzoráról (nagyon szubjektív) portrét megrajzolni. Most kiegészítésként ugyanennek a – joggal mondhatjuk, hogy világhírű – professzori karnak további négy kiemelkedő professzoráról egészen más, de szintén nagyon szubjektív szempontok alapján szeretnék képet rajzolni.

Ha azt írnám „különc egyéniségek”, annak már bizonyos pejoratív felhangja lenne. Valóban nem voltak ők „különcök”, inkább nagyon is színes egyéniségek, szorosan kialakult jellemvonásokkal, szokásokkal. Ezek közül egy-egy talán eltért a szokástól, az átlagostól, de éppen ezek tették őket oly jellegzetessé, emlékezetessé. Egyébként mindannyian kiváló kutató, oktató, gyógyító professzorok voltak. Az Aranykar legjobbjai közé tartoztak ők!

Előző megemlékezésemhez híven, most is négy személyiséget, két elméleti és két klinikai professzort választottam, teljesen szubjektív alapon. Előlegben el kell azonban mondanom, hogy talán a legkülönösebb személyiség *Ernst Jenő* biofizikus professzor volt, aki már-már valóban súrolta (legalábbis egyes szokásaiban) a különység határát. Talán éppen ezért, róla annyi adoma kering közszájon – egyetemi és vadászberkekben egyaránt –, hogy talán már unalmasnak is tűnne azokat megismételni. Másrésztől, ezekből az anekdotákból egy csokorra valót (főleg a vadászati vonatkozásúakat) már összeszedtem néhány évvel ezelőtt a „Baranyai Millenniumi Vadászati Almanachban.”

A jelen írásban elsőként *Donhoffér Szilárd*-ról, a kórtan (ma „kórélettan” a tantárgy hivatalos neve) professzoráról, szeretnék megemlékezni. Kis termetű, sovány alakjával maga volt egy sokat idézett mondásának élő bizonyítéka. „A hosszú élet titka az, hogy valaki idejében össze tudjon aszni”. Ő, az ennek megfelelő testalkatával, valóban 97 évet élt meg, mindvégig kitűnő fizikai és szellemi aktivitásban.

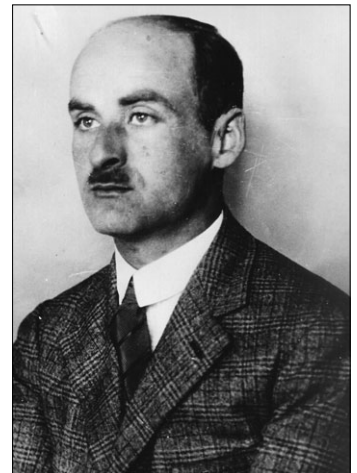

A mi időnkben nem voltak gyakorlatok a kórtan tantárgyban, így vele csak az előadásain találkoztunk. Előadásait egyszer valaki úgy jellemezte, hogy azok inkább akadémiai székfoglalók, mint hallgatói előadások voltak. Rendszerint felvetett egy kérdést, majd megtárgyalta az összes mellette szóló érvet. Amikor mi már azt hittük, ez az igazi megoldás, akkor ugyanannyi ellenérvet sorolt fel. Nagyon oda kellett végig figyelni az előadásra, hogy a valódi megoldást a hallgató kihámozza. Előadásai, mai divatos szóval élve, „interaktív” előadások voltak, a hallgatónak nem csak passzívan befogadni kellett az eléje tárt tényeket, hanem szinte neki kellett azokat kikövetkeztetni. Ennek megfelelően szigorlatai sem voltak könnyűek. Abban az időben szólásmondás volt a hallgatóság körében: „Aki sikerrel megjárta a Don-kanyart, abból már orvos lesz.”

Az elhízást nagyon kárhoztatta, és mindig hangsúlyozta,

hogy annak legfőbb, szinte egyetlen oka a felelőtlen túltáplálkozás. Erre vonatkozóan két, előadáson elhangzott mondása maradt emlékezetes, „Vannak nők, akik zabálnak, mint egy disznó (persze azt mondják, hogy ők alig esznek valamit), és csodálkoznak, hogy elhíznak.” A másik még sarkítottabb megállapítás volt: „Biztos, hogy Auschwitzban nem volt egyetlen elhízott rab sem.” Nagyon fegyelmezett, szinte askéta életmódjához hozzátartozott a rendszeres fizikai munka is, szőlejét maga művelte, beleértve az összes nehéz fizikai munkát is. Nevetni, vagy mosolyogni is nagyon ritkán lehetett látni őt. A hallgatóság többsége inkább félt tőle és tisztelte, mint érzelmileg szerette. Engem viszont az a szerencse ért, hogy már demonstrátorként (ma tudományos dikákköri tag) és fiatal tanársegéd koromban akkori adjunktusával, *Mestyán Gyulával* tudományos kollaborációba kerülhettem. Büszke vagyok rá, hogy kezdő éveimből van 2-3 közleményünk e két nagy emberrel társszerzőségben. Így én közelebről is megismerhettem a zárkózott természetű *Donhoffér* professzort. Ezért én nemcsak tiszteltem, hanem szerettem is őt! Zárójelben hadd jegyezzem meg, hogy arról a *Mestyán Gyula* barátomról van szó, aki később egyetemünk jónévű gyermekgyógyász professzora lett, és akinek nevét egy alapítvány őrzi egyetemünkön.

A másik kissé különös egyéniség volt az igazságügyi orvostan (akkor törvényszéki orvostan volt a tárgy neve) professzora, *Beöthy Konrád*. Belőle a vizsga az orvosi tanulmányokat záró utolsó szigorlat volt. A hallgatóság gyakran *Beöthy Balázsként* emlegette. Ez onnan eredt, hogy egyszer valaki a szigorlaton valamit nem úgy mondott el, ahogy ő azt előadáson elmondta „Hát ezt meg honnan veszi?” kérdezte felháborodva *Beöthy* professzor. „Kenyeres Balázs könyvéből”, volt a válasz. (Ez volt akkoriban talán az egyetlen magyar nyelvű törvényszéki orvostani tankönyv.) „Miért tanul maga Kenyeres Balázst, miért nem tanul *Beöthy Balázst*?”, fakadt ki a professzor. Ez a név ezután rajta is ragadt.

Előadásain kedvenc témája volt a szexuális élettel kapcsolatos ügyek (erőszakos közösülés, apasági keresetek stb.). Előszeregettel mutogatta ilyenkor hymen preparátum gyűjteményét is.

Ezen kívül talán összes furcsasága abból adódott, hogy – lévén gyermektelen – minden érzelmi kötődése *Buflí* nevű kiskutyájához fűződött. Ezt a rabiátus természetű, igazán nem szép, szálkásszőrű foxi keveréket intézeti szobájában tartotta. Ha valakire megharagudott *Buflí*, olyan ugatást csapott, hogy zengett tőle az egész ház. Szigorlaton is a vizsgázók lába körül kószált ez az eb. Jaj volt annak, aki csak egy láb- vagy kézmozdulatot tett *Buflí* felé, de nyert ügye volt annak, aki megsimogatta a kedvenc kutya fejét. Minthogy akkoriban az anatómiai, a kórbonctani és a törvényszéki orvostani intézet egy épületben, a mai fogászati klinika épületében volt, én, mint anatómus hosszú éveken át végig figyelhettem *Buflí* minden „hőstettét”, és *Beöthy* professzornak

ezzel kapcsolatos, nem mindenkor szokványos reakcióját.

Egyik, nem éppen kellemes különcsége volt Beöthy professzornak, hogy előadásait és szigorlatait rendszerint reggel hétkor kezdte. Ez persze nem növelte sem az előadások látogatottságát, sem az ő hallgatók közti népszerűségét.

Befejezésül hadd mondjam el egy rá jellemző személyes emlékemet. Egyszer nagy büszkén bevittem első kislányomat megmutatni az anatómiai intézetbe. Az előtérben összeszaladtam Beöthy professzorral: „Tiéd ez a gyerek?”, kérdezte az ő nyers modorában. Büszkén válaszoltam, igennel, mire ő feltűnően megnézte mind a két fülemet, majd a kislányom sapkáját félrehúzza, annak is alaposan megnézte mind a két fülét: „Megnyugodhatsz, a tiéd a gyerek” mondta röviden, és ezzel szó nélkül bement a szobájába. (Ezzel utalt az apasági kereseteknél akkor perdöntőnek tartott antropológiai vizsgálat szerepére.)

A klinikus professzorok között az egyik legrettegetebb, de egyben legtiszteltebb volt *Környey István*, az ideg- és elmegyógyászat professzora. Akkoriban a neurológia, pszichiátria és az idegsebészet egy tárgy és egy klinika volt. Környey professzor maga volt az aprólékos, mindenre kiterjedő precizitás és a szinte katonás fegyelem egyesítése. A hallgatóság éppen ezért tisztelte és félté is

Környey professzort. Szigorlatai a legnehezebb klinikai szigorlatok közé tartoztak. Előadásai pontosan felépítettek voltak, szinte minden mondatát precízen megfogalmazta. Nem tűrte a pongyola fogalmazást, nyegle beszédstílust még a szigorlaton sem. A rosszul fogalmazott vagy félreérthető mondatokra rákérdezett, vagy kijavította őket. A betegvizsgálatnál a mindenre kiterjedő pontosságot munkatársaitól az osztályon is szigorúan megkövetelte. Erre jellemző szigorló korom egyik idegklinikai emléke. Egy gerincvelősérült új betegről referált az osztályos orvos a nagyviziten. Mikor mondandójának végére érve elhallgatott, Környey professzor csendesen, színtelen hangon kérdezte: „És a sphincterek”? Miután válasz nem érkezett, kissé emeltebb hangon ismételte: „No, és a sphincterek”? Reszkető hangon jött a válasz: „Professzor Úr! Azt nem vizsgáltuk.” Erre Környey professzor a mély felháborodás hangján csak ennyit válaszolt: „Persze, az úri magyar orvosnak derogál benyúlni a beteg fe-ne-ké-be!” Az utóbbi szót úgy mondta, hogy abban benne volt minden szidalom, megvetés a mulasztóval szemben. Akivel szemben ő, a mindig választékos beszédű professzor egyszer ilyen „nagyon vulgáris” szót használ, az nem érdemel mást! Mosolyogni egyszer láttam Környey professzort egy pszichiátriai előadáson. Egy vallási téveszmekörben élő, egyébként művelt skizofrén nőbeteget mutatott be. A beteg elmagyarázta nekünk, hogy a klinika padlásán ülésezik a „padlás-konklávé”, hogy megválassza az ellenpápát, aki tönkre akarja tenni az egyházat. Valamiért haragudhatott a beteg Környey professzorra, mert így folytatta: „Ez a franciskánus (Ferenc rendi szerzetes) Környey is közéjük tartozik. Most álcázásul a kámzsa helyett fehér köpenyt vett fel, de látják, még tonzúrája is van” mutatott az erősen kopaszodó professzorra. Ezen aztán még Környey professzor is elmosolyodott, és odaszólt a beteget kísérő főápolóhoz: „Pajor kérem! Vigye ki a beteget.”

A klinikán uralkodó rendet és fegyelmet egyszer valaki, talán kicsit sarkítva, úgy jellemezte, hogy az egy „porosz katonai drill”. Szigorja és esetleg nem szimpatikusnak tűnő egyes tulajdonságai ellenére hajdani munkatársai annyira szerették, hogy tiszteletére társaságot alapítottak, mely évente rendszeresen megrendezi az egész napos Környey-emlékülést.

Nemcsak a precizitásban, választékosságban és szigorban, de termetre is hasonló volt e nagy klinikus professzor Donhoffer professzorhoz. Talán ez magyarázza, hogy a hallgatóság kapcsolata, érzésvilága is hasonló volt a két nem mindennapi személyiségű, nagy professzora iránt.

Hadd zárjam most a sort a szülészet-nőgyógyászat professzorával, *Lajos Lászlóval*.

Amennyire a klinikai rend precizitása és a betegellátás gondossága terén nagyon hasonló volt a két itt bemutatott klinikus professzor egymáshoz, annyira, különbözőek voltak testalaktra és életvitelre, magatartásra vonatkozóan. Lajos professzor középtermetűnél magasabb, testes, hogy ne mondjam pocakos ember volt. Szerette a

családi körben vagy klinkikai munkatársaival közös, vidám társas összejöveteleket. Előadásai során is egy-egy poént vagy szarkasztikus megjegyzést elengedett. Munkatársai általában szerették, annak ellenére, hogy néha kicsit durván, esetleg gunyorosan szidta meg őket, még az is előfordult, hogy a hallgatóság előtt szidott meg egy fiatalabb orvost. Ennek gyakran volt szenvedő alanya az előadások során a beosztott „tantermes tanáregéd”. Néha egy-egy előadási tréfája, vicce is kissé vaskosra, tapintatlanra sikeredett. Egyszer a farfekvéses szülés levezetésének módszeréről beszélve egy kissé drasztikus módszer ismertetését így fejezte be: „Ezt a módszert nem ajánlom, mert akkor olyan lesz a gyerek, mint X tanáregéd úr” (aki éppen az ott ülő tantermes volt, és akinek valóban kicsit furcsa, nyomott arca volt, akit mi magunk közt ezért mopszliképűnek” becéztünk).

Egyébként előadásainak stílusa, gesztusai annyira jellegzetesek voltak, hogy kedvenc tárgyát képezték a színészi hajlamokkal megáldott hallgatók utánzásainak. Nem felejtkezhetünk meg a Semmelweis születésnapján évente megtartott Semmelweis emlékelőadásáról sem. Ilyenkor ünnepélyes feketébe öltözve lépett be a tanterembe és meglehetősen patetikusan beszélt az „Édesanyák orvosáról”. Előadását, néhány másodperces hatászünet után így zárta: „Ez volt Zimmelweis Ignác-Fülöp.” (Ragaszkodott hozzá, hogy németes kiejtéssel az S-et Z-nek ejtse). Ezt az előadását illet viharosan megtapsolni.

Hogy mennyire betegcentrikus volt Lajos professzor, arra elég annyit elmondani, hogy nagy műtétet (pl. császármetszést) csak ő indikálhatott. Ha ilyen beteget hoztak, azt az éjszaka bármely órájában vagy ünnepnapon is neki jelenteni kellett (bent laktott a klinikán), és ha kellett, maga operálta meg a beteget függetlenül annak anyagi vagy társadalmi helyzetétől. Büszke volt Lajos professzor operatóri biztonságára, nyugalomára. Szigorló időmben, egy rekkenő júliusi napon, egy uterus-rákos betegen abdominális totál-exstirpációt végzett a professzor, az első aszisztens Szontágh Ferenc docens (a későbbi jónévű szegedi pro-

fessor) volt. Mi szigorlók is oda voltunk rendelve. Lajos professzor a műtét minden lépését műtét közben elmagyarázta nekünk. Váratlanul a tumoros masszából erős, csillapíthatatlan vérzés tört elő. Röpködtek a vezényszavak, a törlések és műszerek, de a vérzést percek alatt nem sikerült csillapítani. A hangulat patánáig feszült volt, mígnem egyszer sikerült Lajos professzornak megtalálni, lefogni és lekötöni a vérző eret. Szinte tapintható volt a megkönnyebbülés, amikor megszólalt Lajos professzor a világ legtermészetesebb hangján: “Mondja Szontágh, főztek már be az idén kajszit?” Ezzel, az ott groteszkul ható kérdéssel azt akarta igazolni a professzor, hogy ő a legkritikusabb pillanatokban is ura maradt a helyzetnek, megőrizte nyugalmát.

Főleg a betegellátás és a klinikai rend terén tanúsított szigora és néha kissé gúnyos stílusa ellenére nemcsak munkatársai

szerették, de a hallgatóság is kedvelte. Ide tartozik az is, hogy szigorlatai a közepesen nehéz klinikai szigorlatok közé tartoztak.

Ennyiben próbáltam meg a híres Aranykar néhány, az átlagostól eltérő, vagy nagyon határozott személyiségű professzorának portréját a magam szubjektív szemüvegén át nézve megrajzolni. Ha ennek során néhány negatívnak látszó jellemvonás is felbukkant, az csak attól van, hogy éppen e nagy egyéniségek átlagostól eltérő, vagy túlságosan dominánsan mutatkozó egyes tulajdonságaira igyekeztem koncentrálni. Azokra, melyek alakjukat, személyiségüket oly jellegzetessé, egyedivé tették.

Mess Béla
emeritus professzor

A virágokat szerető gyermekorvos, Barla-Szabó Jenő 35 éve hunyt el

Nem vagyok hivatott méltatni Barla-Szabó Jenő (1901 Kisújszállás – 1979 Pécs) gyermekorvos, a Gyermek-kórház alapító igazgatójának szakmai eredményeit. Mint hajdani kisgyermek szerettem meg a jóságos és mosolygó arcú „doktor bácsit”, amikor aggódó édesanyám elvitt magánrendelőjébe, ami akkor még a mai Csontváry múzeum mellett volt.

Hatására később gyermekorvos szerettem volna lenni. Másként alakult: gyógyszerész-botanikussá váltam. Útban szüleim sírjához gyakran találkozom síremlékével, ahol szeretett felesége és munkatársa, dr. Dávid Margit (1909 – 1976) is nyugszik. Az „újra megváltandó” parcellában található sírját egykori hű munkatársa, Schultz Lászlóné gondozza. Rövid emlékezésem megírásához Schultzné (Márta) levélbeli közlése is alapul szolgál.

A mai gyermekklinikához gyerekkoromtól kezdve közel lakom: ma Semmelweis, előtte Belgrádi, azt megelőzően Ispitalja volt az utca neve. Kerpel-Fronius Ödön akadémikus kedvenc déli sétaútja erre vezetett. Később a farmakológus Méhes Gyula professzor fiával, Méhes Károly akadémikussal gyakran beszélgettünk a farmakognózia és farmakológia közös tudománytörténeti emlékeiről és PAB-ügyekről. Az őt követő Soltész Gyula klinikaigazgató osztálytársam volt a Széchenyi Gimnáziumban. Vagyis, a „gyermekorvosi szemléletet” közvetlen környezetem is meghatározta.

Barla-Szabó Jenő apja és nagyapja is református lelkész volt. Édesapja a Curgói Református Főgimnázium elvégzése után Debrecenben, a Teológiai Akadémián lett teológus, aki Kisújszálláson kötött házasságot. Irma lányuk református tanítónő, Jenő fiuk orvos lett.

Dr. Barla-Szabó Jenő, ahogy elvégezte orvosi tanulmányait Budapesten, gyakornoknak a pécsi Gyermekklinikára került. Itt ismerte meg későbbi feleségét, dr. Dávid Margitot, aki gyermek-bőrgyógyászzal egészítette ki későbbi praxisát. Ezt követően Bécsben végzett klinikai gyakorlatot.

1938-tól a Rókus dombon megépült Állami Gyermekmenhelyen (későbbi nevén Gyermekvédő Intézet) dolgozott. Érdeemes dr. Schmidt Pál főorvos Pécs Lexikonban (2010) megjelent „Gyermek-kórház” szócikkből idézni: „a Gyermek-kórház az Állami Gyermekmenhelyből, későbbi nevén Gyermekvédő

Intézetből jött létre 1954-ben. A kórház 80 ágyon, csecsemő, gyermek és fertőző osztállyal kezdte meg működését miniszteri felügyelet alatt, s egy év múlva vette át a Megyei Tanács. Alapító igazgató: Barla-Szabó Jenő (1954-71). Néhány évbe telt, amíg valamennyi állami gondozott más otthonba kerülhetett, s helyük felszabadult. Új épületek felhúzásával az intézmény fokozatosan 200 ágyásra bővült, s 1962-re kialakult a vidék első komplex, szakosított megyei gyermekkórháza, immár légúti, sebészeti, később gégeszeti osztállyal, felújított röntgenel, általános laboratóriummal és szakrendelőkkel, továbbá kardiológiai gondozóval és a KÖJÁL parazitológiai laboratóriumával kiegészülve.”

Mint orvos, Barla-Szabó legendás volt jószívűségéről és hivatásteretéről. Ha súlyos kis beteget vettek fel az éjszakai órákban, megkövetelte, hogy jelentsék lakásán és percek alatt ott volt az ellátásánál. Általában olyan körülményeket tudott teremteni a dolgozóival, hogy onnan senki sem kívánt más helyre kerülni. Ugyanakkor tiltotta a paraszolvenciát, a kórtermekben pedig csak halkan beszélhettek az ápolók. Régebbi dolgozók (fűtők, takarítók) mondták el, hogy 1953-ban az udvarban lévő pavilonban „légúti” betegek részére szervezett osztályt. Mivel ott nem működött a fűtés, saját pénzéből vett szén a meleg biztosítására a kórtermekben. A küzdelmes munka 1971-ig, nyugdíjazásáig folytatódott. Súlyosan beteg feleségét mindvégig ápolta, 1976-ban elvesztette. Ezután kismértékű magánpraxist végzett és gondozta a korábban létrehozott virágos kertjét a Geisler Eta u. 15-ben lévő házuk zárt udvarában. Számos ritkaságot honosított meg. Lakását szeretett városára hagyta. Növénykertjének egy része az akkori Pedagógiai Főiskola sziklakertjébe került. Itt, a mai egyetemi botanikus kertben már tábla sem hirdeti emlékét, csak néhány kökörtcsin emlékeztet a virágkedvelő, minden beteget által szeretett gyermekorvosra. Rajtunk múlik, hogy újra felidézzük áldozatos és hivatásnak élő alakját!

Dr. Szabó László Gyula
emeritus professzor
Gyógyszerészeti Intézet

Amit az időről tudni kell

„Légy vidám és tedd a jót, a verebeket
meg hagyd csiripelni.”

Don Bosco

Soha nem gondoltam volna, hogy életem egy fontos időszaka a pécsi egyetemmel kapcsolódik össze.

Ebben az évben, amikor ezeket a sorokat írom, a pécsi gyógyszerészképzés már új korszakába érkezett. Rókus utcai épületünk, oktatási és kutatási tevékenységünk központi helye alakul, újabb intézetekkel gyarapodtunk, és hamarosan karrá válhatunk. Persze maradtak bőven tennivalók, aránytalanságok, hiányosságok, megoldatlan kérdések, de ezekről most ne beszéljünk.

1. ábra. A Rókus utcai épület mai képe a belső udvar felől

A fejlődés egyértelmű, az eredmények láthatóak, különösen azok számára, akik az elejétől részesei ennek az alig több mint tízéves erőfeszítésnek, folyamatnak, igyekezetnek, de az alapítás nem tanulságmentes történései könnyen feledésbe merülhetnek, ha nem jegyezzük fel körülményeit, fontosabb eseményeit.

2. ábra. Az intézet megnyitó ünnepségén 2002-ben Lénárd professzorral, az ÁOK akkori dékánjával

Intézetünk megalapítása szakemberek tekintetében is jobban hasonlított a zöldmezős beruházásokhoz, mert a gyógyszertech-

nológus már abban az időben is hiányszakmának számított. Az elmúlt években a gyógyszergyárak igénye irántuk jelentősen megnövekedett, mivel szaktudásuk, szemléletük, gyakorlatuk nélkülözhetetlen az originális és generikus készítmények fejlesztésében, a gyógyszergyártásban, és a minőségbiztosításban. A fenti okok következtében alkalmas szakembert az egyetemen vagy a környéken nem, vagy alig lehetett találni, mert korábban ilyen jellegű oktatási-kutatási tevékenység itt nem volt. Újabb kihívást jelentett tehát, hogy egy új, korszerű szemléletű tehetséges oktató-kutató szakember gárdát neveljünk fel, ami szintén hosszú éveket vett igénybe.

3. ábra. Prof. Fischer Emil előző dékán, prof. Lénárd László akkori dékán, prof. Szolcsányi János akkori szakvezető, jómagam és prof. Szabó László a Farmakognózia intézet akkori, alapító igazgatója a tanszékfoglalón

Családom Budapesthez köt, és a két lakhelyem közti ingázás nem könnyítette a dolgomat. Egy jóval kényelmesebb és kevésbé kockázatos fővárosi munkahely helyett választottam ezt a feladatot. Kívülállók számára talán meglepő döntésemben személyes ok, belső készlet játszott a legfőbb szerepet. Ebből fakadóan nem pusztán munkahelyet jöttem létesíteni, hanem tássaimmal a gyógyszerészetnek egy új bázisát kívántuk itt Pécsen felépíteni, a lehető legjobb és legkorszerűbb minőségben. Magam számára is meglepő, de talán jellemző adat, hogy az elmúlt években, javarészt autóval összesen közel 200 000 km-t tettem meg, amivel akár ötször is körbeutazható a Föld.

A személyes indíttatás miatt a visszaemlékezés is csak személyes lehet; eddigi tevékenységünk jobban hasonlít egy család-alapításhoz, gyermekek felneveléséhez, mint egy beruházáshoz.

Intézetünkben minden falnak, újonnan kialakított vagy áthelyezett helyiségnek, ajtónak, bútornak, eszköznek, műszernek saját története van, amit csak én és a legkorábban csatlakozott munkatársaim ismernek. Egységes és szakszerű rendezőelv alapján úgy kellett őket beleálmodni a korábbi szakiskola elhanyagolt, majd átalakított helyiségeibe. Meg kellett vásárolni a szükséges eszközöket, berendezéseket, hogy funkcionálisan és harmonikusan illeszkedjenek egymáshoz, és a lehető legjobban szolgálják a létesülő intézet oktatási és kutatási tevékenységét. Meg kell jegyezni - mert hozzátartozik a feladat sajátosságaihoz -, hogy a gyógyszerészképző helyeken a gyógyszertech-

nológia intézetek meghatározó szerepet töltenek be, felszereltség, működtetés, beruházás és fenntartás tekintetében is a legköltségesebb intézeteknek számítanak. Korábban is egyetemi ember lévén, némi külföldi tapasztalattal, nem is feltételeztem, hogy a beindításhoz szükséges anyagok maradéktalanul rendelkezésre állnak majd. Ebben nem is tévedtem, és a nem kevés hiányt pályázati pénzekkel, gyári, gyógyszerári kollégák adományaival, támogatásaival egészítettük ki. Sokszor leleményre is szükség volt ahhoz, hogy továbblépjünk, harmonizáljuk az álmokat, a terveket és a lehetőségeket.

Sikerült mára egy lelkes csapatot kialakítani, olyan kollégákból, akik ezt a szép pályát választották. Jelenleg már négy tudományos fokozattal rendelkező oktatónk van, újabb két kollégánk a következő egy-két évben szerzi meg a PhD-fokozatot. Az országos TDK-konferencián második helyezést elért egykori tanítványunk doktori munkája szintén a befejezéséhez közelít. Utódom is remélhetőleg ebből a „fészekből”, saját nevelésű kollégáink közül kerül ki.

A dolgok sokszor térben és időben is láncszerűen, egymásból következően követik egymást, ezáltal még korábban nem tervezett területekre is eljuthatunk, újabb kihívások elé kerülhetünk. Az anyagi nehézségeken és egyéb gondokon túl egy kivételes lehetőség is adódott. Újonnan alapított intézet lévén szakmai döntési szabadságot kaptunk, megrogzított szokásokról, kötöttségektől kevéssé terhelten, bátrabban vállalhattunk fel további feladatokat is. Az eredeti célkitűzést ezáltal túl is teljesítettük, mert a gyógyszer technológia mellé még egy fontos gyógyszerészeti tárgyat vettünk fel, így intézetünk megkettőződve ma már a „Gyógyszer technológiai és Biofarmáciai Intézet” nevet viseli. Ezzel a pécsi specialitással egyelőre az első és egyetlen olyan egyetemi intézet vagyunk Magyarországon, amely nevében és tevékenységében a XXI. század korszerű szemléletével kapcsolja össze ezt a két alapvetően fontos gyógyszerészeti diszciplínát, de ebből további feladatok is következtek. Szükségsszerűvé vált a *gyógyszer technológia* tárgy felfrissítése, egységes átalakítása, rendszerezése és továbbfejlesztése a korszerű biológiai (biofarmáciai és gyógyszerterápiás) irányban, megőrizve műszaki jellegét is. Különösebb hagyományok nélkül elkerülhetetlen volt a *biofarmácia*, mint új gyógyszerészeti diszciplína megfogalmazása is, helyének kijelölése a társtudományágak között, ami egy további új gyógyszerészeti tárgy, a *gyógyszeres terápia* létrejöttét is hivatott előkészíteni. A két tárgy együttes felnevelésének vállalásával az idő minket igazolt, és úgy érzem, egy jó szakmai pozícióból tekinthetünk a jövő felé.

Újabb kihívást jelentett, hogy egyes területeken évtizedek óta egyre sürgetőbb és megoldandó kérdéssé vált a korszerű gyógyszerészeti szakmai könyvek hiánya. Ennek pótlására az utóbbi öt évben szinte egy lendülettel, négy, részben társszerzőkkel együtt írt könyv került ki intézetünkől. A pécsi hallgatók ma már három magyar és egy angol nyelvű, nyomtatott és elektronikus könyvből készülhetnek fel, de a könyvek iránt jelentős érdeklődés mutatkozik a határon belüli és határon túli egyetemek részéről is. A könyvek:

Dévay Attila, Antal István: *A gyógyszeres terápia biofarmácia alapjai*, Medicina, Budapest, 2009.

Takácsné Novák Krisztina, Dévay Attila, Szabóné Révész Piroska, Szökő Éva: *Általános gyógyszerészeti ismeretek*, Medicina, Budapest, 2011.

Dévay Attila: *A gyógyszer technológia alapjai*, e-könyv, PTE, 2013.

Dévay Attila: *Theory and Practice of Pharmaceutical Technology*, e-book, PTE, 2013.

Az orvoshoz hasonlóan a gyógyszerészeti pálya is hivatás. Fel kell erre is készíteni a hallgatókat, mert nem elegendő pusztán a szakmai tárgyak elsajátítása, jóval többre van szükség. Ez sem könnyű feladat, mert látható módon a hagyományokat nem tisztelő, azokat gyakran tudatosan romboló korunk nem kedvez igazán a hivatás gyakorlásának.

4.ábra. Az első évfolyam

Intenzívebb tudományos munka, a hatékonyabb kutatás megszervezése csak az oktatás feltételeinek megteremtése után következhetett. A kényszerű fáziseltolódás miatti lemaradás sajnos az oktatói előmenetelben, a publikációk számában (ami fontos, de önmagában csak egyoldalú értékmérő lehet) jelenleg még megmutatkozik. A kutatási és oktatási tevékenység szimbiózisának megteremtése csak mostanra vált igazán lehetővé, és ez jelenti a jelenlegi erőfeszítések fő irányát is.

Az intézeti kutató munkák főbb típusai a „külső” (gyári, kutató intézeti) vagy „belső” partnerekkel, egyetemi intézetekkel, klinikákkal együttműködve konkrét feladatok megoldása vagy alapkutatóként intézeti témaként végzett munkák. Ezek elsősorban különböző készítmények tervezésére, konkrét gyógyszerterápiás, gyógyszeradagolási feladatok megoldását jelentik. Az intézet műszerezettsége alapján hagyományos hatóanyagleadó rendszerek (pl. injekció, tableta, kapszula, kenőcs) mellett, elsősorban módosított hatóanyag-leadású (pl. gyors terápiás hatást biztosító efferveszcens vagy orodiszperz, nyújtott hatóanyag-leadású mikropelletek, gastroretentív úszótabletták, mukoadhéziós rendszerek, különböző bélszakaszokból felszívódó, vagy az egyes bélszakaszokban tervezett módon hatást kifejtő készítmények) kutatási-fejlesztési témáival foglalkozunk. Szívesen vállalunk fejlesztéseket nanokristály, liposzóma, nanotechnológiai és kohleát témákban is.

Szeretném, ha a PTE intézetei jobban megismernék speciális kutatási fejlesztési lehetőségeinket, és a gyógyszerkutatásban, a terápia fejlesztésben további eredményes kooperációs kapcsolatok alakulhatnak ki.

A jövő nem kis részben olyan lesz, amilyenek ma megteremtjük. A hallgatók elméleti és gyakorlati tudásszintje, hozzáállása az oktatás minőségének fontos indikátora. A tanár is folyamatosan tanul és vizsgál, és az intézetvezetés is folytonos odafigyelést, pontosítást, további finombeállításokat igényel. Előadásainkon a hallgatók figyelmesen, érdeklődően vesznek részt. Gyakorlatokon is jó rájuk tekinteni. Fialatok, mosolygósak, tele reménységgel és bizakodással. Vizsgateljesítményük megfelelő, de ami a legfontosabb: a legnagyobb vizsgán, végzés után, a gyakorlatban képesek jól helytállni. Úgy hiszem, hogy a megterem-

tett alapok garanciát adnak az elkövetkező évek számára is. Jó tudni, hallani, látni és tapasztalni, hogy a pécsi gyógyszerészképzésnek ma már híre van. Ezek a pozitív visszajelzések jelentik a legnagyobb elismerést számunkra.

Mindent összevetve nem számítanak igazán a megvalósítás

5. ábra. Az alapító tanárok az első avatáson
Dr. Barthó Loránd, dr. Dévay Attila, dr. Szolcsányi János akkori szakvezető, dr. Botz Lajos és dr. Perjési Pál

korábbi nehézségei, botladozásai, a szükséges feltételek esetleges hiányosságai, hanem az a fontos, hogy intézetünk működik, és mind jobban beleilleszkedik a szakmai közéletbe, a pécsi egyetemi intézetek közösségébe.

Intézeti alapító előadásomban Márai Sándort idéztem. Éppen jó időben kaptam ezt az üzenetet, a döntéshez szükséges végső megerősítést:

„Vigyázz arra, hogy ne mulaszd el a pillanatot, amely csak a te pillanatot, műved kivételének végzetesülően kijelölt időszaka. Kényelem, szöszmötölés, gyávasság, lustaság néha késleltetik feladatod kivételét, noha szíved mélyén tudod jól, hogy az idő telítve van azzal, amit rajtad keresztül el akar mondani, s egy pillanatot sem mulaszthatsz, mert elmondja más helyetted, s nem úgy mondja el, ahogyan te jónak és igaznak hiszed. Tudományban, művészetben, irodalomban, közéletben vannak ilyen sürgető pillanatok, mikor egy igazság megérett és ki kell mondani. S

ha úgy érzed, végzetesen éppen téged jelölt ki e feladatra a sors, ne késlekedj, mint a rossz színész, aki elmulasztja a jelenet vég-szavát.

Nemcsak műved van, az idő is van. S az időn belül megvan a te pillanotod, melyet nem szabad elmulasztani.”

(Márai Sándor: Füves könyv, A feladatról és a pillanatról,)

Az elmúlt tizenkét év távlatából a történetek szinte pillanattá zsugorodnak össze. Ennyire voltunk képesek, ennyi fért bele, amit – úgy tűnik – a nemrég idelátogató Akkreditációs Bizottság is pozitívan értékelt. Ez igazából már nemcsak az én pillanatom, hanem egyben a mi közös pillanatunk is, mert olyan belső és külső tagokból álló oktatói-munkatársi közösségünk alakult ki, amely képes együttműködni, és alkalmas az intézet megfelelő szintű működtetésére.

Külön köszönet illeti dr. Nyiredy Szabolcs és dr. Szolcsányi János akadémikusokat biztatásukért, segítségükért, de köszönet jár azoknak a gyári és gyógyszerügyi kollégáknak is, akik támogatták az intézet kialakítását és máig hozzájárulnak fejlesztéséhez. Ez a kapcsolatrendszer további, értékes és fejlődésünket elősegítő együttműködési lehetőségeket tartogat számunkra.

Tudnunk kell tehát, hogy idő is van, amiről sokat nem, csak annyit tudhatunk, hogy múlik. Az egyik legfőbb tanulság számomra, hogy kellő hittel, szeretettel, kitartással, elszántsággal szinte minden, akár lehetetlennek látszó feladat is megoldható. Ha úgy érezzük, hogy a feladat ránk bízott nem szabad kitérni előle, mert talán mégsem az a legfontosabb, amit a magunk érvényesülésére, gazdagodására érhetünk el, hanem az, amit másoknak jó szívvel átadhatunk. A létrehozás, a teremtés megtisztelő lehetősége, öröme semmivel sem pótolható, és ez a legnagyobb ajándék, ami örökre megmarad a számomra.

Dévay Attila

a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszertechológiai és Biofarmáciai intézetének alapítója

Intézeti, klinikai hírek, információk

Anatómiai Intézet

■ 2014. április 23-án intézetünk vendége volt Egri Péter; a Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetének munkatársa, aki előadást tartott „Taniciták jelentősége hypothalamikus folyamatokban” címmel.

■ 2014. április 24-26. között került megrendezésre a „The 22nd International Student Scientific Conference for Students and Young Doctors” című konferencia Gdanskban (Lengyelország), melyen az Anatómiai Intézetből négy fő vett részt: Horváth Gábor és Fülöp Balázs Dániel PhD-hallgatók, valamint Jüngling Adél és Vadász Gyöngyvér V. éves orvostanhallgatók. Hallgatóink a „Basic Sciences” szekcióban indultak, ahol a közel 30 résztvevőből Fülöp Balázs Dániel I. helyezést ért el.

A szekcióban II-III. helyet nem hirdettek meg, helyette kiemelt előadónak minősítették Jüngling Adélt és Horváth Gábort.

Dr. Palkovits Miklós akadémikus az Anatómiai Intézet meghívására május 12-én egyetemünkre látogatott, és előadást tartott „Fejezetek az idegtudomány történetéből” címmel.

■ 2014. május 19-én dr. Pais Ella Regina főiskolai tanár, a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar munkatársa előadást tartott Intézetünkben „Siker kódok az új generációk oktatásában nevelésében” címmel.

■ 2014. június 4-én került megrendezésre a Magyar Neuroendokrinológiai Szimpózium Pécsen, amelyen intézetünk munkatársai is részt vettek. A szimpóziumon előadást tartott Reglődi Dóra és Gaszner Balázs.

■ Intézetünk munkatársai: Reglődi Dóra, Horváth-Opper Gabriella, Csanaky Katalin, Tamás Andrea és Kovács Anna részt vettek a Magyar Endokrinológia és Anyagcsere Társaság XXV. Konferenciáján Pécsen (2014. június 5-7.), ahol eredményeiket két előadás és három poszterprezentáció formájában mutatták be.

■ A PTE-MTA „Lendület” PACAP munkacsoport tagjai, Váczy Alexandra és Atlasz Tamás részt vettek a budapesti Omics napok 2.0 (2014. április 24-25.) című konferencián, ahol a mai genetikai és proteomikai tudományág legújabb eredményei kerültek bemutatásra.

■ Nagy András Dávid sikeresen pályázott az Európai Unió posztdoktori karrierfejlesztési programjára (FP7 People-Marie Curie Intra-European Fellowships 2013).

Az elnyert ösztöndíjjal Nagy András a Cambridge-i Egyetemen (UK) végezhet kutatómunkát a 2014. augusztus és 2016 júliusa közötti időszakban, az Addenbrooke Kórház Anyagcsere Kutatóközpontjában (Institute of Metabolic Sciences, Metabolic Research Laboratories, IMS-MRL). A projekt címe: „*A new intracellular metabolic timer mechanism to induce cell death selectively in cancer cells*”.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

„Hetényi Géza” Endokrinológiai és Anyagcsere Osztály

■ *Mezősi Emese* az MH Egészségügyi Központ Endokrinológia Szakprofil továbbképzésén, április 4-5. között Budapesten a „*Pajzsmirigy diszfunkciók terheség alatt*”, *Bajnok László* pedig „*Női hypogonadotrop hypogonadismus*” címmel tartott előadást.

■ *Mezősi Emese* az Európai Endokrin Kongresszuson (ECE 2014), május 6-án Wroclawban a terheség alatti hypophysis tumorok témában tartott összefoglaló előadást.

■ *Bajnok László* a Magyar Obezitológiai és Mozgásterápiás Társaság XII. Kongresszusán, március 21-én Budapesten „*Sz.,matikus jellegű hormonális változások elhízottakon*”, a Magyar Elhízástudományi Társaság jubileumi kongresszusán, április 11-én Budapesten „*Az elhízás célzott klinikai terápiája*” című előadásokat tartotta.

Gasztroenterológiai Munkacsoport

■ A Magyar Gasztroenterológiai Társaság 2014. május 30. és június 3. között Tihanyban tartotta 56. Nagygyűlését. A nemzetközi kongresszuson az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról üléselelnökként, illetve moderátorként szerepelt: *Bajor Judit*, *Czimmer József*, *Gódi Szilárd*, *Hunyady Béla*, *Paulovicsné Kiss Melinda*, *Pár Alajos*, *Pár Gabriella* és *Vincze Áron*.

Előadások: *Bajor Judit*: „A glutén-szenzitivitás arcai: a gluténhez kapcsolt kórképek új klasszifikációja és nevezéktana”; *Gódi Szilárd* és mtsai: „Papillotomia és tűképes előmetszés. A 2013-as év tapasztalatai”; *Hunyady Béla*: „Az Abbvie interferon-mentes hármas antivirális kombináció kitűnő hatékonyságú HCV1 genotípusú

különböző betegpopulációkban”; *Paulovicsné Kiss Melinda*, *Solt J.*: „Inveterált nyelőcső perforatio stent kezelése”; *Pár Gabriella* és mtsai: „A tartós virológiai válasz transziens elasztográfiával kimutatható fibrosis-regresszióval társul krónikus C hepatitis antivirális kezelése alatt”; *Sarlós Patricia* és mtsai: „Interakció az IL23R gén és IBD5 lokus között magyarországi colitis ulcerosás betegekben”; *Solt Jenő* és mtsai: „Epiphrenicus diverticulummal társult achalasia kezelése”; *Vincze Áron* és mtsai: „Vastagbél polipectomiák retrospektív elemzése az endoszkópos szubmukózus disszekciós igény felmérésére”.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2014. április 24-27. között Szegeden rendezték meg a Magyar Diabetes Társaság XXII. Kongresszusát, melyen klinikánk dolgozói nagy számban vettek részt. A konferencián *Wittmann Istvánt* szakmai tevékenységének elismeréseként Magyar Imre-díjjal tüntették ki. *Wittmann István* „*A nephro-diabetológiai szemlélet*” címmel a Magyar Nephrológiai Társaság képviseletében tartott referátumot. A „*Diabetológiai határterületek forró pontjai a mindennapokban*” című tudományos szimpózium moderátora is ő volt, és „*A korszerű diabetes-terápia és a microangiopathiás szövődmények összefüggései*” címmel előadást is tartott a szekcióban. Ugyanő volt az üléselelnöke a „*Látni, amit mindenki lát, és gondolni, amit még senki sem gondolt. (dr. Szent-Györgyi Albert) – HbA1c kontroll = szövődmény-megelőzés?*” című tudományos szimpóziumnak, valamint az „*Experimentális I.*” szekciónak. **Előadások:** *Sélley Eszter* „*A liraglutid komplex vazoaktív hatása. Három gázmolekula jelátvivő szerepe*”, *Kun Szilárd* „*Az exenatid a kén-hidrogén, a szén-monoxid és a nitrogén-monoxid termelődésének fokozása révén kelthet centrális vazodilatációt*”, *Mikolás Esztella* „*A cukorbetegségben tapasztalt korai anaemia lehetséges oka*” valamint *Molnár Gergő Attila* „*Para-tirozin szupplementáció javítja az inzulin- és a liraglutid-kiváltotta vazorelaxációt koleszterinnel etetett patkányokban*”. *Fülöp Gábor* a „*Klinikai tanulmányok II.*” című szekció üléselelnöke volt.

■ 2014. májusában jelent meg a New England Journal of Medicine-ben *dr. Molnár Gergő Attila*, *dr. Kovács Tibor* és *dr. Wittmann István* „*Bardoxolone methyl in type 2 diabetes and advanced chronic kidney disease.*” című kommentárja.

■ 2014. május 26-29. között rendezték meg a XIX. Debreceni Nephrológiai Napokat, melyen klinikánk dolgozói felkért előadásokkal szerepeltek. *Wittmann István* a „*Diabetes mellitus és a vese*” című szekció üléselelnöke volt, a szekcióban „*Miért indokolt a cukorbetegség vese-funkcióját rendszeresen ellenőrizni?*” címmel tartott előadást. *Dr. Nagy Judit* a „*Fizikai aktivitás és a vese*” című szekcióban elnökölt, valamint előadást tartott „*A krónikus vesebetegség csökkent fizikai aktivitása kapcsolatban áll a vesebetegség progressziójával és a fokozott kardiovaszkuláris halálozással*” címmel.

■ *Dr. Degrell Péter* a *Klinikopatológiai Konferencia-Újabb diagnosztikus és terápiás lehetőségek membranosis nephropathiában* című szekció üléselelnöke volt. *Kovács Tibor* és *Degrell Péter* „*Hagyományos kezelésre nem reagáló primer membranosis nephropathia*” valamint „*25 éve ismert 1-es típusú diabéteszes férfi nephrosis szindrómával*” címmel tartottak közös előadásokat.

■ *Dr. Nagy Judit* üléselelnökként részt vett a Nemzeti Vese-társaságok számára rendezett megbeszélésen az Európai Vese-társaság (ERA-EDTA) május 31- június 3. között rendezett 51. kongresszusán, Amszterdamban.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ Az MTA Szerves és Biomolekuláris Kémiai Bizottság „*Bruckner-termi előadások*” című sorozatának 2014. április 25-én Budapesten megrendezett előadói ülésén *dr. Deli József* „*Zechmeister László: a kutató, a tanár, a humanista*” címmel tartott előadást. Az előadás a Magyar Elválasztástudományi Társaság (METT) által 2014. május 27-én Budapesten megrendezett „*Elválasztástudományi Anket 2014*” elnevezésű rendezvényen is elhangzott.

■ *Dr. Horváth Györgyi* és *dr. Bencsik Tímea* 2014. április 23-25. között Grazban előadással és poszter bemutatásával szerepeltek az Osztrák Gyógyszerészeti Társa-

ság 23. Tudományos Kongresszusán. Az elhangzott előadás: *Horváth Gy. és mtsai: „In vitro and in vivo anti-inflammatory effects of lutein-RAMEB water soluble complex”*. A bemutatott poszter: *Bencsik, T. és mtsai: „Carotenoid analysis of the inflorescence of melilot (Melilotus officinalis (L.) Lam.)”*.

■ A Magyar Biológiai Társaság Pécsi Csoportja 2014. május 7-én tartott szakülésén tanszékünk részéről a következő előadás hangzott el: *Filep Rita, Pál Róbert: „Vadcsicsóka: erdélyi vízfolyások özönnövénye”*.

■ *Dr. Papp Nóra és mtsai* a következő poszter bemutatásával szerepeltek a Fiatal Higiénikusok X. Fórumán (Pécs, 2014. május 14-16.): Budán Ferenc és mtsai: „Légúti megbetegedések kezelése – népgyógyászati és tudományos megközelítés”.

■ *Zechmeister László* egyetemi tanár, akadémikus születésének 125. évfordulója alkalmából 2014. május 16-án Pécsen rendezett emlékülésen tanszékünk munkatársai a következő előadásokkal szerepeltek: *Delé József: „125 éve született Zechmeister László”*; *Molnár Péter: „A karotinoidok geometriai izomériájának kutatása Pécsen Zechmeister után”*; *Gulyás Gergely: „Karotinoid-flavonoid konjugátumok”*; *Horváth Györgyi: „Karotinoidok gyulladáscsökkentő hatásának in vitro és in vivo vizsgálata”*.

■ A Lublinban (Lengyelország) 2014. május 26-29. között megrendezett „9th International Symposium on Chromatography of Natural Products” című konferencián tanszékünk munkatársai az alábbi posztereket mutatták be: *Bencsik T. és mtsai: „Evaluation of herbal products of ginger (Zingiber officinale Rosc.) and turmeric (Curcuma longa L.)”*; *Gyergyák K. és mtsai: „Phytochemical evaluation of Hungarian honeys of different botanical origin”*; *Horváth Gy. és mtsai: „TLC-bioautography as an appropriate tool for detection of antibacterial activity of essential oils”*.

■ *Dr. Papp Nóra* 2014. május 26 és június 8. között kutatói-oktatói tanulmányúton vett részt a pozsonyi Comenius Egyetem Farmakognóziái és Botanikai Tanszékén a PTE dékánja és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága támogatásával.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Dr. Háromi István* 2014. április 21. és május 4. között kéthetes tanulmányúton vett részt a Hamburgi Egyetem Fül-Orr-Gégészeti Klinikáján. A Németországban a fej-nyaki tumorsebészet terén vezető helyet elfoglaló klinikán az egyes nyaki blockdissectiók, különböző forgatott lebe-nyes szövetszövetpótló műtéti technikák, valamint az onkológiai betegút, az ezzel kapcsolatos döntési algoritmusok és Onko-Team működésének megfigyelésére volt lehetőség. A tanulmányút alatt létrejött kiváló személyes kapcsolatok a klinikák közti gyümölcsöző együttműködés alapjait szolgálhatnak.

■ *Somogyvári Krisztina és Járjai Tamás* a 2014. április 25-26. között megrendezett Szegedi Rhinológiai Napokon előadást tartottak „Rádiófrekvenciás lágyszájpad kezelés hatása a horkolásra és a beszédhangra”, valamint „Az orrvérzések endoszkópos ellátása” címmel.

■ A Vas Megyei Markusovszky Kórház 2014. május 8-10. között rendezte meg, immáron kilencedik alkalommal az „Endoscopos orrmelléküreg sebészet elméleti és gyakorlati kérdései” című tanfolyamát. A rendezvényen klinikánkról részt vett *Pytel József* és „FESS in the borderline surgery (CSF leak, frontobasal tumors, dacryocystorhinostomy)” címmel előadást tartott, továbbá *Gerlinger Imre* két előadása hangzott el „Management of bleeding during FESS (a. sphenopalatina ligation, cantholysis, carotid bleeding, diffuse bleeding, intraorbital bleeding)” és „Persisting symptoms following FESS-what should be the next step?” címmel, valamint *Lujber László* „Fungal Sinusitis” témában tartott előadást.

■ *Dr. Kett Antónia* 2014. május 8-10. között részt vett Balatonalmádiban a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság XLII. kongresszusán.

■ 2014. május 22-24. között Győrött az ETO Park Hotelben került megrendezésre a magyar Fül-orr-gégeorvosok Egyesülete 51. Audiológiai Vándorgyűlése. A rendezvényen *Gerlinger Imre* felkért referátumot tartott „Modern közép- és belfül implantátumok – kinek, mikor, melyiket?” cím-

mel. További előadások: *Gerlinger Imre: „Az ének- és beszédhang ábrázolása az antik görög művészetben”*; „Bonebridge műtét retrosigmoid behatolásból”; *Pytel József: „Az otosclerosis audiológiai diagnosztikája”*; *Bagdán Viktor, Pytel József: „Pszicho-akusztikai eljárás halláskárosodás megelőzésére”*; *Révész Péter: „Laser stapedotomia különleges esetei”*; *Piski Zoltán: „Eseménytelen lézer stapedotómiát követő késői nervus facialis paresis”*; *Barcsi Beatrix: „A pszichológus szerepe a pécsi Cochleáris Implantációs Munkacsoportban”*; *Tóth Tamás: „Objektív küszöb- audiometriai módszerek pontossága, információ tartalma”*; *Kellényi György: „Cochleáris, BAHA, VORP és BB implantációk a pécsi Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán 2000-től napjainkig”*.

■ *Dr. Burián András* 2014. május 3-24. között a hamburgi Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán tett látogatást, ahol a rosszindulatú fej-nyaki tumrok eltávolítását követő rekonstrukciós lehetőségeket tanulmányozta.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Tárnok András* felkért előadást tartott „Az IBD sajátosságai, transzfer vagy tranzíció?” címmel a Fiatal Gasztroenterológusok Munkacsoportja (FIGAMU) IX. kongresszusán, melyet Balatonalmádban rendeztek 2014. április 4-6. között.

■ Ugyanő „Immunmoduláns és biológiai terápia – monoterápia vagy kombináció?” címmel felkért referátumot tartott a Budapesten 2014. április 11-12. között megrendezett „Gyermekgasztroenterológia, hepatológia és táplálás aktuális kérdései” továbbképző tanfolyamon.

■ A Bajai Gyermekgyógyász Fórumon, április 25-én *Molnár Dénes* „Gyermekkori obesitas”, *Szász Mária* pedig „Koraszülött táplálás napjainkban” címmel tartott előadást.

■ A Magyar Elhízástudományi Társaság 2014. április 25-26. között Budapesten megrendezett Halmy László emlékkongresszusán *Molnár Dénes* „Gyermekkori kardiovaszkuláris rizikó európai perspektívában” címmel tartott előadást.

■ A Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Endokrinológiai és Anyag-

csere Társaság Gyermekendokrinológiai Szekció ez évi tudományos ülését 2014. május 9-10. között rendezték meg. A szekció elnöke *dr. Erhardt Éva*, a vezetőség tagja: *dr. Kozári Adrienne és Soltész Gyula* volt. Üléselnökként *dr. Erhardt Éva* és *dr. Kozári Adrienne* vettek részt a rendezvényen.

Előadások: „Csak nanosomia?” – *Erhardt Éva*; „Leptin és adiponektin referencia értékek prepubertás gyermekekben” – *Erhardt Éva*; „Diabetes mellitus és papillaris pajzsmirigy carcinoma” – *Kozári Adrienne* és mtsai.

■ *Molnár Dénes* 2014. május 12-16. között húsz kreditpontos továbbképző kurzust tartott a gyermekgyógyászat különböző témaköreiből Marosvásárhelyen, rezidensek, szakorvosok és hallgatók számára. A Magyar Gyermekorvosok Társasága Nagygyűlését és a Magyar Gyermeksebész Társaság Kongresszusát 2014. május 22-24-én a Ramada Resort Budapest Aquaworld Hotelben tartották. A rendezvényen megünnepelték, hogy *Schoepf-Merei Ágoston* 175 éve alapította meg az első magyar gyermekkórházat Pesten, valamint *Bókay János* 90 éve kezdeményezte a Magyar Gyermekorvosok Társaságának megalakulását. A programot *Molnár Dénes*, a Gyermekorvos Társaság elnöke nyitotta meg. A nagygyűlésen *dr. Lohner Szimonetta* PhD-hallgató a Petényi Géza tudományos díj II. fokozatát vehette át a Nutrition Research folyóiratban megjelent (33: 513-520, 2013) „Lower n-3 long-chain polyunsaturated fatty acid values in patients with phenylketonuria: a systematic review and meta-analysis” című közleményért.

■ *Sebészeink*, *Farkas András*, *Vástyán Attila*, *Hajdu Rita*, *Juhász Zsolt*, *Vajda Péter* és *Józsa Gergő* előadásokkal vettek részt a rendezvényen. *Vajda Péter*: „Alapkutatások újszülött sebészeti kórképekben”; *Józsa Gergő és mtsai*: „Hasi cysták differenciáldiagnózisa gyermekkorban”; *Farkas András*: „Csecsemőkori neuroblastoma sebészi kezelése”; *Juhász Zsolt*: „Milyen tápcsatorna szegmentumot használunk a húgyhólyag megnagyobbításához?”

■ A Táplálkoástudomány Kutatócsoport munkatársainak elhangzott előadásai:

Decsi T.: „A méhen belüli növekedésben elmaradt újszülöttek táplálása: cél-e a behozó növekedés?”; *Lohner Sz.*, *Decsi T.*: „Veszélyes anyagcsere-betegségben szenvedő gyermekek étrendjének kiegészítése”; *Jakobik V. és mtsai*: „Első gyermeket szült édesanyák véleménye a csecsemőtáplálás jelentőségéről öt európai országban”; *Szili N. és mtsai*: „Óvodáskorú gyermekek étkezésének energia- és tápanyagtartalma a táplálkozási ajánlások tükrében”.

További előadások: *Tárnok András*: „A gyermekkori colonoscopia sajátosságai, kihívásai”; *Nagy Péter és mtsai*: „Antropometriai percentilis referencia értékek 2-10,9 éves gyermekeknél az IDEIFICS tanulmányban”; *Kovács Éva, Molnár Dénes*: „Gyermekkori kardiovaszkuláris rizikó európai perspektívában”; *Tárnok András*: „Külföldi tapasztalatok és esetek IBD-ben”; *Kovács É. és mtsai*: „A gyermekkori ischaemiás stroke előfordulása és képalkotó vizsgálata gyakorlatunkban”; *Kovács Éva*: „Metabolikusan egészséges elhízott fenotípus: igazolható-e ez a koncepció gyermekpopulációra az IDEIFICS tanulmány alapján?”; *Molnár Dénes*: „Létezik nem tényeken alapuló orvoslás? – bevezető gondolatok”; *Horváth Petra és mtsai*: „Diabetes mellitus fenotípusa gyermekekben”.

Szabad előadások 4. – Sebészet I. Üléselnöke: *Farkas András*, a meghívott előadás „state of the art”; 2. elnöke *Pintér András*, a szimpózium 4 – Gyulladásos bélbetegségek (IBD) üléselnöke *Tárnok András*. Tényeken alapuló orvoslás szekció: Létezik nem tényeken alapuló orvoslás? elnöke: *Molnár Dénes*, szabad előadások 10. – Endokrinológia. Gyermekbőrgyógyászat üléselnöke *Soltész Gyula*, a szimpózium 8 – Táplálás különleges állapotokban üléselnöke *Decsi Tamás*, a szimpózium 9 – Gyermekonkológia – sebészet üléselnöke *Pintér András* volt.

■ 2014. május 28-án tartották a Táplálkozási Fórum XX. Tudományos Konferenciáját az Aesculap Akadémián, Budapesten. *Molnár Dénes* 'Antropometriai és biokémiai percentilis referenciaértékek 2.0-10.9 éves gyermekeknél az Idefics-tanulmányban' címmel előadást tartott.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ 2014. május 12-én, a MESZK Baranya Megyei Területi Szervezete, és a PTE Klinikai Központ közös szervezésben rendezték meg a **Baranya Megyei Ápolók Napját** Pécsen, a PTE TTK Vargha Damján előadótermében. A rendezvényen részt vettek és a megjelenteket köszöntötték a kar vezetői, a szervezők képviselői: a Klinikai Központ részéről *Decsi Tamás* főigazgató, és *Vargáné Apagyi Erzsébet* ápolási igazgató, a MESZK részéről *Király Edit* országos általános alelnök. A program ünnepi részében 18 fő részesült elismerésben. A MÁE dicsérő és elismerő okleveleket, a PTE KK Árpád-házi Szent Erzsébet okleveleket, és Főigazgatói Dicséretet, a MESZK Baranya Megyei Területi Szervezet elismerő okleveleket adott át a díjazottnak.

Intézetünkben *Vass Gyuláné* vehette át a MESZK Baranya Megyei Területi Szervezet elismerő oklevelét, melyhez tiszta szívből gratulálunk.

A szakmai programon 165 fő regisztrált és vett részt, melynek témája „Fókuszban a Haematológia” volt.

Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék

■ Ismételten megrendezésre került (2014. május 8-11. között) a Central European Orthopaedic Congress (CEOC), immáron 10. alkalommal, amelyhez társult a Congress of the Croatian Orthopaedic and Traumatology Association (COTA), lévén, hogy a tudományos találkozónak a horvátországi Split adott otthont. A Pécsi Ortopédiai Klinika munkatársai az idei évben is nagy számban vettek részt a fórumon, *dr. Schlégl Ádám* előadással, *dr. Szuper Kinga* és *dr. Fonay Valér* poszterrel képviselte klinikánkat. Résztvevők voltak még: *dr. Gázsó Imre*, *dr. Tunyogi-Csapó Miklós*, *dr. Kuzsner József* és *dr. Than Péter*. Hagyományainkhoz híven klinikánk dolgozóinak egy része, a Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikai Tanszék munkatársaival, motorkerékpárral utazott Horvátországba, teret engedve ezzel a szelídmotoros szenvedélynek.

A Műveleti Medicina Tanszékről

■ *Molnár F. Tamás* a Horvát Tüdőgyógyász Társaság 4. Közgyűlésén „distinguished international guest lecture”-t tartott „Solitary Pulmonary Nodule: a Challenge” címmel június 6-án, Zágrábban.

■ A Magyar Sebész Társaság 62. Kongresszusán (június 12-14.) ugyanő tartotta a társaság megtisztelő Verebely Emlékelő-adását valamint paneltagként adott elő a *Horváth Örs Péter* szervezte „Nyelőcső és tüdősebészet határterületi kérdései” blokkban „Oesophago-trachealis fistula a trachea felől” címmel.

Szervezte, moderálta és előadást tartott a „A sebészet, a média és a jog” plenáris ülésen, ahol *Salamonné Pilcz Judit* bírónő (Bp. Törvényszék, Markó u.), *Simon Tamás* ügyvéd, *Csomós István* TEK-alezredez, túsztárgyaló és *Bugovics Zoltán* médiaszociológus vett részt. Összeállította és vezette a „Mellkassebészet 2014: Hol állunk, hová tartunk?” – „state of art” blokkot, ahová *Ludwig Lampl*, a mellkasi traumatológia német szakértőjét hívta meg a Magyar Mellkassebészeti Társaság díszvendégéül. A kongresszuson nagy sikert aratott a tanszék szervezésében megszületett PTE ÁOK I. Világháborús Fotókiállítás is, mely „A Császárért és a Királyért: szikével és fecskendővel” címet viselte. Az immár vándorkiállítás – mely egyetemünkön az aulában február-márciusban volt látható – a szegedi egyetemre készül.

Az Orvosi Genetikai Intézetből

■ *Dr. Melegh Béla* részt vett a Franciaországban rendezett „BBMRI Annual Consortium” (Lyon, 2014. április 3-4.), valamint a Portugáliában rendezett „E-Rare-2 NSC” meetingeken (Lisszabon, 2014. április 7-10.).

■ *Dr. Hadzsiev Kinga* részt vett a VIII. Szent-Györgyi Albert Konferencián, ahol „Ritka betegségek” címmel előadást tartott (Budapest, 2014. április 4-5.).

■ *Dr. Komlósi Katalin* részt vett a Magyar Gyermekneurológiai Társaság II. (XXXVIII.) Kongresszusán (Balassagyarmat, 2014. április 3-5.).

A Patológiai Intézetből

■ Április 23-án *dr. Semjén Dávid* szakvizsga előkészítő tanfolyamot tartott urológus szakorvosjelöltek számára a PTE Urológiai Klinikán.

■ *Pajor László* a Semmelweis Egyetem I. sz. Patológiai és Kisérletes Rákkutató Intézet szervezésében megrendezésre került kötelező szinten tartó továbbképzésen „Hodgkin-lymphóma. B-sejtes nem osztályozható lymphomák” valamint „Immundeficienciához társuló lymphoproliferatív betegségek” címmel előadásokat és gyakorlatos demonstrációt tartott 2014. január 25-én.

■ Ugyanő a PTE-KK I. sz. Belgyógyászati Klinika szervezésében megrendezésre került hematológus szakorvos képző kurzuson „A non-Hodgkin és Hodgkin-limfómák patológiai diagnosztikájának nehézségei” címmel 2014. február 10-én, a hematológus szakorvos kötelező szinten tartó kurzuson „Gyermekkori akut limfoblasztos leukémia. Genetika és monitorizálás” címmel 2014. február 28-án előadást tartott.

■ Az International Academy of Pathology (IAP) magyar divíziója *dr. Kajtár Bélát* 2014. május 30-án elnökségi taggá választotta.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ *Dr. Fekete Sándor* és *dr. Vörös Viktor* 2014. május 2-7. között New Yorkban részt vett az Amerikai Pszichiátriai Társaság Kongresszusán.

■ *Dr. Tényi Tamás* az EGIS CNS Klub rendezvénysorozatán 2014 áprilisában és májusában több helyszínen tartott előadást „Az időskor pszichés problémái – a szorongásos és hangulatzavarok” címmel.

■ *Dr. Herold Róbert* és *dr. Tényi Tamás* a Pannónia Pszichiátriai Egyesület Vándorgyűlésén tartottak előadást.

A Sebészeti Klinikáról

■ A Baxter cég 2. Táplálási Napok rendezvényén *dr. Vereczkei András* az IBD-s betegek perioperatív táplálás terápiájáról tartott felkért előadást.

A budapesti sebész szakorvosoknak tartott szinten tartó tanfolyamon *dr. Papp András* a nyelőcső, *dr. Vereczkei András* a gyomor sebészetének aktuális kérdésiről tartott felkért előadást.

■ A szakvizsga-jelöltek kötelező felkészítő tanfolyamán felkért előadást tartott *dr. Papp András* és *dr. Cseke László* a nyelőcső és *dr. Vereczkei András* a gyomor sebészetéről.

■ 2014. május 31. és június 3. között *dr. Varga Ádám* PhD-hallgató poszter-prezentációval vett részt a European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association 51. kongresszusán, melyet ebben az évben Amszterdamban rendeztek meg. Poszterének címe: „The relationship between cardiovascular diseases and acetylsalicylic acid resistance after kidney transplantation”.

■ *Dr. Szalai Gábor* mellkassebész szakorvosjelölt sikeresen pályázott a PTE ÁOK dékánja és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága által meghirdetett, fiatal klinikusok számára kiírt ösztöndíjra. 2014. május 12-24. között a Bécsi Orvostudományi Egyetem Általános Kórházának (AKH) Mellkassebészeti Osztályán *dr. Walter Klepetko* és *dr. Lang György* mellkassebész professzorok mellett mellkassebészeti továbbképzésben vett részt. Ennek keretében nemzetközi szakmai kollaboráció fenntartására és további kiépítésére is lehetősége nyílt. A tanulmányút során számos műtétben, tüdőtranszplantációban közreműködött és új műtéti eljárásokat figyelt meg.

Az Érsebészeti Tanszékről

■ Tanszékünkéről *dr. Menyhei Gábor* a következő előadásokat tartotta: XXXV. International Vascular Workshop, 2014. márcus 9-16. között: „Hyperperfusionssyndrom: der Bedeutung der perioperativen Hypertonie”, Going, Ausztria; Mayo Clinic International Vascular Symposium, 2014. március 27-29. között: „Perforator incompetence: should we treat and how?”, Buenos Aires, Argentína; MOGYKE szervezésében továbbképző előadásokat tartott orvostanhallgatók és szakorvos kollégák

részére az érsebészet és angiológia különböző szakterületeiről 2014. április 30. május 3. között Marosvásárhelyen; Hypocrates Vénás Hétvége rendezvényen társelnöki feladatokat látott el, valamint „Kezelési elvek artériás és vénás lábszárfekély esetén” címmel előadást tartott 2014. május 10-11. között Mátraházán; a Magyar Kardiológus Társaság Kongresszusán „A gyógyszeres kezelés helye az érsebészeti gyakorlatban” címmel tartott előadást 2014. május 16-án, Balatonfüreden.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

- *Bognár Laura* „Sikeres májmetasztasectomia biológiai terápiával kombinált neoadjuváns kemoterápiát követően” címmel tartott előadást a Magyar Sebész Társaság Fiatal Sebészek Szekciójának II. Kongresszusán (Balatonalmádi, 2014. április 4-6.).
- 2014. május 21-24. között került megrendezésre a „The 49th International Congress of European Society for Surgical Research”, ahol *Veres Gyöngyvér Tünde* és *Werling József* képviselték intézetünket. *Veres Gyöngyvér Tünde* a kongresszuson posztert mutatott be, melynek címe „The role of pre- and postconditioning to avoid the ischaemia-reperfusion injury caused by pneumoperitoneum”. *Werling József* „Controlled reperfusion of infrarenal aorta decreased ischaemic-reperfusion injuries after aortic clamping in vascular surgery” címmel tartott előadást.

A Szemészeti Klinikáról

- 2014. január hónapban *dr. Törkáló Renáta* Genfben vett részt továbbképzésen, melynek témája a glaucoma volt.
- 2014. februárban *dr. Varsányi Balázst* egyetemi adjunktussá nevezték ki. Szintén februárban *dr. Varsányi Balázs* klinikai genetikából sikeres szakvizsgát tett Budapesten.
- 2014. február hónapban *dr. Kovács Dóra* gyermekszemészeti továbbképzésen vett részt Prágában.
- 2014. februárban *Biró Zsolt* Ljubjanában részt vett a European Society of Cataract and Refractive Surgeon kongresszusán.
- 2014. márciusban az MSD Szemhétvégén *dr. Balogh Teodóra* tartott előadást, a

rendezvényen részt vett *dr. Balla Zsolt*.

■ 2014. március 20-22. között a SHIOL XXV. Kongresszusa Balatonalmádiban volt. Az elősebeszetes bemutató keretében *Biró Zsolt* új femto secundum laseres szürkehályog műtéti technikát mutatott be valamint előadást és kurzust is tartott. További előadók: *Nagy Ágnes, Törkáló Renáta, Balogh Teodóra és Balla Zsolt*.

■ 2014. március végén *dr. Gaál Valéria* Budapesten tartott továbbképző előadást a koraszülöttek retinopathiájáról.

■ 2014 áprilisában *Biró Zsolt* Japánban részt vett a World Ophthalmology Congress-en, májusban pedig Nürnbergben, a Német Szemsebészek Nemzetközi Kongresszusának (DOC) volt résztvevője. 2014 májusában *Balogh Teodóra* és *Lantos Krisztina* Prágában továbbképzésen vettek részt. A rendezvény témája a diabéteszes retinopathia volt.

■ 2014. május végén *Kovács Judit* Prágában vett részt továbbképzésen, mely a csökkentlátással foglalkozott.

■ 2014. május végén *Biró Zsolt* Budapesten tartott továbbképző előadást a lamelláris keratoplasztikáról.

■ 2014. június 6-án *Balla Zsolt* részt vett Sopronban a világszerte újdonságnak számító STARflo v2 glaucoma mini implantátum bemutatásán és az ehhez kapcsolódó továbbképzésen.

■ 2014. júniusban ugyanő az Európai Glaukóma Társaság (EGS) Nizzában tartott kongresszusán vett részt, itt az Alcon Scientific Advisory Board tagjának választották.

A Klinikai Központból

Minőségügyi képzések a Klinikai Központban

2014 tavaszán három előadássorozattól álló, magas színvonalú minőségügyi képzés került lebonyolításra a Klinikai Központ szervezeti egységeiben dolgozó intézeti minőségirányítási vezetők, intézetvezető főnövek, szakdolgozók és az igazgatók dolgozói részvételével.

A Klinikai Központ vezetése fontosnak tartja, hogy a munkavállalók minél szélesebb körben ismerjék meg a már kiépített integrált minőségirányítási rendszert és a rendszer alapjául szolgáló szabályozókat

(MSZ EN ISO 9001:2009 Minőségirányítási rendszerek. Követelmények szabvány, Magyar Egészségügyi Ellátási Standardok), valamint minőségügyben elsajátított tudásukkal járuljanak hozzá a rendszer működtetéséhez, fejlesztéséhez. Az év eleji, részvételi szándékra vonatkozó előzetes felmérések átlagosan kétszeres túljelentkezést mutattak, ami igazolta azt a tényt, hogy a munkavállalók is fontosnak tartják oktatásukat minőségügyi területen. Az érdeklődők a Klinikai Központ támogatásával, ingyenesen vehettek részt ISO 9001 belső auditori (50 fő), MEES belső auditori (45 fő), valamint „Minőségfejlesztő technikák” (20 fő) képzéseken.

A Klinikai Központ Minőségirányítási Igazgatása nevében *dr. Traiber-Harth Ibolya* minőségirányítási igazgató a CERTOP International Holding Kft-t kérte fel az előadások megtartására kiválóan képzett oktatók bevonásával. A jelentkezők elméleti és gyakorlati órák keretében, érdekes és hasznos témák köré csoportosítva szereztek a későbbiekben alkalmazható, munkájukba áttelhető tudást, úgy mint: a standardok ismertetése, kapcsolódó jogszabályok, minőségellenőrzés, minőségbiztosítás, minőségirányítás, irányítási rendszerek, Teljes Körű Minőségirányítás (Total Quality Management), Európai Kiválósági Modell (European Foundation for Quality Management), az ExcellenCert Kiválósági modell lépései, lehetőségei, gyakorlati alkalmazása, a továbblépés lehetőségei. A sikeresen teljesítő vizsgázók a képzésekről tanúsítványt kapnak. A munkavállalóktól pozitív visszajelzések érkeztek a Klinikai Központ vezetéséhez az előadássorozatok vonatkozásában, szívesen vennének részt további oktatásokon a témában.

■ Ebben az évben is megrendezésre került a **Debreceni Egészségügyi Minőségügyi Napok** (DEMIN). Az immáron 14. alkalommal lezajlott konferencián a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központját *dr. Traiber-Harth Ibolya* minőségirányítási igazgató képviselte. A rendezvény lebonyolítására 2014. május 21-23. között került sor.

A DEMIN XIV. – folytatva a korábbi DEMIN konferenciák hagyományait – azokkal a kérdésekkel kívánt foglalkozni, amelyek az eddigi minőségügyi tevékeny-

ségek fejlesztésével, a rendelkezésre álló erőforrások átcsoportosításával, új struktúrák, folyamatok kialakításával, bevezetésével, működtetésével, rendszerek monitorozásával, és az eredmények folyamatos értékelésével biztosítják az egészségügyi ellátórendszer eredményességét, hatékonyságát, biztonságát, továbbá támogatják a szakmailag megfelelő, optimális egészségnyeréséget biztosító gyakorlat megvalósulását.

Tekintettel arra, hogy a DEMIN XIV. három napos volt, az előadások egy szekcióban hangzottak el. Ezzel megvalósították azt a régi céljukat, hogy minőségügyi területen dolgozók és a napi egészségügyi ellátásban részt vevő szakemberek megismerjék egymás tevékenységeit, terveiket és a „minőségügyi” és a „szakmai” munka

közeledjen egymáshoz, a minőségszemlélet szervesen integrálódjon a mindennapi egészségügyi ellátásban.

A DEMIN XIV. fő témái:

Minőség a vezetésben: A minőségirányítás aktuális kérdései; Belső klinikai auditrendszer működtetése

Minőség a gyakorlatban: Gyógyszerészeti gondozás, alapellátás; Az alapellátás minőségbiztosítása; A betegbiztonság fejlesztése a gyakorlatban; A gyógyszerbiztonság kérdései a gyakorlatban

Szatellit Szimpózium: Ritka betegségek workshop

EOQ MNB egészségügyi és szociális szakbizottság: Az EOQ harmonizált oktatási követelményrendszerének megtárgyalása

■ A Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság (META) május 23-24-én első alkal-

lommal tartott kihelyezett ülést Budapesten kívül a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karán, közel 70 fő részvételével.

Május 23-án az ülésen *dr. Betlehem József*, a PTE Egészségtudományi Kar dékánja mondott köszöntőt. Ezt követően „Finanszírozási technikák hatása az intézményi gazdálkodásra címmel” *dr. Endrei Dóra* tartott előadást. Felkért hozzászóló *dr. Sebestyén Andor*, az OEP Dél-Dunántúli Területi Hivatalának munkatársa volt. Az ülést *dr. Boncz Imre* vezette le.

Május 24-én a META ülés folytatódott a Szentágotthai János Kutatóközpontban. Az ott folyó munkáról *dr. Helyes Zsuzsanna*, *dr. Jakab Ferenc* és *dr. Fekete Csaba* tartottak előadást.

Japan delegáció látogatása az Orvoskaron

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Karinthy-írások, a Szavak pergőtüzében válogatásból

Lázadó test

Művészet vagy tudomány?

„Hangosak a lelkeim lobujjai
És züllött népük sorra lázad...”
(Kemény Simon)

Leibniz úr, az „elképzhető világok legjobbjának” filozófusa, nem volna népszerű napjainkban. A világjavítók korát éljük, s a világjavítás becsvágya és divatja magában foglalja a feltevést, hogy a világ valami javítanivaló, tehát alapjában tökéletlen szerkezet. Hogy a természetkutatást felváltó természetkritika valóban jobb belátásra bírja-e majd a Nagy Szerzőt, az még kétséges, egyelőre úgy látszik, szívesebben hallgatjuk meg a szigorú kritikust, mint a Remekművet elismerő hódolat hangját. Méltánylásra számíthat a világegyetem bármelyik szerény hallgatója, javaslatával, melyben, mit tudom én, a Göncölszekér görbe rúdjának kiegyenesítését sürgeti – egyelőre,

sajnos, nem lehet megcsinálni, de tényleg disznóság, hogy olyan görbe (...) Így lett népszerűtlenné a filozófia, s a filozófus helyét így foglalta el a filozófuser, aki, ha marhaságot csinál is, legalább csinál valamit.

*

Itt van mingyárt a Teremtés Tökélye, az emberi test. A tizenharmadik és tizenkilencedik század, ahogy lassanként felfedezte szerkezetét (tovább tartott, mint a világrészek felfedezése), nem győzött csodálkozni rajta, hogy micsoda remekbe szabott automata, minden a helyén van, minden porcikája tökéletes összhangban működik az Egészség érdekében. A *működések korrelációjának* ez a felismerése valóban egyre mélyült és gazdagodott, s a kiválasztó mirigyek felfedezésével elérte tetőpontját. Ám ugyanekkor egy másik felfogás kezdte ki a nagyszerű Harmónia tanát, egyre több adatot keresett és talált annak a gyanúnak igazolására, hogy az összműködésben nincsen magasabb szándék és terv, pusztán véletlen az egész, s mint ilyen, nem is állandó, csak ideiglenes állapot, nagyon könnyen felborítható. A *szervek autonómiájának* tana főként az alacsonyabb szervezetek példájával magyarázza, hogy szívünk és májunk és vesénk tulajdonképpen önálló élőlények, külön idegrendszerrel, különös létfeltételekkel, s ha egyelőre nem is derült ki, hogy egymástól független életérdekeik lehetnek, ez csak azért van, mert a kedvezőtlen külső viszonyok szimbiózisra, együttélésre kényszerítik őket, mint a remeterákot meg a kagylót. Menenius Agrippa klasszikus példája már feldobta a problémát, hogy vajon melyik szerv a másik élősdije: a gyomor vagy az agyvelő? s íme, ez a kérdés ma sincs megoldva, legfeljebb másképpen fogalmazzuk. S ha az együttélés kénysze-re a fajlagos sejtársadalmakat össze is tartja valahogy, az önálló sejtek világában már a legnagyobb anarchia tapasztalható. Ha külön fékező apparátusok nem működnének, mindegyik szervünk önállósítaná üzletét, amint azt a burjánzó sejtek nagyzási hóbortja, az úgynevezett *akromegália* című betegség mutatja, nem is beszélve a hasonló eredetű sarcomákról, rákokról s a *teratumokról*, e csodálatos daganatokról, melyeknek belsejében fogsorokat, kéz- és lábfejeket s egyéb alkatrészeket találtak, mint valami titkos gyárban, ahol törvénytelen verseny folyik az állami monopóliumokkal: pénzt vernek és fegyvert készítenek, ki tudja, milyen alattomos, forradalmi, rendbuktató összeesküvés jegyében?

*

Ez a Káef, ez a Káef, csóválja fejét az olvasó, már megint nem aktuális dolgokról beszél. Bocsánatot kérek, van-e aktuálisabb téma az *influenzánál*? A fejed fáj, a hátad fáj, a gyomrod fáj, és fáj a májad és veséd, és prüszkölés és köhögés és köhögés - nem érzed mind e fájdalokban, felbőszülve és kétségbeesve, *tested lázadását*, a forradalmat, amit csak ellenforradalommal, *ellenlázadással*, a *lázal* tudsz valahogy féken tartani (ne felejtss: a *láz*, mai tudásunk szerint, központi védekezés a betegséggel szemben: ma már gyógyításra használják, lásd malária és paralízis)? S mit neked az ellenvetés, hogy kívülről kapott járvány, fertőző bacillus okozza? Ezek a bacilluskok, hidd el nekem, fizetett ügynökei csak a test világforradalmának, semmit se tehetnének, ha nagyravágyó és ellenséges szerveid nem fogadnák őket szívesen, abban a reményben, hogy a segítségük révén hatalomhoz jutnak, ledöntik trónjáról az Agyvelőt, a központi és központosító idegrendszert, s szindikalista tébollyal szalagszervezetekké bomolva szét, új állatfajtákkal népesítik be a világot? Művelt ember létedre tudod ugye, hogy nem a hasad fáj, mint olyan: a fejednek fáj, hogy a hasad okoskodik, s méltán haragszol rá ezért - le vele, a gyalázatos lázadóval!

Nekem már régen gyanús tulajdon csontvázam. Sokezer évre méretezett anyagával és konstrukciójával tulajdonképpen terhesnek érzi a nyálkás, romló és bomló izmok és zsírok és mirigyek és zsigerek takaróját, amibe be van bugyolálva - legszívesebben ledobálna már az egészet, sokkal szabadabban mozogna nélküle, valami egyszerűbb szerkezettel s külsőre is gusztyusabban nézne ki. Gyanús, gyanús. Csak az alkalomra vár. Nem látjátok, a röntgenképen, milyen elbizakodottan vigyorog?

*

S ha legalább Agyvelő, a kormánygépezet, volna egységes, szándékaiban és céljában. De szó sincs róla - a lélekelemzés tanulsága szerint régen megkezdődött a bomlási folyamat, a minisztériumok egymás ellen áskálódnak. Csak nemrég mutatták ki megbízható pszichiáterek lelkünk kórbonctanában a *halálösztönt*, szemben a létfenntartó ösztönnel - a hatalom egy része, orleans-i herceg, összepaktál a lázadókkal.

Mit tehet ilyen körülmények közt a gyönyörűen fejlődő egzakt tudomány?

Visszatér a mágiához és alkímiához, összezagyvál tücsköt-bogarat, „lélekelemzéssel“ gyógyítja a bibircsókot, a lángész ihletett tébolyát pedig hormonos beöntéssel.

Egy kitűnő orvos könyvében olvastam ma reggel, hogy a gyógyászat még mindig nem tudomány, csak művészet.

Mint a politika.

Pesti Napló, 1933. január 29.

A sterilizáció

kérdése újra időszerűvé lett, hiába - jobboldali és baloldali és középtermetű országokban egész komoly formában tárgyalják, tudósok és politikusok a javaslatot, hogy a beteg, de különösen az ideg- és elmebeteg férfiakat műtéti beavatkozással kell megakadályozni benne, hogy terhelt utódaikkal rontsák az emberi fajok színvonalát. Törvényre még Németországban se vált a javaslat, de a gondolat védelmezői és ellenzői olyan heves harcban állanak Európa-szerte, hogy a humorista nehezen tartja vissza viszkető tollát, mely mindenáron szatírárt szeretne írni a két pártról, amint operálókéseiket fenne ott állanak egymással szemben, sterilizálni óhajtván az ellenkező felfogás hirdetőjét, aki nyilvánvalóan csak elmebeteg lehet, s így nem szabad gyermeket nemzenie. Viszont szatírárt nem írni nehéz ugyan, írni azonban veszélyes: megelégszik vele, hogy kiemelve a sok javaslat közül a legutóbbit, az angolt - e szerint ugyanis a buta

férfiakat el kell tiltani a honosodástól. Mint néhai kedves barátunk, Zakata írta egyszer a Balmazújváros című helyi lap vezércikkében: óva intjük Angliát ettől a lépéstől. Ki akarják irtani az országot? Az istenért - ha a buta embereknek se szabad megházasodni -, ki fog akkor házasodni Angliában? És az egész világon?

Az Est, 1933. augusztus 11.

A Bárzsing balladája

Egy költő, aki nyelni tud

Az ifjú költő, aki délelőtt jelentkezik a csendes kávéház sarkában berendezett lelki rendelőmben, első pillanatra nem sokat különbözik a rendes jelentkezőktől. Kicsit talán csendesebb, szerényebb a szokottnál. Egyébként Morvai Gyulának hívják, huszonegy éves, foglalkozására nézve pincér, jelenleg munka nélkül. Versei szépen le vannak gépelve, rejtélyes, hogy jut írógéphez, mert ebédhez a jelek szerint nem túl könnyen jut. Kávéval kínálom, kortyolva issza, de ez nem tűnik fel, biztosan gourmet, gondolom, s szórakozottan turkálók a versekben. Kicsit se lep meg a szertelen, világostromló hang; halk hangjából, mélabús tekintetéből, igénytelen viselkedéséből úgyis mindjárt sejtettem, hogy robbanó indulatok fűtik a verseit – a halk és turbékoló, leheletkönnyű szonokot többnyire lobogó sörényű, bariton hangon üvöltő költők írják. De az egyik vers, túlzott hevességével, mégis megállít, visszalapozok rá, figyelmesebben megnézem. Ez a vers egy férfihoz szól. Kifejezett, sőt nagyon is kifejezett szerelmi költemény, súlyosan minősülő szaderitiko-mazochisztikus önkívületben fogant áradozás. Ilyenek vannak benne (nem szó szerint idézve): „te édes, te drága, vágj, szúrj, metélj, tépj szét, szaggass ízekre, nyisd ki a mellem, ontsd a vérem” és a többi. Csodálkozva nézek a fiatalemberre és csak óvatosan merem kérdezgetni:

– Úgy látom, ez egy férfihoz szól. Valódi személy az illető?

– Hogyne.

– U... úgy. De ezek a furcsa vágyak, természetesen... képzeletbeli rajongásból származnak.

– Dehogyan kérem. Ez mind valóságra vonatkozik.

Torkomat köszörülöm.

– Úgy érti – egy ízé... úgynevezett beteges vonzalom emlékei?...

Most ő néz rám csodálkozva.

– A... hogy tetszik érteni? Az illető tanársegéd a sebészeti klinikán, és engem kilencszer operált.

Vagy úgy. Az persze más, de még mindig elég különös, hogy valaki ilyen elragadtatással emlékezzék vissza sebészi beavatkozásokra. Úgy látszik, az ilyesmit nemcsak hogy meg lehet szokni, de a végén szenvedéllyé válhat. Olyan képtelenül hangzik, hogy mindjárt valószínűnek érzem.

– És miért operálta?

– Nyelőcsövet csinált nekem bélből és bőrből.

A dolog kezd érdekelni.

– Mikor történt ez?

– Egy hónapja volt az utolsó, befejező műtét. Az első másfél éve.

– Hát miért kellett magának nyelőcsövet csinálni?

– Mert a magamé tönkrement. Marólúgot ittam, véletlenül.

– Mikor?

– Nyolcéves koromban.

– Ú... gy. És tizenkét évig...?

– A hasfalba vágott nyíláson át táplálkoztam, gumicső segítségével, persze csak folyadékot. A nyílás még megvan, ha tetszik...

– Köszönöm, láttam már effélet. Szóval... tizenkét éven át... nem ment le se étel, se ital a torkán... A kávé, amit imént ivott, eszerint az első kortyok közé tartozott, amiket...

– Igenis, kérem. De azért nem felejtettem el az ételek ízét sem. Már hat évvel ezelőtt rájöttem, hogy ha a szájamban nagyon erősen összerágom és péppé morzsolom az ételt, a gumicsövön keresztül be lehet fűjni a gyomromba. Talán ebben az időben kezdett el bennem dolgozni a vágy, hogy igazi bárzsinghoz jussak, mint a többi embernek van. Akkor kezdtem el, szülővárosomban, nyaggatni az orvosokat. Egyik se vállalkozott, a tönkrement nyelőcső tágitásra nem reagált, a kiirtás és műbárzsing beiktatása pedig más esetekben nagyon kevésszer sikerült, a csonk el szokott halni, és tönkreteszi a protézist. Feljöttem Pestre, sorra jártam a klinikákat, könyörögtem, próbálják meg velem - nem bánom, ha belehalok is, megelégszem a siker legkisebb esélyével, mert nem akarok így élni tovább. Felajánlottam magam kísérleti nyúl - miért kell mindig állatokon kísérletezni? Végre a V. klinikán B. tanársegéd úr (akihez a vers szól) vállalkozott a dologra. Boldogan feküdtem a kés alá. A műtét sorozatot jól ismertem, együtt beszéltek meg előre. A tanársegéd úr, szakítva az eddigi gyakorlattal, új módszert próbált ki rajtam. Békén hagyva az összezsugorodott nyelőcsövet, oldalt, mellette, csinált egy újat, részletekben. A vékonybélből, amelynek rendes perisztaltikái, vagyis önállóan lökötő mozgása van, érintésre összehúzódik és továbblöki az ételt - ebből kivágott egy darabot és felül beillesztette a gyomorfalba. Mikor ez odanőtt és élt, megint felvágott, ezúttal a mellemen, a belet felvezette a nyakig. A harmadik műtéthez bőrt használt, amit a nyakból vezetett le, ezt hozzávarrta a bélhez. A többi műtét csupa aprólékos, nehéz munka volt, vissza kellett kanyarítani a csövet, végre bevezetni a torokba. Sokáig tartott és voltak kritikus napjaim. Élet és halál között lebegtem sokszor, katzensteint is kaptam (sóoldat, az életben tartás ultima ratió-ja.), de kifogyó lélegzettel és kihagyó pulzussal, a halál torkában vergődve se bántam meg, soha, egy pillanatra se, hogy makacsul ragaszkodtam ahhoz, ami végre mégiscsak sikerült. Új nyelőcsövem nagyjában jól működik már, néhány apró javítás kell még, egy szétvált fedőbőrt, a nyakamon, még össze kell tapasztani, de a nehezen túlvagyok. Egyébként, ha a szerkesztő urat érdekli az eset, most szombaton a klinika be

fog mutatni egy orvoskongresszus előtt.

– Olyan érdekes az eset, tudományosan is?

– A szaklapok szerint összesen hárman vagyunk a világon, akik kiállták ezt az új módszert.

*

Eltűnődve nézem a furcsa fiatalembert, akinek nyakán most fedezek fel egy forradást, félig a gallér alatt, s arra kell gondolnom, milyen kényszerítő valami lehet az a becsvágy, s mennyire nem irányítható... Képzeld el, ha gépiesen csak a ritkaság értéke felé kíváncsna, milyen büszke lehetne rá ez a szerény fiatalember, hogy bátor életvágya, s az egészség tudatos akarása, hosszú és kitartó kálváriák után, a tudomány diadalának három első, eleven koronatanúja közé emelte. De íme, máris kiderült, hogy nem ezért, nem a tudomány igazolása kedvéért akar ép és egészséges lenni, viszont mégse pusztá testi okokból, s hogy élvezni tudja az életet. Költő akart lenni, s most, a három közül, akik felülkerültek, megindul, fegyvertelenül, s mindent újrakezdve, a hírhedség dicsőségéről lemondva, a hír felé, ahol új, nehezebb kálváriák sorozata vár rá, s a merőben kétes reménység, hogy itt is az elsők közé kerül.

Mert nem biztathatom többel, mint az orvosok, akikhez először fordult, hat évvel ezelőtt. A versei érdekesek, furcsa, egzaltált indulatok bujkálnak a zavaros, gyakorlatlan ütemek és rímek közt... mit lehet tudni, huszonegy éves, keveset tanult, csak a sebészetben jártos. Annyi bizonyos, hogy keresve se találhatott volna életmód szempontjából alkalmatlanabb pályát a kezdő költőnél, olyan ember számára, aki huszonegy éves korában kezd el enni, tehát sok restanciája van. Ki fog derülni, hogy most, mikor már volna mivel, nem lesz mit nyelnie, hacsak a csalódások keserű könnyeit nem, amihez kár volt végigszenvednie a bárszing balladáját.

Miszerint...

Mit lehet tudni? A testi poklok kilenc követ éppen úgy végigzarándokolta, mint Dante a lelki poklokét, akár az Ördögi Színjátékot, s megírhatja még, ha egyszer ráeszmél, mi történt vele.

Pesti Napló, 1935. november 17.

SAJTÓSZEMLÉ

Forrás: www.pte.hu

Pedagógusnap a Pécsi Tudományegyetemen

A Pécsi Tudományegyetem Pedagógusnapi Ünnepséget rendezett 2014. május 31-én, szombaton. A rendezvény keretében az egyetemen és jogelőd intézményeiben 50, 60 és 70 éve diplomát szerzett hallgatónk arany, gyémánt, vas, rubin és gránit okleveleinek-, valamint minisztériumi és egyetemi elismerések átadására került sor.

Az ünnepségen Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora adta át a minisztériumi kitüntetések és az egyetemi elismeréseket.

Balog Zoltán, Magyarország emberi erőforrások minisztere a *Magyar Felsőoktatásért emléklap* kitüntetést adományozta:

Aknai Tamásnak, a Művészeti Kar professzorának,

Szabó Évának, a Pollack Mihály Műszaki és Informaikai Kar egyetemi docensének.

a *Magyar Pedagógus Szolgálati Emlékérem* kitüntetést adományozta a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar alábbi oktatóinak:

Hajósné Temesi Eszter adjunktusnak,

Helmich József főiskolai docensnek,

Mersits Ildikó főiskolai docensnek.

A *Pécsi Tudományegyetem Rektora Arany Katedra Díjat* adományoz azoknak az általános iskolai és középiskolai pedagógusoknak, főiskolai és egyetemi oktatóknak, akik kiemelkedő oktató-nevelő munkát végeznek, és jelentős eredményeket érnek el a tehetséggondozás területén.

A 2014. esztendőben *Arany Katedra-díjban* részesül:

Berke Gyula, Állam- és Jogtudományi Kar Munkajogi és Társa-

dalombiztosítás Jogi Tanszék egyetemi docense,
Buzády Andrea, a Természettudományi Kar Fizikai Intézet egyetemi docense,

Fülöp Attila, a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar Építőipari Szakmai Intézet adjunktusa,

Husz Mária, a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar egyetemi docense,

Németh Péter, a Klinikai Központ Immunológiai és Biotechnológiai Intézet egyetemi tanára,

Pap Gáborné, a Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola tanára,

Szeberényi József, az Általános Orvostudományi Kar Orvosi Biológiai Intézet egyetemi tanára,

Tóth László, a Bölcsészettudományi Kar Romanisztika Intézet egyetemi docense,

valamint *Szél Kálmán*, az Egészségtudományi Kar Egészségbiztosítási Intézet emeritus professzora, aki oklevelét későbbi időpontban veszi át.

A Pécsi Tudományegyetem Rektora a szervezeti egységek vezetőinek javaslatára az egyetem érdekében kifejtett eredményes és tartósan magas színvonalú munkavégzésük, lelkiismeretes munkájuk elismeréseképpen *rektori dicséretben* részesítette az alábbi munkatársakat:

az Állam- és Jogtudományi Karon *Déri Judit* titkárnő;

az Általános Orvostudományi Karon *Almosné dr. Kajdy Ella*, a Nemzetközi Oktatási Központ ügyvivő szakértője;

Rébék-Nagy Gábor, az Egészségügyi Nyelvi Kommunikációs Intézet vezetője;

Rugási Endréné, a Testnevelés és Mozgásközpont tanára;

a Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskolában *Bedő Gergely* tanár;

a Bölcsészettudományi Karon *Wangel Péterné* ügyvivő szakértő;
 a Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskolában *Örkényiné Mostbacher Zsuzsanna* tanár;
 az Egészségtudományi Karon *Császárné Gombos Gabriella* szakoktató;
Kleinné Resch Hajnalka igazgatási ügyintéző;
 a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karon *Mészárosné Szentirányi Zita* könyvtárvezető;
 a Gazdasági Főigazgatóságon *Forróné Déri Sarolta* ügyvivő szakértő és *Storz László* ügyvivő szakértő;
 az Idegen Nyelvi Titkárságon *Werner Réka* ügyvivő szakértő;
 az Illyés Gyula Kar Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvodában *Bánságiné Aradi Gyöngyi* tanító, *Gaálné Jäger Ágnes* tanár;
 az Illyés Gyula Karon *Nagy Janka Teodóra*, a Szociális Munka és Szociálpolitikai Intézet vezetője;
 a Jogi Igazgatóságon *Kövér Péter* jogtanácsos;
 a Klinikai Központban *Kis-Nemes Dóra* HR vezető; *Kulcsár Istvánné*, az I. Sz. Belgyógyászati Klinika vezető asszisztense; *Lempel Edina* tanársegéd; *Meiszter Péterné*, az Urológiai

Klinika klinikavezető főnövére; *Pálné Katona Anikó*, az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet titkárnöve; *Szabó Gábor István*, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika szakképzett műtőssegédje;
 a Művészeti Karon *Galyas Mária* ügyvivő szakértő;
 a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Karon *Péter Mariana* pénzügyi előadó;
 a Rektori Hivatalban *Fuchs Éva* igazgatási ügyintéző; *Mayer Lilla* rendezvényszervező;
 a Természettudományi Karon *Tóth Jánosné* osztályvezető.

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete Pécsi Egyetemi Bizottsága munkája elismeréseként *FDSZ emléklap*et adományozott *Fehér Tibornak*, a Közgazdaságtudományi Kar Informatikai Szolgáltató Osztály vezetőjének. A díjat Horváth Csaba, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének pécsi elnöke adta át.

Az ünnepségen vették át jubileumi oklevelüket az egykor itt végzett hallgatók is.

Az Egyesített Szent István és Szent László Kórház-Rendelőintézet a Pécsi Tudományegyetem Oktatókórháza kitüntető címet kapta

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara (PTE ÁOK) hosszú és mindenre kiterjedő akkreditációs eljárást követően egyetemi oktatókórházi címet adományozott a fővárosi Egyesített Szent István és Szent László kórháznak. 2014. május 20-án rendkívüli főorvosi értekezlet keretén belül került sor az együttműködési megállapodás aláírására, valamint az oktatókórházi táblaavató ünnepségre dr. Miseta Attila dékán és dr. Ertl Tibor általános dékánhelyettes részvételével. Ezáltal az intézmény egy kiterjedt oktatókórházi rendszer aktív tagjává vált.

Miért hozta létre a Pécsi Tudományegyetem az oktatókórházi rendszerét?

Mint ahogy az köztudott, az orvosképzésben az erős elméleti alapok mellett legalább annyira fontos a gyakorlati tudnivalók elsajátítása. Erre az egyetem első három évének elméleti alapozó tárgyai után a második három évben kerül sor. Elsősorban gyakorlati képzés keretében, amelynek legfontosabb részeként a hallgatók kis csoportokban jövődöntő hivatásuk gyakorlásához hasonló körülmények között, betegség mellett, az oktatók személyes példamutatásával és irányításával sajátítják el a szakma fortélyait. Ezeket az ismereteket könyvből megtanulni nem lehet.

A világ orvosképző helyeinek jó részén, így Pécsen sem lehet a hallgatók nagy számához képest kevés betegágyon a megfelelő minőségű képzést biztosítani. Ez indokolja az oktatókórházi gyakorlat bevezetését, amikor is egy-egy gyakorlatvezető orvosra lényegesen kisebb számú medikus jut, így alaposabban tud foglalkozni velük. A gyakorlati képzés szigorúan ellenőrzött körülmények között, az adott tárgyat oktató klinikák vezető oktatói által kidolgozott tematika szerint történik. Az úgynevezett klinikai gyakorlatos lecke-könyvek tartalmazzák az adott szakmában alapvetőnek, illetve legfontosabbnak tartott ismeretek listáját, melyek alapján biztosítható az azonos színvonalú kórházi oktatás és gyakorlati képzés.

A régi oktatókórházi kapcsolatok újjáélesztésére és a hálózat bővítésére a Pécsen tanuló magyar és külföldi orvostanhallgatók számának dinamikus növekedése miatt is szükség volt, hiszen az elmúlt évtizedben jelentősen nőtt a felvett hallgatók létszáma Pécsen.

Miért esett a választás az Egyesített Szent István és Szent László Kórház - Rendelőintézetre?

A Pécsi Tudományegyetem a hagyományos diszciplinákon túl különös tekintettel számít a kórház azon osztályaira, amelyek speciális profiljuk, illetve egyes tevékenységi körük által egyedülállóak az országban, és így természetes részét képezhetik az egyetemi képzésnek az oktatókórház keretein belül. Itt elsősorban kiemelendő a gyermek- és felnőtt hematológiai és csontvelő transzplantációs, a gyermek- és felnőtt infektológiai, az onkológiai, az égési, plasztikai és helyreállító sebészeti, a szülészeti, nőgyógyászati és nőgyógyászati onkológiai osztály, valamint az Országos Neurológiai és Pszichiátriai Intézet megszüntése után a Merényi Gusztáv utcai telephelyre került pszichiátriai osztályok és a traumatológiai osztály.

Kevésbé ismert, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának a beiskolázási területe a hagyományos dél-dunántúli és dunántúli vonzáskörzet mellett a főváros és az agglomeráció. Az oktatókórházi rendszernek olyan gyakorlati haszna is lehet, hogy a IV.-V.-VI.-éves medikusok a lakóhelyükhöz legközelebbi kórházba kérhetik a gyakorlatukat.

Mit jelent a kórháznak az oktatókórházi cím?

A hagyományos magas színvonalú gyógyító munka mellett hosszú múltra visszatekintő hagyományai vannak mind a graduális/medikus, mind a posztgraduális/szakorvosképzésnek a kórházban. Számos osztályon működik klinikai tanszék, illetve tanszéki csoport. A megtisztelő cím és presztízs mellett a pécsi orvoskar konkrét feltételeket támaszt az oktatókórházakkal szemben, hiszen a legfontosabb az, hogy a hallgatók minél több szakmai tudást szerezzenek meg betegség melletti gyakorlataik során. Ennek érdekében az oktatókórházak gyakorlatvezetőinek megfelelő végzettséggel kell rendelkezniük, a kórház eszközparkjának megfelelő színvonalúnak kell lennie, és figyelemmel kell kísérni a hallgatók visszajelzéseit is. A kórház dolgozói lehetőséget kapnak az egyetem klinikáival közös tudományos tevékenységben, kutatásban történő részvétellel, a PTE orvostudományi és egészségügyi doktori iskoláiban az egyetem által támogatott képzésre és fokozatszerzésre.

*Magyar Gyermekorvosok Társasága és a
Magyar Diabetes Társaság Gyermekdiabetes Szekciójának
XXXI. Tudományos Ülése.
Pécs, 2014. október 9-11.*

ELSŐ ÉRTESÍTŐ

2014. október 9-11. között Pécsen kerül megrendezésre a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Diabetes Társaság Gyermekdiabetes Szekciójának XXXI. Tudományos Ülése.

Helyszín:

Hotel Palatinus City Center***sup. 7621 Pécs, Király u. 5.

Jelentkezési határidők:

Kedvezményes regisztráció és díjfizetés: 2014.07.05.

Absztrakt beküldési határidő: 2014.09.05.

Végleges fizetési határidő: 2014. 09.05.

Részvételi díjak:

	2014. júl. 05-ig	2014. júl. 6. után
Orvos	11 000 Ft	13 000 Ft
Szakdolgozó, PhD hallgató	9 000 Ft	11 000 Ft
Cégképviselő	13 000 Ft	13 000 Ft

Témák: Gyermekdiabétiológia és határterületeinek kérdései

Jelentkezés és absztrakt feltöltés módja: online regisztrációs rendszeren keresztül, mely elérhető a www.diabet.hu honlapon.

Az absztraktok formai követelményeinek leírása az online regisztrációs rendszerben olvasható.

Tudományos Információ

PTE ÁOK Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. Erhardt Éva

Szervezőbizottság elnöke

72/536-000/37929, 37927

erhardt.eva@pte.hu

Kongresszus Szervező Iroda

Tensi Aviation Kft. – Kongresszusi Iroda

Hartung Edit, Faragó Ágnes

7621 Pécs, Teréz u. 17.

72/510-498, 513-983, 70/4545-600, 70/4545-853

hartung.edit@tensipecs.hu, atarago@tensipecs.hu

Minden érdeklődőt szeretettel várunk a szervezők Pécsen!

Elhunyt dr. Sándor Attila

A Pécsi Tudományegyetem és a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Sándor Attila, a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet professzora életének 74. évében hosszantartó, súlyos betegségben, 2014. május 28-án elhunyt.

Emlékét tisztelettel és kegyelettel megőrizzük.

In memoriam: dr. Sándor Attila

A PTE Általános Orvostudományi Kar Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézete mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Sándor Attila professzor, nagyra becsült és szeretett kollégánk 2014. május 29-én, életének 75. évében hosszan tartó betegség után elhunyt.

Dr. Sándor Attila Nagykanizsán született 1939-ben. Középiskolai tanulmányait Pécsen a Nagy Lajos Gimnáziumban végezte, majd 1965-ben végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Már tudományos diákkörös korában bekapcsolódott a kutató munkába. Tanulmányait követően 1965-től a POTE Biokémiai Intézetében dolgozott, ahol tudományos érdeklődésének kezdetétől a szénhidrát és zsírsanyagcserével foglalkozott, különös tekintettel a karnitin regulációs szerepére. 1968-ban laboratóriumi szakorvosi képesítést nyert.

1975-ben kötött házasságából 1978-ban leány, majd 1981-ben fiú gyermeke született.

1984-től 1986-ig az Egyesült Államokban C.L. Hoppel, a karnitin kérdés nemzetközi prominensének munkacsoportjában dolgozott, hazatérve 1988-ban kandidátusi fokozatot szerzett „A máj karnitin tartalmának szabályozása és ennek jelentősége a ketogenezisben” címmel. 1991-ben ismét az Egyesült Államokban tett tanulmányutat, ahol két évet töltött P.A. Srere laboratóriumában. Itt a mitokondriális citrát transzporttal foglalkozott. 1994-ben védte meg nagydoktori disszertációját, „A karnitin bioszintézise és ennek klinikai vonatkozásai” címmel, később 1996-ban egyetemi tanárrá nevezték ki. Később érdeklődése a hő- és testsúlyszabályozás kérdésköre felé irányult, különös tekintettel a mitokondriális szétkapcsolást előidéző fehérjék (UCP) szerepére.

Sándor Attila professzor jelentős szerepet játszott a POTE-n folyó graduális és posztgraduális képzésben. Pályafutása során számos diákkörös és doktorandusz hallgató munkáját irányította, közülük többen egyetemi tanárrá váltak. A tudományos diákkört segítő tevékenységéért 1989-ben miniszteri dicséretben részesült. A Biokémiai Intézetben aktívan részt vett mind a magyar, mind az angol nyelvű oktatásban. Számos hallgató gyakorlatvezetőjeként, és doktoranduszok mentoraként osztotta meg széleskörű ismereteit. 2005-ben a Fogászati és Szájsebészeti Klinika „Alapkutatások fog- és szájbetegségekből” című doktori programjának programvezetőjévé nevezték ki. Kollégáival mindig nagyon segítőkész volt, szerette és támogatta őket. Teljes munkássága során mindvégig hű maradt Alma Materéhez, a Pécsi Orvostudományi Egyetemhez.

Szabadidejében édesapja hagyatéka révén sokáig borászattal is foglalkozott. Megszállottan gyűjtötte a kiemelkedő, nem éppen populáris, a „művész” kategóriába sorolható filmeket. A mozi iránti szenvedélyéhez hasonló odaadással rajongott az operáért. Drága barátom, Attila! A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet valamennyi munkatársa nevében búcsúzom Tőled. Emlékedet tisztelettel és szeretettel megőrizzük.

Dr. Sümegi Balázs

egyetemi tanár

PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

GYÁSZHÍR

Dr. Horváthné, Rapi Emília, a Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár könyvleltározója, életének 57. évében, 2014. május 21-én elhunyt.

MILI

Peregnek az évek, az ember már nem is tudja, mennyi ideje köszönti reggelente mosolyogva a kolléganője, s mennyiszor köszön el tőle ugyanígy a munkanap végeztével.

Egy évtizede... több is talán? A közösen megoldott munkahelyi feladatok utáni elégedett fáradtság, máskor magánéletünk, fájdalmaink, gondjaink megosztása, megint máskor vidám hangulatú ünnepeink összekovácsolnak minket. Megszokjuk, hogy menyire megbízhatóan, szorgalmasan dolgozik valaki a másik asztalnál, jóleső érzéssel várjuk figyelmes, kedves gesztusait, s úgy érezzük, alaposan ismerjük őt, amíg aztán végül kiderül, hogy alig..., hogy már nem is fogjuk jobban megismerni, mert életünk visszafordíthatatlan folyamat, s a folyamat lezárása gyorsan és nyersen visszaránt a valóságba.

És akkor hirtelen marad a döbbenet, a fájó, soha nem szűnő hiány..., mert – Kosztolányi szavaival –:

„Látjátok feleim, egyszerre meghalt
és itt hagyott minket magunkra. Megcsalt.

[...]

„Okuljatok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.

[...]

Nem kelti föl se könnyű, se szó, se vegyszer.
Hol volt, hol nem volt a világon egyszer.”

Legyen neked könnyű a föld, nyugodj békében Mili!

Kiss Tamás

Elhunyt dr. Brasch György

A gyászoló család, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Brasch György nyugalmazott főorvos, c. egyetemi docens 2014. június 14-én, életének 84. évében súlyos betegség következtében elhunyt.

Dr. Brasch György 1983-tól 1995-ig a Baranya Megyei Kórház Fertőző Osztályának vezetője volt. Személyében a család szerető férjet, édesapát és nagyapát, a kollégák az infektológia elismert szaktekintélyét, az egyetem, az orvostanhallgatók kiváló és elhivatott oktatót gyászolnak.

Emlékét tisztelettel megőrizzük .

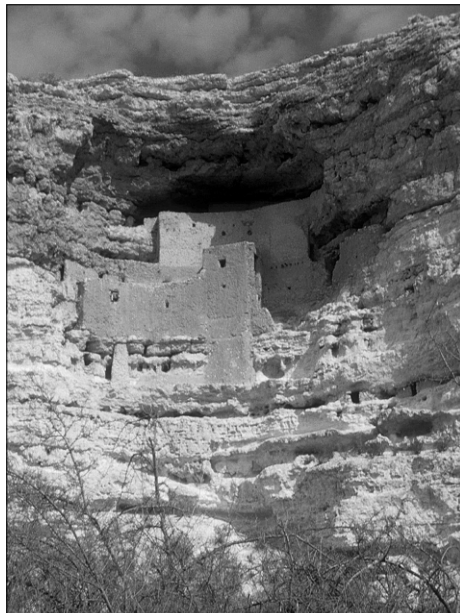
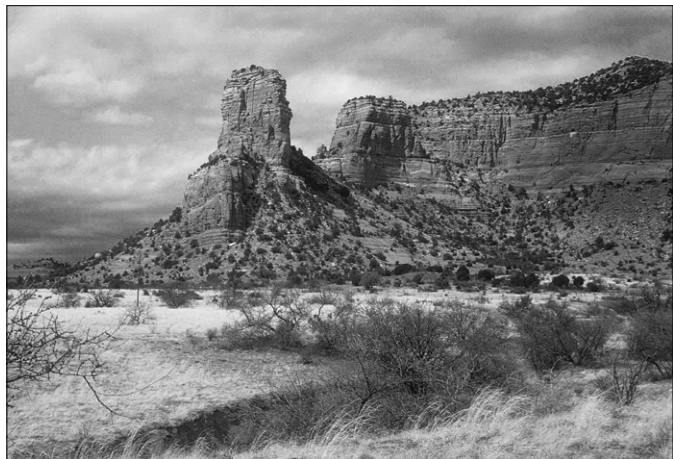
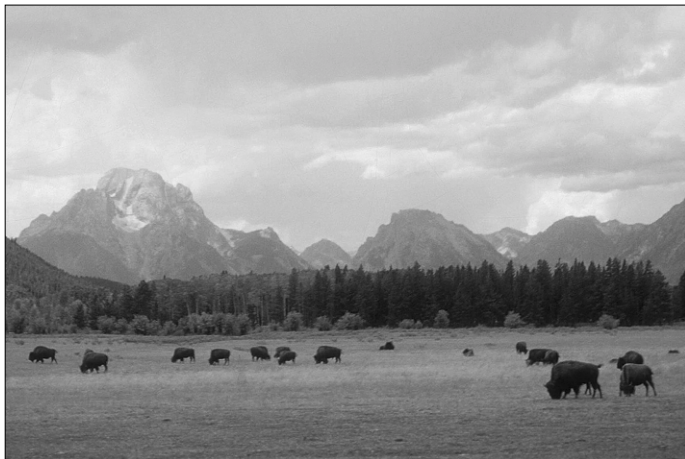
Elhunyt Futó Zoltán

A Biofizikai Intézet megrendüléssel tudatja, hogy volt munkatársa, Futó Zoltán mechanikus, életének 79. évében hosszantartó, súlyos betegségben, ez év május 23-án elhunyt. Személyében egy készséges, munkáját nagy alaposággal végző munkatársat veszítettünk el, aki alkotó módon járult hozzá a különböző kísérleti eszközök gyári minőségű és küllemű kivitelezéséhez. Majdnem ötven évig tartó intézeti munkája során számos házilag tervezett műszert készített, azokat rendszeresen karban tartotta, és a mindenkori újabb igényekhez átalakította. Ezen kívül minden akut, munkát akadályozó műszaki probléma elhárításában készségesen együttműködött. Jellegetes humora, közvetlen és baráti stílusa, fanatikus horgászszenvedélye révén igen jó emberi kapcsolatot alakított ki minden intézeti dolgozóval. A munkaköri feladatokon túl barkácsoló kedvű munkatársaink számára is mindenben rendelkezésre állt. Temetése május 27.-én lesz a zádori temetőben (Darány mellett).

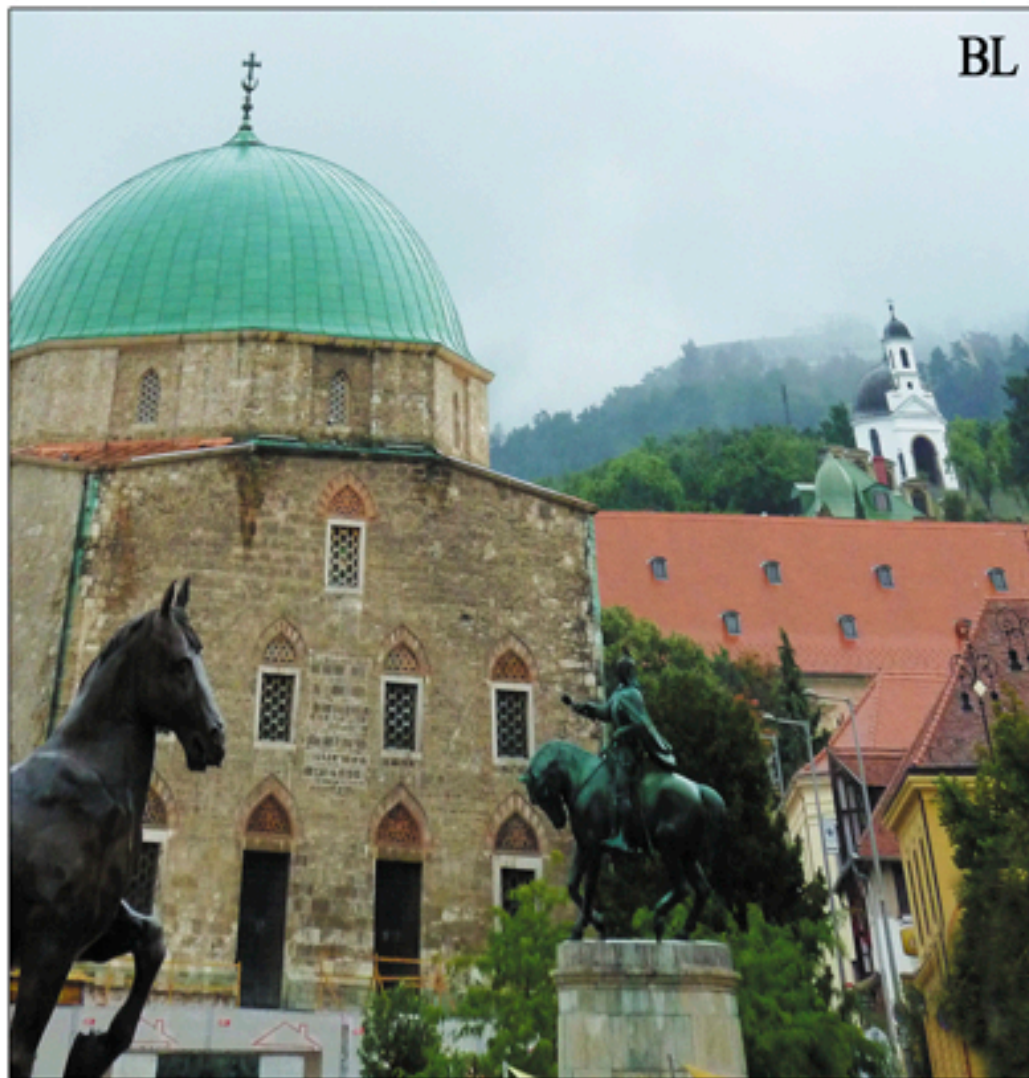
Emlékét kegyelettel megőrizzük. Nyugodjon békében!

Nyitrai Miklós

Lórinczy Dénes

Zechmeister László fotói

BL

RM

RM: ZsKK

BL: a főtér esőben

RM: Damjanich u.
(a volt Művészeti Kar)

RM

BB: Az aktinalapú
biomimetika ...

